

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 1.

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 1.

*Bánság, Bihar, Felső-Tisza-vidék, Szilágyság,
Kalotaszeg peremterületei, Aranyosvidék, Felső-Szamos-vidék,
Közép-Szamos-vidék, Dél-erdélyi szórványterület*

Szerkesztette: Szalay Zoltán

Sepsiszentgyörgy, 2018

Lektorálta: Pávai István

Korrektúra: Molnár Annamária

Borítóterv: Ádám Gyula

Tördelés, tipográfia: Horváth Zita és Kopacz Attila

A CD mellékletet szerkesztette: Bálinth István

A térképet készítette: Pávai István és Abonyi György

© Romániai Magyar Néptánc Egyesület, 2018

Elnök: Deák Gyula Levente

ISBN: 978-973-0-28188-0

Nyomtatta: TINTA Printing Studio, Árkos

KÖSZÖNET

Köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik e kötet szerkesztésében segítségemre voltak, és akik hozzájárulása nélkül nem jelenhetett volna meg ez a könyv.

Pávai Istvánnak, aki mindvégig hasznos szakmai tanácsokkal látott el és a könyv végső formájának kialakításában adott tanácsot. Feleségemnek, Antal Rozáliának, akivel egész munkám alatt konzultáltam, és aki bármilyen kérdésben önzetlenül segített. Azoknak, akik a dallamok kiválogatásához járultak hozzá: Benedek Árpádnak és Brugós Anikónak (Bihar) és Bíró Júliának (Aranyosvidék). Azoknak, akik a különböző archívumokban való keresést és válogatást, illetve a publikálást engedélyezték és elősegítették: Maria Cuceunak, a Román Akadémia Kolozsvári Folklór-Archívuma igazgatójának és munkatársainak, Ion Cuceunak és Gergely Zoltánnak, Kelemen Lászlónak, a Hagyományok Háza főigazgatójának és munkatársainak, Árendás Péternek és Nagy Andreának, Richter Pálnak, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete igazgatójának és munkatársainak, Bolya Mátyásnak és Tari Dorottyanak, Angi Jánosnak, a debreceni Déri Múzeum igazgatójának és munkatársának, Magyarai Mártának, valamint Granasztói Péternek, a Magyar Néprajzi Múzeum Etnológiai Archívuma fősztályvezetőjének és munkatársának, Pálóczy Krisztinának. Erőss Juditnak, aki a dalszövegek nagy részének a lejegyzését elvégezte, Molnár Annamáriának, aki a dalszövegek műfaji besorolását vállalta, Kelemen Istvánnak, aki a Hagyományok Házából válogatott zenei hanganyagot átdolgozta és Simon Elődnek, aki az Excel adattáblázat megszerkesztésében segített.

ELŐSZÓ

Az utóbbi években, évtizedekben egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a népdaltanulás, -éneklés irányában. Úgy tűnik, bizonyos korosztályok újra és újra felfedezik hagyományainkat és felismerik a bennük rejlő lélek- és közösségformáló erőket. „Nálunk csak a harmincas években kezdenek figyelni a magyar népdalra, amikor Bartók-Kodály Erdélyi magyarság. Népdalok és Bartók Béla A magyar népdal című művek már több mint tíz éve napvilágot láttak.” – írja Jagamas János *Miért nem népdal* című tanulmányának bevezetőjében (Jagamas 1980–1982). A 69-70-ben Vass Lajos által kezdeményezett Páva-mozgalom hatásai hamarosan Erdélyben is megmutatkoztak, egyre-másra alakultak itt is az ún. Páva-körök. A 70-es évek végén induló táncház-mozgalom újabb lendületet adott a néptánc, népzene és a népdalok felé fordulásnak. A 90-es évek elején beinduló erdélyi (és később moldvai) tánctáborok, az újrainduló táncházak, az alakuló hivatásos és műkedvelő néptánc együttesek ismét sok fiatal érdeklődését fordították a magyar hagyományok irányába. Az ezredforduló környékén egyre több népdalvetélkedő megszervezését kezdeményezték Erdély- és Moldva-szerte. A feleségem, Antal Rozália által 2000-ben megálmodott csíkszéki „Csak tiszta forrásból” népdalvetélkedőn eleinte kevesebb mint száz iskoláskorú tanuló vett részt, mára már négyszáz fölött van a létszám. A Temesvár mellett, Újszentesen, I-VIII. osztályos tanulók számára megrendezett Őszi-országos magyar nyelvű népdalverseny, valamint a Székelyföldi népdalvetélkedők döntője (mely néhány éve átvette a Csak tiszta forrásból elnevezést) ugyancsak hozzájárultak ahhoz, hogy egyre több pedagógus és szülő forduljon ismét hagyományos kultúránk felé. Sokan tudatosítják magukban a nyugatról szüntelenül és minden csatornán felénk áramló, sokszor ízlés- és lélekromboló kultúra hatásait, és ezek kivédésének egyik lehetőségét a magyar hagyományokban látják. Ugyanakkor meg kell jegyeznem, hogy bizonyos vidékek faluközösségei az állandó külső hatások ellenére sem veszítették el saját hagyományaikkal

való belső kapcsolatukat. Máshol, egy-egy lelkes szakember hatására, újra felfedezték és felvirágoztatták ezeket.

Több fórumon is megfogalmazódott már az igény a népdalrepertóár bővítésére, a régi, valamint újabb gyűjtések hozzáférhetővé tételére. A pedagógusok, népdaloktatók körében vagy nem ismertek az interneten elérhető adatbázisok, vagy a kezelésük tűnik számukra nehézkesnek, ezért kevesen fordulnak ezekhez a forrásokhoz. A 2014-ben Csíkszeredában, valamint a népdaloktatók, felkészítők 2017-ben Székelyudvarhelyen megszervezett továbbképzőjén, továbbá az idén a Magyar Kormány által támogatott és a budapesti Hagyományok Háza, valamint a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége által az erdélyi magyar óvónőknek szervezett továbbképző tanfolyamokon (Kompetenciafejlesztés népi hagyományok által), a résztvevők egyértelműen megfogalmazták igényüket olyan gyűjteményes kötetek kiadására vonatkozóan, melyekből hangzó anyag segítségével válogathatnak népdalokat saját tájegységükről.

Ilyen és hasonló igények között jött a felkérés Deák Gyula, a Romániai Magyar Néptánc Egyesület elnöke részéről egy népdalgyűjtemény szerkesztésére. A jelen kiadvány, mely az egyesület oktatási segédjegyzet-sorozatában jelenik meg, erre az igényre és felkérésre válaszol, remélve, hogy minél több pedagógus, zenetanár, népdaloktató, szülő és nagyszülő, illetve a fiatal generáció minél több tagja találja meg benne a hazavezető utat.

Szalay Zoltán

2018 október havában

BEVEZETŐ

Deák Gyula felkérése nem ért váratlanul. A népdaléneklés egyre bővülő mozgalmában újra és újra megfogalmazódott az igény olyan kiadványok megjelentetésére, melyek által az érdeklődő könnyen hozzájuthat saját tájegységének hiteles népdalrepertoárjához. Erre a célra a kottás kiadványok nem megfelelőek, hiszen azokat a zenei, tájnyelvi, előadásbeli sajátosságokat, melyek vidékenként változnak, egyetlen kotta sem tudja hitelesen visszaadni. Ezért van az, hogy sokan az internetről próbálnak tanulni, tanítani, sokszor kétes értékű előadások alapján. Többször előfordult már vetélkedő szervezői és zsűrizési pályafutásom során, hogy vitába keveredtem felkészítő tanárokkal, tanítókkal, szülőkkel a versenyző hiteles előadását illetően. Ezért szerveztük meg 2014-ben Csíkszeredában a továbbképző tanfolyamot népdaloktatóknak, felkészítőknak, ezért vállaltam szívesen előadásokat a 2017-es hasonló jellegű udvarhelyi továbbképzőn, és ezért vállaltam részt az óvónők továbbképző programjában is. Ugyanezek a gondolatok indítottak egy tanulmány megírására is, melyet alább teljes egészében közlök. Ennek egy része interjú formájában a tavaly jelent meg (Galaczi 2017).

Egy másik, igen jellemző problémára is fel szeretném hívni az olvasó figyelmét. Arról a tévhitről van szó, mely a népdalt szerető és művelő nagyközönség tudatában él, s melyet a táncház, a hivatásos és műkedvelő néptáncmozgalom, a médiacsatornákon sugárzott népzenei előadások, a kereskedelemben megjelenő műsoros CD-k, illetve az interneten nyilvánosan közkézen forgó felvételek az utóbbi évtizedekben egyre inkább megerősítettek. Nevezetesen, hogy a magyar népdal és annak szövege összetartozik, valamint, hogy az ilyen rögzült szöveggel énekelt dallamok egyik vagy másik tájegységhez, kistájhoz tartoznak. Ezt a tévhitet kötetünk hangzó példatára véglegesen eloszlathatja. A több mint egy évszázados kutatás eredményei egyértelműen kimutatják, hogy, a népzeneink zömét képező tulajdonképpeni népdalok között szöveg és dallam nem képez szerves egységet. Ugyanazt a dallamot sokféle

szöveggel, ugyanazt a szöveget többféle dallammal éneklik egy településen belül is. De van olyan kiváló nótafa, aki egymaga is váltogatja az azonos szótagszámú népdalszövegeket és dallamokat. Ugyanakkor a magyar népdalok, főleg egy-egy dialektusterületen belül (Erdély, Moldva) egységes képet mutatnak. Alig van olyan népdal, mely ne lenne (vagy ne lett volna) jelen egyszerre több tájegységen is. Éppen ezért, gyűjteményünkben nem szűrtük ki a különböző vidékekről származó változatok sokaságát (már csak a szövegek sokfélesége okán sem), sőt, van olyan dallam, melynek több tájegységről származó változatait szándékosan beválogattam a példatárba (ilyen többek között az egész nyelvterületen ismert és kedvelt *d r m m d r m m l, l, s*, kezdetű dallam).

A VÁLOGATÁS

A felkérés egy romániai népdalokból álló gyűjtemény összeállítására szólt, ezért csak a határainkon belül lévő helységek anyagából válogatunk, függetlenül attól, hogy bizonyos tájegységek, kistájak túlnyúlnak Románia területén (Bánság, Bihar, Felső-Tisza-vidék). Már az elején eldöntöttük, hogy csak olyan dallamokat választunk, melyek hiteles előadásból (eredeti gyűjtésből) származnak, és a felvétel minősége élvezhető, a dallam és a szöveg jól érthető, könnyen lehet róla tanulni. Ezért többnyire kerültük a régi fonográf-felvételeket. Mégis, indokolt esetben, ilyen felvételekkel is kiegészítettük a gyűjteményt, amennyiben ezek jó minőségűek voltak (többek között például Kodály Zoltán nagyszalontai gyűjtéséből). A terv az volt, hogy kistájanként bizonyos számú dallamot válogassunk ki, amely, egyrészt jellemzően képviseli az illető kistájat, másrészt értékes repertoárt nyújt az illető kistájról, tájegységről érdeklődők számára. A munka során rájöttem, hogy túl gazdag a rendelkezésre álló anyag ahhoz, hogy egy kötetben megjelentethessük. Ezért egy adott pillanatban elhatároztam, hogy kétfelé választom a vizsgált területet, és két kötetben fogom közölni a tervezett dallamanyagot. Bármennyire törekedtem valamilyen logikus elosztásra, végül mégsem sikerült az eredeti elképzelést megvalósítani. Egyrészt, bizonyos források még nem állnak rendelkezés-

re, ezért több kistáj anyaga hiányos maradt, másrészt, ahhoz, hogy alapos munkát végezzünk, olyan mennyiségű anyagot kellett volna megvizsgálunk, mely messze felülmúlta a rendelkezésre álló idő határait.

A meglévő dallamanyagot megpróbáltam földrajzilag nyugatról indulva kelet felé besorolni. Ezt, nyilván, nem sikerült teljes mértékben betartani, egyrészt azért, mert például a dél-erdélyi szórványterület hosszan elnyúlik kelet-nyugat irányban, másrészt, mert vannak tájegységek, amelyek, egymáshoz viszonyítva, észak-dél irányban helyezkednek el. Végül az alcímben jelölt sorrendet határoztam meg.

A válogatás során, egyrészt, a különböző archívumok anyagaiban böngészünk: a Román Akadémia Kolozsvári Folklór Archívumában (Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca), a Hagyományok Háza Folklórdokumentációs Archívumában, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének Archívumában. Másrészt, átvizsgáltuk a különböző interneten elérhető forrásokat: az MTA Zenetudományi Intézete online adatbázisait (Kallós Zoltán gyűjtései, Publikált népzenei hangfelvételek internetes adatbázisa, Magyar Népzene Tára XII. illusztrációs válogatás az eredeti hangfelvételekből, Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás). Továbbá bizonyos kiadványokban megjelent anyagokból is válogattunk: Jagamas János népzenei gyűjteményéből (Jagamas 2014), a Magyar Népzenei Antológiából (MNA é.n.), a Demény Piroska: *Aranyosszék népzeneje* (Demény 1998), valamint Vargyas Lajos: *A magyarság népzeneje* hangzó anyagaiból (Vargyas 2005).

Arra törekedtem, hogy kistájanként kb. 30 dallamot válogassunk ki. Ez sajnos nem minden esetben sikerült: vannak olyan kistajak, melyekről, megfelelő mennyiségű gyűjtés hiányában, csak néhány elfogadható dallam került elő (például Temesközről, Krasznaközről, Szamosközről, Avasvidékről, a kismemesi falvakból). Más esetben a meglévő gyűjtések nagyobb része még nem hozzáférhető, még nem digitalizálták őket a különböző archívumokban (például Érmellék, Szilágyság több kistája).

A gyűjtések időszaka több mint egy évszázadot ölel magába (1899–2006), így jól nyomon követhető népdalkultúránk változása az utóbbi

száz évben. Ugyanakkor azt is láthatjuk, hogy mely vidékeken maradt meg tovább a valamikor egységesen, a magyarság teljes nyelvterületén élő értékesebb, régiesebb dallamanyag. A válogatás során arra törekedtünk, hogy minél több olyan dal kerüljön be gyűjteményünkbe, mely minden sajátosságát illetően a régi réteghez tartozik. Annak ellenére, hogy eredetileg a régi és új stílusú dalok arányát $2/3$ - $1/3$ -ra terveztük, gyűjteményünkben ennél több, a régi réteghez tartozó dallam található. Viszont a dalok lüktetésére vonatkozó előadásmód szempontjából nem sikerült a tervezett fele-fele arányt elérni: a giusto (kötött ritmusú) dalok jóval nagyobb arányban vannak jelen a parlando (beszédszerű), illetve a rubato (szabad ritmusú) dallamokkal szemben. Ez elsősorban annak a jelenségnek tulajdonítható, mely jól megfigyelhető élő népdalkincsünk több mint száz éves változása során: a mindennapi repertoár egyre inkább eltolódott a kötött ritmusú előadás irányába. Ezért is van az, hogy válogatásunkban sok táncdallam kapott helyet. Mivel kevés az olyan gyűjtés, melyben a táncdalokat zenekari vagy más hangszerkísérettel énekelik, igyekeztünk ilyeneket is beválogatni. Ezeket, jó hangulatukon kívül azért is ajánlom, mert a népdalt éneklők közül sokan nem táncolnak, és gyakran találkoztunk olyan esettel, hogy az énekesek nem tudták hitelesen visszaadni az adott dallamnak a tánc által meghatározott sajátos lüktetését.

AZ ADATTÁBLÁZAT ÉS HASZNÁLATA

Annak ellenére, hogy könyvünk elsősorban népszerűsítő jellegű, a szakemberek alapvető igényeit is szeretné kielégíteni. A CD mellékleten található egy Excel táblázat (adattablazat.xlsx), melyben a kiválogatott dallamok adatait közlöm. A sorszámozás megfelel az mp3-as hangadatok sorszámanak. A táblázat tartalmazza a földrajzi, a gyűjtésre és a szövegre vonatkozó adatokat, a zenei sajátosságokat, az archívumi jelzetet, valamint – esetenként – a dallamlejegyzésre, a kotta forrására való hivatkozást. Van továbbá egy *Megjegyzés* rovat, ahová a felhasználásra, a zenei sajátosságokra, az eredeti felvételen végzett esetleges

módosításokra, a dallam szerkezetére vonatkozó megjegyzéseket írtam. A sorszámot és a tájegységet tartalmazó oszlopokat, valamint a fejléctet mindig kimutatja a program, bármerre görgetjük a táblázatot.

A dallamokat bizonyos kritériumok szerint rendeztem. Az első ezek közül a népzenei műfaj: előre kerültek az alkalomhoz kötött dalok, ezen belül egyszer a jeles napok dalait, majd az emberi élet fordulóihoz kötődő dallamokat soroltam be. Ezek után a tulajdonképpeni népdalok következnek, előbb a régi, majd az új stílusúak. További kritériumok: hangsor (pentaton, ill. diatonikus), záróhang (mi, la, re, szo, do), a lüktetésre vonatkozó előadásmód (parlando, parlando-rubato, rubato, quasi giusto, giusto) és végül a szótagszám, növekvő sorrendben. Itt fel szeretném hívni az olvasó figyelmét egy a köztudatban élő tévedésre, mely a népzenei és a dalszöveg műfajának összekeverésére vonatkozik. Zenei szempontból nem beszélhetünk sem balladáról, sem katonadalról, sem keservesről stb. Ezeket mind a tulajdonképpeni népdal műfajához tarozó dallamokra éneklik. Meg kell jegyezni viszont, hogy a keserves műfajú szövegekhez gyakran parlando, rubato vagy lassú tempóban énekelt giusto lüktetésű előadásmód társul.

A program különböző szempontok szerint rendezi vagy szűri az összes adatot. Minden oszlop fejlécében van egy kis nyilacska. Erre kattintva, a legördülő ablakban a *Rendezés* (A-Z) utasításra a megfelelő oszlop adatai szerint ábécébe sorol, vagy a számok növekvő sorrendjében rendez minden adatot. Lennebb van egy *Keresés* ablak, melyben ki lehet jelölni bizonyos kívánt kritériumokat. Erre (ezekre) kattintva csak a kijelölt kritérium sorait mutatja ki a program. A négyzetbe (*Az összes kijelölése*) kattintva meg lehet szüntetni, illetve újra ki lehet jelölni minden kritériumot, a felhasználó kiválaszthatja a neki megfelelő adatokat: a keresett szöveget és dallamot.

A különböző korosztályok számára történő válogatás bizonyos szempontok szerint kell(ene) hogy történjen. Ezekről részletesen írtam az említett írásomban (ld. alább). Itt szeretném bemutatni a hangterjedelemre vonatkozó jelzésrendszert, hogy ezt a szempontot is használni tudják a zene terén kevésbé jártas felhasználók. A megfelelő oszlopban

lévő számok a hangsor különböző fokait jelölik. Az 1-es minden esetben a záró hang. Efölött az arab számok megmutatják a záró hanghoz viszonyított hangközt, 2-től 11-ig. A záró hang alattiak római számmal vannak jelölve, mindenik a neki megfelelő arab szám egy oktávval mélyebb változatát jelöli. Például az 1-8-cal jelölt dallam egy oktávnyi hangterjedelmű. Ugyanilyen a VII-7-tel vagy az V-5-tel jelölt dal is. Természetesen vannak ennél kisebb és nagyobb hangterjedelmű dallamok is. A legkisebb a kvint (1-5), a legnagyobb a duodecima (= oktáv + kvint: V-9). A sajátos korosztálynak megfelelően az előadásmód oszlopában jelölt sajátosságok közül is lehet válogatni. Kicsi korban elsősorban a kötött ritmusú, giusto dallamokat ajánlom.

A PÉLDATÁR

A könyvben nem közöljük a dallamok kottáját, csak ezek szövegeit és az előadásra, gyűjtésre vonatkozó legfontosabb adatokat. Egyrészt a tervbe vett dalmennyiség lejegyzése évekbe kerülne, másrészt kiadványunk, népszerűsítő jellegénél fogva, jóval nagyobb közönséget céloz meg a kottaolvasó szakembereknél.

A tájegységek elnevezései külön oldalra kerültek. Ezeken belül a kistájak (már bemutatott) sorrendjében követik egymást a dalszövegek. A dallamok címei az első versszak első sorát tartalmazzák. Ezek után, alcímként kiemelve, megjelöltük a balladákat, illetve az alkalomhoz kötött dalok esetén magát az alkalmat (pl. névnapköszöntő, lakodalmas, sirató stb.). A cím vagy az alcím alatt következik a helység, az adatközlő neve és születési éve vagy életkora (a forrásokban jelölt adatok alapján). Végül a gyűjtésre vonatkozó adatok: gyűjtő, a gyűjtés éve és esetenként a gyűjtés helye (akkor, ha különbözik az adatközlő származási helyétől). Vannak esetek, ahol az adatok hiányosak. Ilyenkor kérdőjel jelzi a hiányzó adatot, illetve a hiányzó személynevek helyett *férfi*, *nő*, *énekesek*, *zenekar* stb. szavakkal jelöltük az adatközlőket.

A dalszövegek versszakai közé helyenként betettünk egy-egy csillagot (*). Ezekkel vagy azokat a versszakokat választottuk el, melyek szöveg-

műfaj szempontjából nem tartoznak össze, vagy olyanokat, melyeket – ugyanarról a kistájról származó – más adatközlő énekelt ugyanarra a dallamra. A szövegek lejegyzésében igyekeztünk a tájjellegű kiejtést hitelesen visszaadni. Ha egy szó jelentése nem egyértelmű, utána zárójelbe írtuk az irodalmi megfelelőjét (pl. vőfi – vőfély). A nép által régebben használt, de már nem, vagy alig élő szavakat, tájszavakat lábjegyzetben értelmezzük (pl. pikula – furulya). Az adatközlők időnként, plusz szótagokat (névelőket, szavakat, indulatszavakat) énekelnek a szöveg eredeti szótagszámán felül. Ezeket dőlt betűkkel szedtük (*hej, ej, de, mert, hogy* stb.). Ilyenkor a változó szótagszámot nem jelöltem az adattáblázatban. Ha egy dallam hasonló plusz szótaggal, szótagokkal kezdődik, ezt a címben nem jelöltük, csak a dallam első sorában. Ugyanígy, dőlt betűvel szedtük a névelők, névmások előtt kiejtett *j* hangzót is (*ja, jaz, jén* stb.). Ha egy szóvégi szótagot elnyel (nem ejt ki) az énekes, azt szögletes zárójelbe tettük. A dallam utótagját (második felét) gyakran ismétlik. Amennyiben az ismétlés nem hoz szövegváltozatot, ezt nem írtuk ki újra. Olyankor viszont igen, amikor az énekes változtat rajta, vagy új szöveget énekel az ismétlésre. A négysoros versszakok között megjelenő hatsoros szakaszt értelemszerűen a dallam utótagjának megismétlésével éneklik. Ha az adatközlő másképp váltogatja a dallam tagjait, ezt az adattáblázat megjegyzéseiben jeleztem.

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

A CD melléklet adattáblázatából a – gyakorlati felhasználást elősegítő – legfontosabb sajátosságokat a kötet végén található összesítő táblázat is tartalmazza:

- szövegműfaj
- stílus
- hangsor
- előadásmód
- hangterjedelem.

Szalay Zoltán:

GONDOLATOK AZ ERDÉLYI NÉPDALVETÉLKEDŐK MARGÓJÁRA

Manapság egyre több helyi vagy kisebb tájegységeket, régiókat összefogó, akár országos népdalvetélkedőt szerveznek. Mivel ilyenkor gyakran felvetődnek kérdések a népdalok tanulásával, válogatásával, előadásával és az előadás értékelésével kapcsolatban, szeretnék papírra vetni néhány gondolatot.

HOGYAN TANULJUNK NÉPDALT?

A népdal tanulásának több módozatát különböztetjük meg:

a) hiteles, „csak tiszta forrásból” való tanulás

A hagyomány kopásával egyre kevesebb vidék maradt körülöttünk (és az egész Kárpát-medencében), ahol még élnek olyan nótafák, adatközlők, akik hagyományos módon, szájról szájra terjedő úton tanulták a népdalokat (a családban vagy a faluközösségben). Ilyenekkel találkozhatunk még a mai napig is Moldvában és Gyimesben, részint a Mezőséken, Kalotaszegen, a Küküllők és a Maros felső folyása mentén, de elvétve itt-ott a Székelyföld zártabb részein, félreeső falvaiban is.

b) olyan régi és újabb gyűjtések hangzó anyagáról való tanulás, melyeken a fent említett adatközlők énekelnek

Ilyen gyűjtések ma már szinte korlátlan mennyiségben bárki számára hozzáférhetők az interneten. A magyar nyelvterületen gyűjtött anyagban (a múlt századfordulótól az ezredfordulóig) számtalan értékes adatot találunk. Ezek közül mindenkinek ajánlom a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének online adatbázisait (www.db.zti.hu), valamint a Folklór Adatbázist (<http://folkloredb.hu/fdb/index.php>).

c) népdaloktatóktól való tanulás

Ma már egyre több iskolában igénylik a népdal, népzene, néptánc oktatását, bár ez nincs benne a hivatalos tantervben. Ez a jelenség főleg

az elemi osztályoknál tapasztalható, ahol egy-egy elhivatott tanítónő fontosnak tartja a gyermekek zenei és mozgásanyelvének művelését. Nagyobb korban, részben a zsúfolt iskolai tanrend miatt, részben a fiatalok más irányú érdeklődése miatt, ez rendszerint kimarad az iskolai oktatásból. A művészeti népiskolák keretén belül azonban még felnőtt korban is hozzáférhető ez a tanulási mód. Továbbá akár gyermekek, akár felnőttek számára a népzene-néptánc táborok nyújtanak megfelelő lehetőséget a népdaltanulásra.

d) népdalénekesek által vagy velük készített felvételekről (audio és/vagy video CD, DVD, koncertfelvétel stb.) való tanulás

Egyre több az ún. *revival* előadó és az újratanult, újraélesztett népzenei anyag. Ezek között meg kell különböztetnünk a hiteles előadókat és előadásukat, valamint azokat, akik – akár tudatosan, akár szándékuk ellenére – változtatnak (vagy rontanak) a hiteles előadásmódon.

e) kottából való tanulás.

Ezeket túl megkülönböztetünk még csoportos és egyéni tanulást, valamint segítségével vagy egyedül való tanulást.

Melyiket alkalmazzuk hát a fent felsorolt népdaltanulási módok közül? Ez attól függ, hogy mi a célunk. Ha saját zenei ízlésünk művelése, zenei műveltségünk gazdagítása a cél, akkor bármelyik leírt mód megfelel. Persze, bizonyos szinten túl (több tucat népdal megismerése után) már nő az igényünk és egyre inkább törekedni fogunk az első három módozat valamelyikére. Ha azonban valaki azért tanul népdalt, hogy azt bármilyen alkalommal közönség előtt előadja, akkor már nem kielégítő sem a kottából, sem a *revival* mozgalom képviselőinek előadásából való tanulás.

A kotta sohasem pótolhatja a hangzóanyagot, mert az előadásmódot, annak helyhez kötött zenei, kiejtésbeli sajátosságait semmilyen kotta nem tudja visszaadni. Pedig ezek azok a stílusjegyek, amelyek megkülönböztetik a palóc népzeneét a székelytől, a dunántúlit a mezőségitől stb. Bármilyen hitelesen tudja is tolmácsolni a *revival* mozgalom képviselője egy-egy vidék, falu vagy adatközlő népdalait, mégiscsak másodkézből tanul az, aki ilyen előadó felvételeit használja. De manapság oly sok a népdalénekes,

oly nagy a választék, hogy fokozott hozzáértés szükséges a hiteles előadó kiválasztásához. Sokszor nagyon megtévesztők az előadó vokális adottságai, az impozáns kiállítás, a bravúros énektechnika, mert ez nem minden esetben párosul hiteles előadásmóddal (erre később még visszatérek).

Ha egy népdaloktató előadásra készít valakit, akkor birtokolnia kell a tanítandó népdal minden zenei, előadásmódbeli, tájnyelvi sajátosságát. Mindezek mellett fontos eredeti gyűjtéseket is használni a tanításnál. Jó, ha egyénileg (is) foglalkozik a tanítvánnyal. Minden tanulónak megvan az egyedi adottságai (hangterjedelem, intonációs készség, zenei memória, énektechnika, temperamentum stb.), ezért a repertoár választása is jobb, ha egyénileg történik. Sok éves munka után a kitartó, tehetséges tanítványok már tanár nélkül is képesek lesznek népdalt tanulni, elsősorban hiteles gyűjtésből. Nem árt azonban, ha időnként vissza-visszatérnek tanáraikhoz, hogy visszajelzést kapjanak: jó úton haladnak-e.

Ritkán ugyan, de még ma is előfordul, hogy egy-egy fiatal énekes olyan környezetből jön, ahol még él a népdal, a szájról szájra terjedő hagyomány. Ezek azok az énekesek, akiknek, akár van segítő tanáruk, akár nincs, a „vé-rükben van” a hiteles előadásmód minden sajátossága. Ezeket többnyire csak elrontani lehet.

A VÁLOGATÁSRÓL

Csíkszéken (a Kászonoktól Borszékig) csaknem két évtizede szerve-zünk népdalvetélkedőt iskolásoknak. A versenyek során szakmai taná-csokkal látjuk el a résztvevők felkészítő tanárait. Ilyenkor mindig kité-rünk a versenyző népdallistájára is. Rámutatunk azokra a dallamokra, melyek nem népdalvetélkedőre valók. Ezáltal próbáljuk tudatosítani a népdalt szerető és művelő ifjúságban, a népzeneben itt-ott még élő ér-tékeket, melyeket évezredekken át alakított, csiszolt tökéletessé a magyar lélek. Ezek a sajátosságok teszik különbözővé a magyar népzeneét Európa többi népének zenéjétől. Ezek azok, melyek megkülönböztetik a régi stí-lusú dallamot és előadásmódot az új stílusútól, illetve a népies műdalé-tól. A magyar népdal évezredes értékeinek maradványait próbáljuk nép-

szerűsíteni, beépíteni a versenyzők és a felkészítő tanárok repertoárjába, nem utolsó sorban a köztudatba.

A régi stílusú dallamok ereszkedő ívet mutatnak, legnagyobb részük pentaton hangrendszerű. Előadásmódjuk gyakran elbeszélő ritmusú, melyre jellemző a dallamsor gyors, nyolcadmozgású eléneklése, és hosszú megállások a sorok utolsó, kitartott szótagjain. További jellemzők: a gazdag díszítések (hajlítások), valamint az éles, torokból történő éneklés. Ezen sajátosságoknak a kopása a hétfokú dallamokat, a kötött, merev ritmust, a száraz, díszítés nélküli dallamhordozást hozta előtérbe, melyek gyakran párosulnak a lágy, halkabb intonálással. A régi stílusú előadásmód Erdély több vidékén máig is megmaradt. Ilyenek elsősorban Gyimes és Mezőség, részben Kalotaszeg. Megmaradt továbbá a moldvai csángóknál is. E sajátosságokat többnyire a keservesnek nevezett dallamokban fedezhetjük fel, illetve más, elsősorban lassú tempójú dalokban. Természetesen ezeket a nagyobb korosztálynak ajánljuk, mert nehézségi fokuk fejlett előadói készségeket igényel. Javasoljuk továbbá, hogy tanítványaink előbb elsősorban saját tájegységük népdalkincsét sajátítsák el, ne más vidékek dalait.

Mindezekkel nem azt szeretném sugallni, hogy az új stílusú dalokat kerülni kell. Azonban ezek között is vannak értékeesebbek, illetve olyanok, melyeket nagymértékben érintett a fent említett kopás. Nyomatékosan javasoljuk azoknak az új stílusú dallamoknak a tanulását-tanítását, melyekben még megtalálhatók az ősi elemek: a pentaton hangsor, a gazdagon díszített dallamvonal. Ugyanakkor kimondottan ellenezzük a népies műdalok, az idegen eredetű dallamok, a romlott formájú dalok népdalvetélkedőn való előadását. (Jagamas János *Miért nem népdal?* című tanulmányában igen részletesen bemutatja a népdalok és a népies műdalok közötti különbségeket – Jagamas 1980–1982).

Szeretném felhívni a figyelmet egy további jelenségre, mellyel nem túl gyakran, de időnként mégis találkozunk. Ennek során népdal címen egyházi népekeket énekelnek vagy írnak fel listájukra a tanulók. A más néven szent énekeknek nevezett dallamokat néha össze is tévesztik a népdalokkal. Tudjuk, hogy ezek is értéket képviselnek a magyar zenei hagyományban, és nemigen van olyan fórum, ahol ezeket előadni, népszerűsíteni lehetne.

Ezért, ha népdalvetélkedőn ilyennel találkozunk valamelyik versenyző listáján, szemet hunyunk fölötte. Túlzásnak tartjuk azonban, hogy fontos népdalvetélkedőkön egyházi népének előadásával nyerjenek versenyt a résztvevők (ami az utóbbi időben sajnos előfordult).

Egy másik eset, amikor bizonyos oktatók (főleg tanítónők, óvónők), kisgyermekeknek való népdaltanítás során nem veszik figyelembe a gyermek(ek) hangterjedelmét. Zenetanárok körében közismert tény, hogy minél kisebb egy gyermek, annál szűkebb a hangterjedelme. Nem véletlen, hogy gyermekdalaink között oly sok kis hangterjedelmű dalt találhatók. Ezért nem javasolom, hogy óvódás, első osztályos gyermekeknek nagy szextnél nagyobb terjedelmű dalt tanítsunk. Bár mindig vannak kivételek: nem egy olyan elsős tanulóval találkoztam, aki erőlködés nélkül, tisztán el tudott énekelni egy decima hangterjedelmű népdalt. Ebben az esetben, természetesen, nem szükséges korlátozni a gyermek adottságait.

A NÉPDALOK ELŐADÁSA

Már sok szó esett a népdalok hiteles előadásáról, azokról a sajátosságokról, melyeket fontosnak tartunk a nyilvános népdaléneklés során. Ezekre nem térek ki újra, ehelyett néhány olyan hibára hívom fel a figyelmet, melyeket gyakran tapasztalunk népdalvetélkedőkön.

Ilyen hiba például a modoros éneklés. Ennek egyik aspektusa a más műfajokra jellemző előadásmód. Előfordul, hogy akár könnyűzenei, akár kórus- vagy operaéneklési stílusban adnak elő népdalokat. A könnyűzenei előadásmód elsősorban a sajátos díszítésekre, esetleg ritmusra vonatkozik. Azokra az énekesekre jellemző, akik előszere-ttel énekelnek könnyűzenét, és valamilyen külső hatásra (sokszor nem jókedvükből) rászánják magukat egy-egy népdalvetélkedőn való részvételre. Ha érdeklődésük a népdalok iránt belső indíttatású, akkor, idővel és sok munkával, túl tudják tenni magukat ezeken a hiányosságokon, és megérezhetik a hiteles népdaléneklés – ugyancsak belülről jövő – szépségeit.

A kóruséneklésre főleg a visszafogott, többnyire vibrálás nélküli előadásmód jellemző, mely a magas regiszterben gyakran párosul fejhanganon való énekléssel. Ez utóbbi néha az egyébként hitelesen éneklő versenyzőknél is előfordul. Az ilyen esetekre mindig felhívjuk a felkészítő tanárok figyelmét. Az operastílusban előadott népdal, tapasztalataink szerint (szerencsére), egyre ritkább. Itt főleg a művelt, ún. *belcanto* hangképzésre gondolok, mely sokszor a szöveg mondanivalóját kiemelő dramatizálással párosul. Ez elsősorban a különböző hangerősségek használatában mutatkozik meg, melyet nem javasolunk népdaléneklés esetén. Nem jellemző a népdalok hiteles előadásmódjára, amiként a fejhanganon való éneklés sem.

Gyakori eset, hogy a tanulók táncdalokat tűznek a repertoárjukra, de az illető tánc sajátos ritmusát nem tanulták meg jól, nem tudják helyesen visszaadni. Főleg az aszimmetrikus lüktetésű táncdaloknál jellemző. Ilyenek például a mezősegi (ezen belül a széki) magyar, a gyimesi lassú magyaros, a moldvai kecskés stb. énekes dallamai. Ilyenkor szoktuk javasolni nekik, hogy kezdjenek el táncolni. Olyan gyermekeknél, akik már egy ideje (akár több éve) táncolnak, nem szokott ez előfordulni.

Ugyancsak hibás ritmussal találkozunk egy újabb előadásbeli jelenség esetén, mely sajnos elhivatott népdalénekesekre, táncház-zenészekre egyre inkább jellemző. Ennek során a kötött ritmusú, negyedmozgású dallamok bizonyos részeit, ütemeit hibásan éneklik. A magyar népdalokra jellemző alkalmazkodó ritmus esetében negyed páronként (tehát kétszótagonként) történik a szöveg ritmusához való alkalmazkodás: egyik szótag megrövidül, ennek arányában a másik meghosszabbodik. Leegyszerűsítve: az alkalmazkodó ritmus éles és nyújtott ritmusképleteket eredményez. Ehelyett, bizonyos énekesek ütemenként (vagyis négy szótagonként) módosítják a ritmust: az első három szótagot megrövidítik, az utolsót ennek arányában meghosszabbítják. A városi vendéglői cigányzenészek előadásában igen gyakran előforduló jelenség valószínűleg a lakodalmi zenészeken keresztül került át az ún. *revival* mozgalomba, énekesek és zenészek repertoárjába. Megjegyzém, hogy, mindezekről függetlenül, e jelenség hangszeres előadásban

gyakran előfordul (ld. a széki magyar, vagy a szászcsávási zenészeknél a csárdás kíséretében). Ez azonban csupán hangszeres jelenség, a hiteles énekes előadásra ugyancsak nem jellemző. Lassú tempójú táncdalok, *hajnalik*, *asztali nóták* stb. esetében gyakran találkozunk hasonló ritmusokkal, azonban ezek nem negyed, hanem nyolcadmozgású dal-lamok.

Népdalvetélkedőkön többször is felvetődött az a kérdés, hogy a versenyző használhat-e hangvillát, vagy a felkészítő tanár megadhatja-e neki a hangot. Az általunk szervezett népdalvetélkedőkön ezt meg szoktuk engedni nekik. Igaz, vannak rendkívüli adottságokkal megáldott fiatalok, akik olyan belső hallással rendelkeznek, mely nyomán a sokat gyakorolt dallam regisztere, magassága rögzül, s ezt egyből, keresés nélkül eltalálják. Legtöbbször azonban nagyon sokat (éveket, évtizedeket) kell énekeljenek, gyakoroljanak ahhoz, hogy ez kialakuljon. Még így is gyakran előfordul, hogy, a szereplés lázában elizgulják az előadást, és vagy túl magasan, vagy túl mélyen kezdik a megtanult dalt. Jó, ha a zsűri megengedi nekik, hogy újrakezddjék, s ezt nem értékeli negatívan. Így kevesebb lesz azoknak a résztvevőknek a száma, akik kudarcélménnyel térnek majd haza. Hiszen elsőrendű célunk az, hogy minél többen énekeljenek népdalt, minél többen éljenek az egyéni vagy közös népdaléneklés lehetőségével. Kár lenne korlátozni azok számát, akik belső indítást éreznek erre.

ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK

Népdalvetélkedőinken ismertek és nyilvánosak az értékelési szempontok. A felhívásban mindig publikussá tesszük ezeket: „A verseny során elsősorban a tiszta, csengő hang, a szép hangszín, a listán szereplő népdalok értéke és nem utolsó sorban az előadásmód hitelessége, meggyőző ereje érvényesül.” Annak ellenére azonban, hogy a zsűri tagjait mindig hozzáértő, tapasztalt szakemberekből válogatjuk, a vélemények gyakran különböznek. E különbség elsősorban a vetélkedőinken tapasztalható egyre magasabb színvonalnak köszönhető. Ha olyan produkciókat kell értékelni, ahol legszívesebben mindenkinek díjat ad-

nánk, akkor nehéz a döntés. Egy művészeti, színpadi produkció nem matematikapélda, ahol egyértelmű az eredmény.

Mindezekén túl, ha valaki a régi stílusú előadásmód minden sajátosságát birtokolja, és így tolmácsolja a megtanult népdalt, az valami pluszt hoz azokhoz a résztvevőkhöz képest, akiknek lehetnek amúgy hasonló adottságai, de ezek a dalválasztásban nem érvényesülnek. Ezért sem mindegy, hogy milyen népdalt választunk. A választás mindig a versenyző adottságainak megfelelő kell hogy legyen. Minél magasabb egy népdalvetélkedő szakmai színvonala, annál inkább fontosak a fent említett szempontok.

Egy jó adottságú gyermek, több éves gyakorlás után, már akár negyedik korában hitelesen meg tud szólaltatni gazdagon díszített dallamokat, hitelesen tudja visszaadni egy-egy (más) vidék tájszólását. Ezek az adottságok mindenképp előnyben részesítik őt azokhoz a – hasonló adottságokkal rendelkező – versenyzőkhöz képest, akik simán, díszítés nélkül, vagy nem abban a tájszólásban énekelnek, amely a választott dal tájegységére jellemző. Itt megjegyezném, hogy azok a tehetséges gyermekek, akik olyan vidékről jönnek, ahol még többé-kevésbé él a hagyományos, régi stílusú előadásmód, jó irányítással már korábban is képesek lehetnek a fent említett sajátosságok tolmácsolására. Továbbá azt is, hogy általában az V-VIII.-os korosztály szintjén, több év népdaltanulás és -éneklés nyomán, kezd megjelenni az effajta előadásmódra való igény. Véleményem szerint, IX. osztály fölött már nem is lenne szabad másképp színpadra állni népdalt énekelni.

Népdalvetélkedőkön néha az értékeléssel elégedetlen szülő vagy felkészítő azzal vádolta a zsűrit, hogy olyan versenyzőket részesít előnyben, akik „ordítanak”. Bár a természetes, torokból való éneklés gyakran párosul nagy hangerővel, az értékelési szempontok között ez sohasem volt döntő jellegű. Ha valakinek erős hangereje van, és ezt az éneklés során erőltetés nélkül érvényesíti, azt valóban értékelni szoktuk. Amennyiben ez az előadónál természetes adottság, akkor, az erőteljes, torokból való éneklést, mint a régi stílusú előadásmód egyik jellegzetességét, pozitív elbírálásban részesítjük. Ha azonban erőltetett, és ez az előadás minőségének rovására megy, akkor ennek megfelelően lepontozzuk.

Ellenkező eset, ha egy versenyzőnek jellegtelen, fátyolosan halk vagy rekedtes hangja van. Megvallom, egy népdalvetélkedőn ez nem válik előnyére. Viszont sok gyakorlással kinyílhat a hangja, s előbb-utóbb megcsendülhet, ha a hangereje nem is válik átütővé.

Mindezek a gondolatok hosszú évtizedek kutatómunkája, népdalvetélkedőkön való zsűrizés tapasztalatai nyomán születtek meg bennem. A leírt szempontokat, irányvonalakat csupán javaslatként fogalmaztam meg, a teljesség igénye nélkül. Ha valaki más módszerekkel ért el jó eredményeket, akkor azt tanácsolom: folytassa tovább munkáját hasonlóképpen. Ugyanakkor hangsúlyozom, hogy egy tanuló népdalvetélkedőkön való részvételének minden felelőssége a felkészítő tanár vállát nyomja. Ezért, ha valaki úgy érzi, hogy nem tud egyedül megbirkózni egy adott helyzettel, ne szégyelljen tanácsot kérni. Mindannyiszor szívesen segítünk, valahányszor szükség van rá.

Törekvéseink az évek során meghozták az eredményt: a versenyzők egyre értékesebb, szebb dallamokkal jelentkeznek. Sikerült elérni, hogy nagyrészt igényesen válogassák ki a listára kerülő népdalokat, sikerült tudatosítani a tanároknál, hogy nem föltétlenül azt kell megtanítani, ami népszerű a faluban, a vidéken.

Nem véletlen tehát, hogy a népdalvetélkedők kapcsán Kodály Zoltán idevágó útmutatását tartjuk követendőnek: „Ha azt akarjuk, hogy monumentális népdalunk régi fényét az egész nemzetre árassza, elő kell rá készítenünk a gyermeket, annak rendszerében és szellemében. ... Különben a ma használt zenei tananyagon felnövekedve, idegenszerű furcsaságnak fogja érezni ... a nemzet legősiabb zenéjét. ... Arról nem is szólok, hogy még mindig vannak tankönyvek használatban, amelyek az ötfokúságról tudomást sem vesznek. Nekünk csak az lehet a természetes alapkövünk.” (Kodály 1943, 63. old.) Ezért is tartom fontosnak, hogy az egész versenynek az legyen az egyik legfontosabb célkitűzése, hozadéka, hogy minél több gyereket éneklésre készítsen, és ugyanakkor értéket örökítsünk át. Így tudnánk hozzájárulni ahhoz, hogy az erdélyi magyarság tisztán továbbéltesse a sajátos, gazdag népdalkincsét.

IRODALOM

- Almási István (1979): *Szilágysági magyar népdalok*, Kriterion, Bukarest
- Demény Piroska (1998): *Aranyosszék népzeneje*, szerkesztette: Pávai István, Néprajzi Múzeum, Budapest
- Galaczi Hajnalka (2017), rovatvezető (Interjú rovat): *Népdalvetélkedő a szakember szemével*, in: Tanítók lapja, V évf., 3. (18.) szám, 2017. szeptember, 30-31., valamint V. évf., 4. (19.) szám, 2017. december, 32-35.
- Jagamas János, Faragó József (1974): *Romániai Magyar Népdalok*, Kriterion, Bukarest
- Jagamas János (1980–1982): *Miért nem Népdal?*, Művelődés, XXXIII. évf. (1980) 5. szám, 30-33., 8-9. szám, 48-51., 12. szám, 31-33., XXXIV. évf. (1981) 6. szám, 31-35., 8-9. szám, 49-53., 12. szám, 31-33., XXXV. évf. (1982) 2. szám, 31-34.
- Jagamas János népzenei gyűjteménye (2014), a Román Akadémia Folklór Archívuma – a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának Zenetudományi Intézete – Hagyományok Háza
- Járdányi Pál (1977): *Magyar népdaltípusok I., II.*, Editio Musica, Budapest
- Kodály Zoltán (1943): 333 Olvasógyakorlat. Bevezető a magyar népzenebe. Editio Musica, Budapest
- Pávai István (2006): *Erdély a néprajz-, népzene- és néptánc kutatás tájszemléletében*, in: Zenetudományi dolgozatok 2004-2005., MTA Zenetudományi Intézet, 193-216.
- Vargyas Lajos (2005): *A magyarság népzeneje*, CD-ROM digitális kiadás, szerkesztette: Paksa Katalin és Bajcsay Rudas Márta, Akadémiai Kiadó, Budapest
- *** Hagyományok Háza Folklórdokumentációs Archívuma (www.folkloredb.hu – megtekintve 2018. XI. 5-én)
- *** *Magyar Népzenei Antológia. Digitális összkiadás* (é.n.), főszerkesztő: Richter Pál, FolkEurópa Kiadó és Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest
- *** MTA Zenetudományi Intézete online adatbázisok: Kallós Zoltán gyűjtései (<http://db.zti.hu/kallos/kallos.asp>), Publikált népzenei hangfelvételek internetes

adatbázisa (<http://db.zti.hu/24ora/dalok.asp>), Magyar Népzene Tára XII. illusztrációs válogatás az eredeti hangfelvételekből (<http://db.zti.hu/mnt12/mnt.asp>), Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás (második, átdolgozott kiadás) (<http://systems.zti.hu/br/hu>) – megtekintve 2018. X. 29-én

<http://folklife.hu/map/> (megtekintve 2018. XI. 5-én)

<http://terkep.jacsa.net/> (megtekintve 2018. XI. 5-én)

Bánság

BERZAVA MENTE

1. Bóthajtásos az én szobám

Omor

Czigler István, 67 éves

Gy.: Vöő Gabriella, 1960.

Bóthajtásos az én szobám,
Még a holdvilág sem süt rám!
Hát a fényes nap sugára
Hogy sütné halvány orcámat?

Csireg-csörög a vasajtó,
Talán jön a törvénybíró.
de Vizitálja fejem alját,
Nem-e jástam ki a szénát.

2. Iszik a betyár a csapon

Omor

Serbán István, 29 éves

Gy.: Vöő Gabriella, 1960.

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon.
Ne sírj, kislány, olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

Aki betyár akar lenni,
Jöjjön velem kezet fogni!
Én is olyan betyár vagyok,
Akárkitől nem is tartok.

3. Tisza szélén elaludtam

Omor

Czigler István, 67 éves

Gy.: Vöő Gabriella, 1960.

Tisza szélén elaludtam,
Jaj de szomorút álmodtam.
Megálmodtam azt az egyet,
Kilenc zsandár áll előttem.

Csendőr urak, mit akarnak,
Talán vasalni akarnak?
Nem akarunk mi vasalni,
Szilaj csikót vásárolni.

Szilaj csikó nem eladó,
Nem is zsandár alá való.
Mert ha azon zsandár ülne,
Minden betyár fogva lenne.

BÉGAKÖZ

4. Kiszáradt a Tisza

Ballada

Majláthfalva

Hódi Ferenc, 1903.

Gy.: Sztanó Pál, 1958.

Kiszáradt a Tisza,
Csak a sara maradt,
Meghalt Rudolf trónörökös,
Csak a neve maradt.

Odament az apja,
Költi, de nem hallja,
Kelj fel, Rudolf trónörökös,
Tied a korona!

Odament az anyja,
Költi, de nem hallja.
Látja, hogy a göndör haja *ja*
Vállára van fagyva.

5. Jó bort, kocsmárosné

Majláthfalva

Hódi Ferenc, 1903.

Gy.: Sztanó Pál, 1958.

Jó bort, kocsmárosné,
Megadom az árát!
Ha *jén* meg nem adom, csuhahaj,
Megadja *ja* rózsám valaha.

Megadja, megadja,
Meg is szolgál érte,
Szép piros hajnalba, csuhahaj,
Csókot ad majd érte valaha.

Bihar

FEKETE-KÖRÖS-VIDÉK

6. Serkenj fel, zendülj fel

Újévköszöntő

Várasfenes

Énekesek

Gy.: Varga Gyula, 1982.

Serkenj fel, zendülj fel
Ez újesztendőre!
Emeljed nyelvedet
Szép zengedezésre!

Adj hálát Istennek,
Hogy elérted napját,
Szent Pátrélusodnak
Kövessed példáját!

Valamennyi csillag
A magos, kék egen,
Valamennyi fűszál
A kerek mezőben,
Annyi áldásokkal
Áldjon meg az Isten!

Motruzsál nem hosszú
Idejét számlálja,
Számos esztendei[t]
Boldogul áthágja.

Valamíg élsz itten,
Élj jó egészségben,
Holtad után mennybe'
Örvendezhess, Ámen!

7. Fenesi helységünkben

Névnapköszöntő

Várasfenes

Boros József, 71, Mikló Eszter, 47 éves

Gy.: Vöő Gabriella, 1974.

Fenesi helységünkben
Felserkenvén ágyamba,
Jut eszemben azanba', (azonban)
Isván lakik ez házba'.

Isván, ki vagy ez házba',
Nyisd meg füled valóba',
Hallgass mi szavainkra,
Szíves kívánságinkra!

Ímé (íme) nevednek napja
Mily szépen megújula,
Melyet szíved régóta
Nagy kívánsággal vára.

István, téged az Isten
Továbbra is éltesen,
S a sok jókkal szeressen,
Minden kártól megmentsen!

Végre, mikor pályádat,
Elvégezvén harcodat,
Úr Jézus jutalmadat,
Adja meg koronádat!

Ama fényes egekbe,
Ábrahám kebelébe,
Végre, téged bévigyen!
Ezt kívánjuk szívesen,
Hogy az Isten éltesse!

8. Elment a madárka

Várasfenes

Egyed Katalin, ?

Gy.: Varga Gyula, 1982.

Elment a madárka,
Üres a kalitka.
Demi Sárókának (Sárikának)
Nincsen Náné Miska.

9. A tárkányi sugártorony

Köröstárkány

Lőrinc Eszter, ?, Antal Katalin, ?, Gábor Mihály, ?

Gy.: Varga Gyula, 1976.

A tárkányi sugártorony,
Felakadt rá az ostorom.
Gyere, jakaszd le, galambom,
Piros két orcádat megcsókolom.

Nem hittem én, de már hiszem,
A szerelem búra viszen.
Búra viszen, vagy bánatra,
Holtig való gyalázatra.

10. Elment a madárka

Köröstárkány

Zubony István, 58 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Elment a madárka,
Itt hagyott engemet,
Elvitte magával
Minden jókedvemet.

Diófa tetején,
Rozmaring levelén,
Hogy szakított volna
Minden szegény legény.

Te tettél fogadást
Énelőttem, nem más,
Hogy énrajtam kívül
Többé nem szeretsz mást.

11. Mit ér, ha gazdag vagy

Köröstárkány

Antal Erzsébet, 29, Tamás Erzsébet, 41 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Mit ér, ha gazdag vagy,
Ha mindig beteg vagy?
Dologra születél,
Nem arra való vagy.

Mérági vadalma,
Nem jön a hideg szél.
Köszönöm, galambom,
Hogy eddig szerettél!

Arról sem tehetek,
Hogy szerelmes vagyok.
Apám, anyám a' volt,
Én a lánya vagyok.

12. Édesanyám sok szép szava

Köröstárkány

Oláh Juliánna, 15 éves

Gy.: Jagamas János, 1950., Belényes

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha.
Tán hallgatnék, de már késő,
Esik előttem az eső.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha.
Hallgattam a lányokéra,
Nem az édesanyáméra.

13. Sátorkaróm, ha leverem

Köröstárkány

Miklós Erzsébet, 29, Oláh Julianna, 29,
Tamás Erzsébet, 41 éves
Gy.: Gurka László, 1963.

Sátorkaróm, ha leverem,
Köponyegem ráterítem.
Köponyegem a sátorom,
Sirathatsz már, kisangyalom!

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon.
Ne sírj, kislány, olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha.
Ráhallgatnék, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső.

14. Elmentem én a malomba lajsan, lajsan

Köröstárkány

Zubony István, 58 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Elmentem én a malomba lajsan, lajsan, (lassan)
Ott tanáltam (találtam) a babámat hajsan, hajsan, (hason)
Mennél jobban mondja, mondja: barát, barát,
Annál inkább billegeti farát.

15. Az erdőbe' a cigányok fabocskorba' járnak

Várasfenes

Egyed Katalin, ?

Gy.: Varga Gyula, 1982.

Az erdőbe' a cigányok fabocskorba' járnak,
Azok élük világukat, akik együtt hálnak.
Lám én, szegény suszterlegény, csak egyedül hálók,
Akármerre forgolódom, csak falat találok.

16. Jó estét, jó estét

Ballada

Köröstárkány

Fenesi Istvánné Bunta Julianna, 51 éves

Gy.: Vöő Gabriella, 1974.

Jó estét, jó estét,
Csáki bíró asszonné!
Hol van az a szép lánya,
Az a Csáki Juliska?

Lefeküdt, lefeküdt,
Piros bársonyos ágyba,
Piros bárson paplanyát
Most húzza magára.

Kötse fel, költse fel,
Eressze jel a bálba,
Piros bárson cipőjét
Húzza *ja* lábára!

Keljél fel, keljél fel,
Édes, kedves leányom!
Itt van az a két betyár,
Aki téged hívat már.

Keljél fel, keljél fel,
És eredj el a bálba,
Piros bárson cipődet
Húzzad a lábadra!

Húzzátok cigányok,
Estétől reggelig,
Amíg Csáki Juliska
A lábán elalszik!

Engedjete
Kimenni hűtözni, (hűsölni)
Piros bársan cipőmből
A vért kiönteni!

Nem lehet, nem lehet
Megállni, hűtözni,
Nem szabad a cigánnak
Egy percre megállni!

Átkozott az apa,
Százszorta jaz anya,
Ki egyetlen leányát
A bálba jel hagyja!

Este jel bocsátja,
Reggelig nem látja,
Reggel nyolc órakor
Halva viszik haza.

Harangoznak délre,
Féltizenkettőre,
Viszik Csáki Juliskát
A gyásztemetőbe.

17. Belényesi sorozóra süt a nap

Ballada

Várasfenes

Egyed Katalin, ?

Gy.: Varga Gyula, 1982.

Belényesi sorozóra süt a nap,
[Szállnak] már a vizitáló tiszt urak.
Kettő megáll, a harmadik vizitál,
Azt kérdezi, hol születted, te betyár.
Bihar megye, Nagyfenes az én hazám,
Ott születtem, ott nevelt fel az anyám.

18. Az erdőbe' nincs magasabb a fánál

Köröstárkány

Miklós Erzsébet, 29, Oláh Julianna, 29,

Tamás Erzsébet, 41 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Az erdőbe' nincs magasabb a fánál,
Nagytárkányban az én kedves babámnál.
Mikor megyen a templomba jelőttem,
Fáj a szívem, majd kiugrik belőle[m].

Sáros úton elakad a talyiga, (talicska)
Ha egy asszont féltetni kell, nagy hiba.
Ezer csősz is vigyázhat egy asszonra,
Ha júgy akar, elmegy ő a tilosba.

Ősz az idő, messzire száll a fecske,
Szeretőm egy piros-barna menyecske.
Majd, ha egyszer gólya repül utána,
Hazamegy és ráfogja jaz urára.

19. Ha felül a huszár a piros pej lovára

Köröstárkány

Antal Erzsébet, 29, Tamás Erzsébet, 41 éves

Gy.: Gurka László, 1963.

Ha felül a huszár a piros pej lovára,
Levágja a csákóját a szőke homlokára.
Levágja a csákóját fekete két szemére,
Hogy ne lássa senki, hogy hova hull a könnye.

Hullatja a könnyeit a lova sörényére,
Ugyan, csárdás kisangyalom, jutol (jutsz) az eszembe.
Jutol az eszembe, el se leszel felejtve,
Kinyílt rózsaszál a csákóm tetejébe.

KÖRÖSKÖZI ERDŐHÁT

20. Édesapám, édesapám

Sírató

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Édesapám, édesapám, felejthetetlen, kedves édesapám!
Itt hagyott bennünket a mi jó édesapánk.
Felnevelt bennünket, hat családot, felejthetetlen, kedves
édesapám.
Elragadta a halál túlünk, hiába állunk itt mellette, nem
szól a mi édesapánk.
Édesapám, édesapám, nézzen reám!
Itt hagyott bennünket, kiragadta a halál a karjaink közül.
Édesapám, nincsen nekünk felejthetetlen, jó édesapánk.
Árván hagyott bennünket, kimaradtunk a szárnya jalól.
Ó, édesapám, édesapám, csak még egyszer, csak még
egyszer nézzen reám!

21. Az aradi halmok alatt

Ballada

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Az aradi halmok alatt
Fehér László lovat lopott.
Nagyot cserdült az ostora,
Elhallott (elhallatszott) Gönc városára.

Rajta, rajta, Gönc várossa,
Fehér László be van zárva.
Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja be van zárva.

Fehér László híres betyár,
Kérdik tőle: Van-i (van-e) anyád?
Nincsen anyám, nincsen apám,
Csak egy takaros húgocskám.
Ott lakik a Fehér várba,
Úgy híjják, hogy Fehér Anna.

Fehér Anna szép hajnalba'
Ment a börtön ajtajába.
Bíró uram, szépen kérem,
Mentse meg a testvéremet!
Tállal mérem aranyomat,
Vékával a forintomat.

Nem kell nekem tál aranyad,
Vékával a forintosod,
Háljál vélem egy éccaka,
Kiszabadul szép hajnalra.

Utott-futott Fehér Anna
Az áristom ajtajához,
Hallod, László, kedves bátyám,
Mit mond a főszolgabíró?
Háljak vele egy éccaka,
Kiszabadulsz szép hajnalra.

Hallod, Anna, Fehér Anna,
Ne higgy annak a bírónak,
Szüzedségedet elveszi,
Nékem fejem leütteti.

Fehér Anna nem hitt annak,
Csak véle hált egy éccaka.
Fehér Anna, éjfél tájba'
Csörtetést hall az udvarba'.

Aludj, Anna, Fehér Anna,
Lovam viszik itatóra.
Lovam viszik itatóra,
Zabola van a szájába'.

Fehér Anna szép hajnalba',
Ment a börtön ajtajáha (ajtájához).
Hallod, László, kedves bátyám,
Élsz-e már, vagy meg is haltál?

Hallod, Anna, Fehér Anna,
Ne itt keresd a bátyádat,
Zöld erdőbe', zöld mezőbe',
Akasztófa tetejébe'.

Fehér Anna sírva-ríva
Ki is indult az utcára,
A két szemét törülgeti,
Hogy a bátyját merre vitti (vitték).

Megátkozlak, bíró, nem szokásom,
Mosdóvized vérré váljon,
Törölköződ langot (lángot) hányjon,
A két szemed mindig sírjon!

22. Bárcsak esne, bárcsak fújna

Nagyzerénd

Bukva Andrásné Bodnár Erzsébet, 1914.

Gy.: Szendrei Janka, 1963, Bélzerénd.

Bárcsak esne, bárcsak fújna,
Gulya ménes beszorulna.
A számadó beszámolna,
Szegény juhász szabadulna!

Tele ja kulacsom borral,
A bográcsom de jó hússal!
Egyél, igyál, jó bojtárom,
Mert tetőd nem sajnálom!

23. Kilenc zsandár áll előttem

Ballada

Simonyifalva

Barta Anna, 66 éves

Gy.: Szendrei Janka, ?

Kilenc zsandár áll előttem,
Hol az utazólevelem?
Megállj, csendőr, megmutatom,
Csak a lajbim* kigombolom.

Kigomboltam a lajbimat,
Kivettem a pisztolyomat,
Kettőt-hármat fejbe lőttem,
Itt az utazólevelem!

---

* lajbi = vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

Jaj, Istenem, mit csináljak,
Szaladjak-e, vagy megálljak?
Ha szaladok, fejbe lőnek,
Ha megállok, vasra vernek.

24. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Ballada

Simonyifalva

Bori János, 77 éves.

Gy.: Szendrei Janka, ?, Bélzerénd

Jaj de széles, jaj de hosszú jez az út,
Amelyiken kilenc betyár elindult.
Elindultak Pápainét rabolni,
Élet és vagyonától megfosztani.

Pápainé, adjon Isten jó estét,
Adjon Isten az uraknak szerencsét,
Pápainé, ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel szíve körül jár a kés!

Kati lányom, eridj le ja pincébe,
Hozzá fel bort a legnagyobb iccébe!*

Pápainé, nem kell nekünk a bora,
Csak a pénzét tegye ki az asztalra!

---

* icce = régi magyar űrmérték, általában 7-8 deci

25. Ne búsulj, ne bánkódj

Vadász

Jakab Istvánné Bihari Etelka, 44 éves

Gy.: Szendrei Janka, ?

Ne búsulj, ne bánkódj,

Ne is siránkozzál!

Megsegít a Jóisten,

Csak jól imádkozzál.

Hat nap van egy hétbe',

Hetedik vasárnap.

Bárcsak, kedves kisangyalom,

Egyszer láthatnálak!

26. Most jöttem én Párizsból

Bélzerénd

Szücs Józsefné Molnár Julianna, 30 éves.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Mos' jöttem én Párizsból,

Ebből az idegen városból.

Megtanultam benne három magyar szót:

Nyisd ki csárdás kisangyalom az ajtót!

Jaj de soká nyitod ki,

Talán nem is tudod, ki van ideki.

Kalap a fejembe', nem sapka,

Én vagyok egy szabadságos regruta.*

---

* regruta (reguta) = újonc katona

27. Jön a babám a tanyáról

Nagyzerénd

Bukva Andrásné Bodnár Erzsébet, 1914.

Gy.: Szendrei Janka, 1963, Bélzerénd

Jön a babám a tanyáról,
Üsmerem a járásáról.
Járasáról, kalapjáról,
Meg a fekete hajáról,
Trá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá.

28. Mikor én még tizennyolc éves voltam

Bélzerénd

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 63 éves

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Mikor én még tizennyolc éves voltam,
Már én akkor házasodni indultam.
Elvettem a falu legszebb leányát,
Kivel eltöltöttem sok szép éccakát.

Sok éccakát, sok szép számos napokat,
Verje meg az Isten a sok urakat!
Mennél jobban veri a sok urakat,
Annál jobban áldja a honvédokat.

29. Ez a Luci fehér inget varratott

Nagyzerénd

Bukva Andrásné, Bodnár Erzsébet, 1914.

Gy.: Szendrei Janka, 1963, Bélzerénd

Ez a Luci fehér inget varratott,
Elejébe gyöngyház gombot rakatott.
Rakasd, Luci, téged illet, nem engem,
Téged szeret a Márka, nem engem.

30. Bátori Kalári

Ballada

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Bátori Kalári,
Nyisd ki az ablakot,
Nyisd ki az ablakot,
Hogy merre, mit látol! (látsz)

Nem látok én semmit,
Nem hallok én semmit,
Törökország felől
Három veres zászló.

Vajon kiért jönnek,
Vajon miért jönnek?
Eladtalak lányom
A török kezébe!

Kedves édesanyám,
Hogyha én elmegyek,
Lesz egy kanál vized,
Vagy egy falat kenyér?

Ruháim, ruháim,
Földre lehulljatok,
Hogy tudja jó anyám,
Hogy tik (ti) is gyászoltok!

Virágok, virágok,
Mind elhervadjatok,
Hogy tudja jó anyám,
Hogy tik is gyászoltok!

Bátori Kalári,
Nyisd ki a kapudat,
Nyisd ki a kapudat,
Add ki szép lányodat!

Várjál fiam, várjál,
Még most ötöztetik,
Most teszik fejibe
Azt a szép koszorút.

Először felkiát
A kisebbik vőfi (vőfély):
Édes anyámasszony,
Beteg a menyasszony!

Másodszor felkiát
A nagyobbik vőfi:
Édes anyámasszony,
Bágyadt a menyasszony!

Ha bágyadt, bágyadjon,
Messze földről hoztuk.
Talán csak alhatnék,
Messze földről hoztuk.

Harmadszor felkiát
Maga, a vőleginy:
Édes anyámasszony,
Meghótt a menyasszony!

Kocsisok, kocsisok,
Gyászos kocsisaim,
Menjetek, fogjátok,
Az anyját híjjátok!

De ne úgy híjjátok,
Hogy lakadalmára,
Átkozott jányának
Takarítására.

31. Zúg az erdő, zúg a mező

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Zúg az erdő, zúg a mező,
Vajon ki zúgatja?
Talán bizony Rózsa Sándor
A lovát ugratja.

Víg ő maga, víg a lova,
Víg a kantárszára.
Vígan várja a babáját
Ölelő két karjába.

32. Feleségem olyan tiszta

Mezőbaj

Hévízi Jánosné Tóth Ilonka, 1941.

Gy.: Szendrei Janka, 1962.

Feleségem olyan tiszta,
Egyszer mosdik egy hónapba.
Sej, dínomdánom,
Míg élek is bánom,
Hogy megházasodtam.

33. Édesanyám is volt nékem, de már nincs

Bélzerénd

Polyánki Jánosné Szalók Eszter, 25 éves

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
Mert elvitte a szegedi nagy árvíz.
Kilenc éve, már mióta halászok,
Bús könnyemtől még a vizet se látom.

Kifogtam az édesanyám kendőjét,
Négy sarkába beleírtam a nevét,
Közepébe azt a jajsztót rakattam,
Jaj, Istenem, jaj de árván maradtam.

34. Én is voltam valaha

Simonyifalva

Tóth János, 52 éves.

Gy.: Szendrei Janka, ?, Bélzerénd

Én is voltam valaha
Özvegyasszony kocsisa,
Megrúgott a fekete lova,
Nem felejttem el soha.

Simonfalvi bírónak
Jó két lovát mondanak,
Ellopnam az éjszaka,
Hogyha rám nem virradna.

Kezd a hajnal hasadni,
Jön két zsandár vasalni,
Vasalják a gyenge kezemet,
A tömlöcbe betesznek.

Betesznek a tömlöcbe,
A tömlöc fenekére.
Gyere, rózsám, váltsál ki,
Ne hagyjál elhervadni!

Kiváltalak, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni.
Eladom a jegykendőm,
Kiváltom a szeretőm.

35. Gyere velem, Mónár Anna

Ballada

Bélzerénd

Nemes Zsuzsanna, 15 éves.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Gyere velem, Mónár Anna,
Hosszú útnak, rengetegnek,
Hosszú útnak, rengetegnek,
Burkosfának árnyékába!

Nem mehetek, Ajka Márton,
Van már nekem hites társam,
Hites társam, jámbor uram,
Karon ülő kicsi fiam.

Addig hította, addig csalta,
Lóra kapta, s elrabolta.
Mentek, mentek, mendegéltek,
Hosszú útnak, rengetegnek.

Elértek egy burkosfáho',
Leültek az árnyékába.
Molnár Anna, édes kincsem,
Nézz egy kicsit a szemembe!

Addig néztek a szemébe,
Még elaludt az ölébe,
Feltekint a feje fölé,
Burkosfának ága közé.

Hát, ott lát ő felakasztva,
Hat szép leányt egy sorjába.
Így gondola ő magába:
A hetedik én leszek ma.

Könny szeméből kicsordulva,
Ajka Márton orcájára.
Mé' sírsz, mé' risz, Molnár Anna?
Nem sírok én, jó katona.

Harmat hullott le a fáról,
Az hullott rá az orcámra.
Harmat ugyan honnan hullna,
Mikor éppen álló dél van?

Ahogy indul burkusfára,
Éles kardja visszahulla.
Add fel, add fel, Molnár Anna!
Mindjár', mindjár', jó katona.

Úgy feladta éles kardját,
Kettévágta gyöngé nyakát,
Felöltözött ruhájába,
Talpig érő angliába.*

Felpattant a pej lovára,
Bevágatott falujába,
Megállott a kapujába,
Békiált az udvarába:

---

* angliá = angol posztóból készült ruha

Alszol-e te, jámbor gazda,
Adsz-e szállást éjszakára?
Szállást ugyan nem adhatok,
Feleségem is elhagyott.

Feleségem is elhagyott,
Síró gyermek rám maradt.
Attól bizony adhatsz szállást,
Hallottam már gyermekesírást.

Noha úgy van, gyere bé hát,
Eltöltünk itt egy éjszakát.
Hallod-e te, jámbor gazda,
Van-e jó bor a faluba?

Van-e jó bor, de messze van,
Van-e jó bor, de messze van,
Síró fiam kire hagyjam?

Még az apja borért járja,
Én viselem gondját rája.
Levetette a dolmányát,
Megszoptatta síró fiát.

Mikor az apja visszatért,
Sírást nem hall, csudálkozik.
Tán a gyermek azért hallgat,
Hogy a házba' idegen van.

Hallod-e te, jámbor gazda,
Ha a feleséged élne,
Megszidnád-e, megvernéd-e?
Meg se szidnám, meg se verném,
Még éltebe' fel se tetném.*

Én vagyok a feleséged,
Kivel elmondtad a hitet.
Ők egymásra ismerének,
Össze is ölelgezőnek (ölelkezőnek).

Együtt szépen vacsoráznak,
Együtt szépen vacsoráznak,
Holtig együtt maradának.

36. Árok, árok, de mély árok

Bélzerénd

Polyánki Jánosné Szalók Eszter, 25 éves
Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok.
Az árokba beleestem,
a Szerelemnek rabja lettem.

Irigyeim sokan vannak,
Mint a kutyák, úgy ugatnak.
Adok néki[k] víg napokat,
Hadd ugassák ki magokat!

---

* Az adatközlő vlsz. elrontja a szöveget. Más változatokban: fel se vetném.

37. Feltették már néked a gyöngykoszorút

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Feltették már néked a gyöngykoszorút,
Két válladra a két ága lehajlott.
Az is azér' hajlik le ja válladra,
Sok víg napod fordul szomorúságra.

Mikor a lány a templomba' esküdik,
Lányságáról, jaj de elfelejkezik!
Mos' zárja jel szabad madár életét,
Nem várja több este a szeretőjét.

38. Jó estét, jó estét, Szegvári Katica

Ballada

Vadász

Szabó Sándorné Vágó Zsuzsa, 1900.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Jó estét, jó estét, Szegvári Katica!
Itthon van a lánya, Szegvári Juliska?
Itthon van, itthon van, benn van a szobába',
Alszik mán, nyugszik mán a paplanos ágyba'.

Menjen be, költse fel, küldje vélem bálba,
Kék selyemruháját vegye fel magára,
Kék selyemruháját, két aranygyűrűjét,
Utoljára engedi vélem el a bálba!

Átkozott, mind bolond az az édesanya,
Aki a leányát a bálba jelbocsájtja,
Este jelbocsájtja, reggelig nem látja,
Reggel nyóc órakor meghalva találja.

Harangoznak délre, de nem délebédre,
Szegevári Juliskát viszik temetőbe.
Hat legény kíséri, nyóc lány teszi sírba,
Az apja, jaz anyja zokogva siratja.

**39. Tisza partján lovagolni nem merek,
lovagolni nem merek**

Simonyifalva

Tóth Jánosné Nyitrai Erzsébet, 50 éves

Gy.: Szendrei Janka, ?, Bélzerénd

Tisza partján lovagolni nem merek, lovagolni nem merek,
Attól félek, félrecsúszik a nyereg, félrecsúszik a nyereg.
Félrecsúszik a nyereg, én a Tisza vizében esek,
Tisza, Duna hajjai közt elveszek, a babámé nem leszek.

Még ma éjjel átugratom Resicát, átugratom Resicát,
Fölkeresem, hogy hol lakik a babám, merre lakik a babám.
Bent lakik a városban, a harmadik sáros utcában,
Piros rózsa, kéknefelejcs, rezedá nyílik az ablakában.

40. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Bélzerénd

Borbély Sándorné Gyarmati Júlia, 1925.

Gy.: Szendrei Janka, 1963.

Jaj de széles, jaj de hosszú je az út,
Améken (amelyiken) egy barna kislány elindul[t]!
Barna kislány, térj vissza ja régi jutadra,
Emlékezz a szombat esti szavadra!

Emlékezni, visszatérni nem lehet,
A szerelmet eltiltani nem lehet.
A szerelem szélesebb a Tisza vizénél,
Árvább vagyok a lehulló levélnél.

Árva vagyok, nincsen anyám, sem apám,
Nincsen, aki gondot viseljen reám,
Van már nekem *egy* igaz szívű, igaz szeretőm,
Ha *jaz* elhagy, verje meg a teremő!

41. Vékony haja van a nyári piros almának

Simonyifalva

Zagyva Károlyné Varga Mária (ének), 55, Kivader Sándor-

né Zagyva Verona (ének), 54, Tóth Imre (citera), 64 éves

Gy.: Szendrei Janka, ?, Bélzerénd

Vékony haja van a nyári piros almának,
Göndör haja van a kedves babámnak.
Göndör a haja, nem bírom elfelejteni,
Így jár az, aki igazán tud szeretni.

Aranyos kis Bözsikém, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy elváló levelet?
Mért adtad a csókjaidat az arcomra,
Aranyos kis Bözsikém, ha tudtad, hogy hiába?

BIHARI MEZŐSÉG

42. Egy-két kulacs ürmössel, ürmössel

Karácsonyi köszöntő

Nagyszalonta

Hegyesi Károly, 1900.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Egy-két kulacs ürmössel, ürmössel,
Beszélgettünk jó szívvel.
Szívünk is, jujujuj,
Ezen vig örömbé.

Nosza, nosza, jó gazda, jó gazda,
Ha jelküldesz utunkra,
Istennek áldása
Szálljon a házadra!

Várjál, pajtás, majd adnak,
Tallérokka megraknak,
Kaláccsal, jó borral
Megajándékoznak!

Beszélve:

Nosza, pajtás, fogd az ajtót,
Kezedbe a kilincstartót,
Már itt tovább nem maradunk,
Hanem tovább masírozunk!

43. Elrepült a madár

Sirató

Nagyszalonta

Rajos Mihályné, 1859.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Elrepült a madár,
Itt maradt a párja,
Hiába siratjuk,
Nem jön többet vissza.

Én is elrepülnék,
Szárnyamra erednék,
Tevéled, hű társam,
Hidd el, hogy elmennék!

Jaj, csak tünnék (tudnék) írni,
Levelet küldeni,
Tégedet, hű társam,
Jaj, tudósítani!

De nincs olyan posta,
Ki oda eljutna,
Az én levelemre
Csak egy választ hozna.

Nyugodjatok lelkem,
Bírjátok az eget,
Mert ezen a földön
Szenvedtek eleget!

Nyugodjatok
Ítélet napjáig,
Eljött az Úr Jézus,
Nem kísért (késett) sokáig.

Sír az egyik szemem,
A másik kesereg.
Sírjon mind a kettő,
Mint a záporosó!

Elrepült a madár,
Itt maradt a párja.
Hiába siratjuk,
Nem jön többet vissza.

44. Mindjárt bételik az óra

Sírató

Nagyszalonta

Katona Józsefné, 1855.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Mindjá' bételik az óra,
Kiben el kell menni,
Tőled, kedves férjem,
Végbúcsút kell venni.

Jaj de fáj a szívem,
Bánat hasogatja,
Az én jó férjemnek
Halála jokoza.

Ó, jaj, halál, halál,
De kegyetlen valál,
Hogy az én férjemet
Tőlünk elragadád.

Jaj de árván maradtunk,
Mint mezőn a tarló,
Kinek ékességét
Elhordta ja sarló.

Hulljatok könnyeim,
Záporként hulljatok,
Hideg tetemed is
Általáztassátok!

Áldja meg az Isten
Azt a két gyors lábat,
Aki még utánunk
Nagyon sokat fáradt!

Nyugodjék, nyugodjék
Ítélet napjáig,
Eljött az Úr Jézus,
Nem késett sokáig.

Eljött az Úr Jézus
Fő orvosságával,
Békötözé sebét
Gyógyír olajával.

Kikísérénk lelkem
A temetőkertbe,
Nem is várunk vissza
Erre jaz életre.

45. Ha felülök kis pej lovam hátára

Nagyszalonta

Tógyer János, 1861.

Gy.: Kodály Zoltán, 1917.

Ha felülök kis pej lovam hátára,
Beugratok az orosi pusztára,
Kiválasztok a gulyából hat tinót,
Betyár kupec azér' ad borraivalót.

46. Rab vagyok, rab vagyok

Nagyszalonta

Jámbor János, 1850.

Gy.:Kodály Zoltán, 1917.

hej, Rab vagyok, rab vagyok,
Szabadulást várok,
A Jóisten tudja,
Mikor szabadulok.

Rab vagy rózsám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok,
Ha te kiszabadulsz,
Én meg meggyógyulok.

Leszállott a páva
Vármegye házára,
Sok szegény legénnek
Szabadulására.

*

Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágairól
Zöld levelek hullnak.

Levelek, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én galambom
Mást szeret, nem engem!

47. Amoda egy bokor mellett

Nagyszalonta

Szabó Ferencné, 1855.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Amoda egy bokor mellett,
Három juhom hatot ellett.
Van már juhom, van bárányom,
Szerethetsz már, kisangyalom!

48. Ugyan, kedves mamám

Nagyszalonta

Tógyer János, 1861.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Ugyan, kedves mamám,
Mért vagy oly kedvetlen?
Talán biz' én vagyok
Előtted rendetlen?

Vagy régi szépségem
Változik előttem,
Vagy egy kis mulatság
Nem tetszik tenéked?

49. Az a bajom, béSOROZOTT a német

Ballada

Nagyszalonta

Balog Erzsi, 1895.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Az a bajom, béSOROZOTT a német,
Mert elértem azt a huszonegy évet.
BéSOROZOTT, el is viszen huszárnak,
Nem pedig egy kéthónapos bakának.

Nem jó a diófát dombra ültetni,
Özvegyasszon lányát nem jó szeretni.
Egyszer mondtam igazat a lányának,
Beszaladt, és megmondta az anyjának.

50. Kéreti a nénémet cifra szabólegény

Ballada

Nagyszalonta

Balog Erzs, 1895.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Kéreti a nénémet cifra szabólegény,
Engemet is kéret egy szegény kondáslegény*.
Öröme a nénémnek cifra szabólegény,
Hej, de nékem siralom szegény kondáslegény.

Kontyolják a nénémet bodros fűkötővel (főkötővel),
Engemet is kontyolnak a disznóböndővel.**
Öröme a nénémnek cifra szabólegény,
Hej, de nékem siralom szegény kondáslegény.

Etetik a nénémet porcelán tányérból,
Engemet is etetnek a disznóvályúból.
Öröme a nénémnek cifra szabólegény,
Hej, de nékem siralom szegény kondáslegény.

Fektetik a nénémet tornyos nyoszolyába,
Engemet is fektetnek a disznó vackába.
Öröme a nénémnek cifra szabólegény,
Hej, de nékem siralom szegény kondáslegény.

Kőtik az én nénémet hatágú korbáccsal,
Engemet is költenek szép hajnali csókkal.
Siralom a nénémnek gazdag szabólegény,
Hej, de nékem nagy öröm szegény kondáslegény.

---

* kondás = kanász, disznópásztor

** bendő (böndő) = gyomor

51. A búzába' a disznó, csak a farka látszik

Nagyszalonta

Szabó Ferencné, 1855.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

A búzába' a disznó, csak a farka látszik,
A híd alatt a kondás* menyecskével játszik.
Huss ki, disznó a búzából, eszem a füledet!
Bújj ki, kondás, a híd alól, eszem a szentedet!

52. Amott egy kis bokor mellett

Nagyszalonta

Erdős Ferenc, 1832.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Amott egy kis bokor mellett,
Három juhom hatot ellett.
Van már juhom, van bárányom,
Szeretlek, barna galambom.

53. Megizenem a makai uraknak

Nagyszalonta

Tógyer János, 1861.

Gy.: Kodály Zoltán, 1917.

Megizenem a makai uraknak:
Engem az erdőbe' ne vadásszanak!
Keressenek engemet a csárdába',
Úgyis ott a betyár fattyú tanyája.

---

* kondás = kanász, disznópásztor

Míg a világ, világ, világ, világ lesz,
A betyárra jó nyár többé sosem lesz.
Mindenfele tagosítják a határt,
A jó gazda békötözi a lovát.
Mindenfele tagosítják a határt,
A rossz gazda békötözi a lovát.

54. Mikor én még kicsi voltam

Nagyszalonta

Jámbor János, 1850.

Gy.: Kodály Zoltán, 1917.

Mikor én még kicsi vótam,
Csikós, gulyásbojtár vótam.
Felfeküdtem a halomra,
Onnan néztem le bajomra.

Éjszakának idejében,
Rám tör egyszer a vármegye.
Ki baltára, ki fokosra,
Ki kétágú vasvillára.

Én se vettem azt tréfára,
Felugrottam a sárgára.
Bévágtattam Csorgó várba,
A galambom udvarába.

Nyisd ki, babám, az ajtódat,
Nézd meg sárga paripámat!
Csikós kantár a fejébe,
Szőke fattyú tetejibe.

Ajtót nyitott az én babám,
Bejugratott rajta sárgám.
Leszállottam a sárgáról,
Csókot kaptam a babámtól.

55. Jaj, Istenem, de bánatos vagyok

Nagyszalonta

Kenyeres Erzs, 1893.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Jaj, Istenem, de bánatos vagyok,
Amióta fogolymadár vagyok.
Fogolymadár, fogolymadár, nem tud ágra szállni,
El kell menni a császárt szógálni.

56. Sej, a Tiszának mind a négy sarka bájos

Nagyszalonta

Kenyeres Erzs, 1893.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Sej, a Tiszának mind a négy sarka bájos,
Közepibe' bazsarózsa virágoz.
Bazsarózsa, lehullott a virága,
Sej, régi babám, az az igazi árva.

Sej, a Tiszának mind a négy sarka bájos,
Közepibe' fehér hattyú leszállott.
Fehér hattyú szeli széjjel a habot,
Sej, mástól hallom, hogy a babám elhagyott.

57. Részezesnek, csavargónak tart ingem az egész világ

Nagyszalonta

Csete Juliska, 1891.

Gy.: Kodály Zoltán, 1916.

Részezesnek, csavargónak tart engem az egész világ,
Pedig az én kalapomnál nem hervadt el a gyöngyvirág.
Szervusz, kutya világ, vedd le rólam a szádat,
Én elmegyek a harctérre, más öleli a babámat.

ÉRMELLÉK

58. Derül-borul már az idő

Érköbölkút

Kovács Árpád, 57 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztratrebes

Derül-borul már az idő,
Közeledik az esztendő.
Sírnek-rínak a bárányok,
Panaszkodnak a juhászok.

A juhász meg a gazdának,
Adjon szénát a juhának!
De a gazda olyan csalfa,
Csak azt mondja, hajtsd ki gazra,
Van még széna a bokorba,
Keresse meg az ebadta!

Amoda, egy bokor mellett,
Három birkám hatot ellett.
Ha nincs birkám, van bárányom,
Egy fekete szemű galambom.

*

Van két hete, vagy e három,
Hogy a számadómat várom.
Amoda jön, amint látom,
Fecskehasú számárháton.

59. Mikor a juhász bort iszik

Érköbölkút

Varga Gábor, 56 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

hej, de Mikor a juhász bort iszik,
Szürke számár szomorkodik,
Ne szomorkodj, szürke számár,
Mindjár' megyünk a nyáj ut[án]!

hej, de Amoda jegy bokor mellett,
Három juhom hatot ell[ett],
Van má' juhom meg bárányom,
Szeretöm is tizenhárom.

60. Hidegen fúj a szél a pusztába'

Ballada

Érköbölkút

Kovács Árpád, 57 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Hidegen fúj a szél a pusztába',
Kilenc csendőr megy Kismargittára.
Elől megy a csendőrök káplárja,
Egyenesen mennek a csárdába.

Jó estét, kocsmárosné,
Hát ez a szép pej paripa kié?
Dobos Gábor ennek a gazdája,
Most jött ide, nincs egy fél órája.

Küldje ki, hát ennek a gazdáját,
Nem bántjuk mik, ha megadja magát.
Ki se megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, vigye el a lovam!

A lovamat nem annyira bánom,
Csak a lovak szerszámom sajnálom,*
Szűgyelőnél van egy piros tárca,
Abban hever hat lónak az ára.

61. Amerre én járok

Érköbölkút

Szilágyi Sándorné Páll Irén, 41 éves.

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágaikról
Levelek hullanak.

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert, akit szerettem,
Mást szeret, nem engem.

---

* Javaslat: Csak a lovas szerszámom sajnálom

62. Hajnallik, hajnallik

Ballada

Kiskereki

Szaniszlai Gyuláné Báthori Margit, 40 éves

Gy.: Almási István, 1978.

Hajnallik, hajnallik,
De nem jó (jól) hajnallik,
A keseri kertek alatt
Szomorú hír hallik.

Megöltek egy legényt,
Hatvan forintjáér,
Beledobták a Tiszába
Piros pej lováért.

Tisza be nem vette,
Partjára kitette,
Arra járt egy hajós legény,
Hajójába tette.

Arra ment az anyja,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, kelj fel, kedves fiam,
Gyere velem haza!

Nem megyek én haza,
Mert meg vagyok halva,
Gesztenyeszín göndör hajam
Vállamra van fagyva.

63. Fekete tyúk szedegeti a meggyet

Érsemjén

Szabó József, 1925.

Gy.: Könczei Árpád, Plugor Judit, 1991.

Fekete tyúk szedegeti ja meggyet,
De semmirevaló kislányt szeretek!
Mit bánom én, ha semmirevaló is,
Semmirevaló vagyok én magam is.

Édesanyám adott nekem hat tojást,
Hogy ültessem meg a tyúkom, a gatyást.
Gatyás tyúknak gatyás még a fia is,
Valamennyi barna kislány mind hamis.

64. Nincsen hideg, mégis befagyott a tó

Kiskereki

Tolvaj Ferenc, 24 éves

Gy.: Almási István, 1978.

Nincsen hideg, mégis befagyott a tó,
Miből iszik babám lova, a Pejkó?
Gyere, babám, törd be rajta a jeget,
Hadd igyék a babám lova eleget!

Édesanyám sokat intett a jóra,
Este későn ne járjak a fonóba.
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Azért lettem zöld erdőnek betyárja.

65. Aki juhász akar lenni

Érköbölkút

Kovács Árpád, 57 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Aki juhász akar lenni,
Az alföldre menjen lakni,
Ott tanulja meg a lopást,
A mangalica levágást!
Uccu, szűröm, uccu, bundám,
Hadd menjek a nyájam után, hopp!

Béjártam az erdők alját,
Nem találtam nyájam nyomát,
Azt a szőkét, azt a barnát,
Azt a pici tarkabarkát, hopp!

66. Aki kondás akar lenni

Érsemjén

Szabó József, 1925.

Gy.: Könczei Árpád, Plugor Judit, 1991.

Aki kondás* akar lenni,
Semijénbe jöjjön lakni,
Ott tanul meg pikulálni,**
A mangalicát levágni!

---

* kondás = kanász, disznópásztor

** pikulálni = furulyázni

Levágták a magkanomat,
A legszebbik jószágomat.
Vasfazékban sül a zsírja,
Messzire érzik a szaga.

A kondásnak zsíros ingje,
Kartonkötős felesége.
Kartonkötő libeg-lobog,
Kondás botja csak úgy forog.

67. Két nyárfa közt bésütött a holdvilág

Érsemjén

Szabó József, 1925.

Gy.: Könczei Árpád, Plugor Judit, 1991.

Két nyárfa közt bésütött a holdvilág,
Kondáslegény* ott süti a szalonnát.
Lágy kenyérre csepegteti a zsírlát,
Odavárja göndör a hajú babáját.

68. Mikor Rózsa Sándor

Ballada

Érsemjén

Szabó József, 1925.

Gy.: Könczei Árpád, Plugor Judit, 1991.

Mikor Rózsa Sándor
Felül a lovára,
Aranyszínű gyolcs gatyája,
Sej-haj, lobog a Tiszá[ba].

---

* kondás = kanász, disznópásztor

Fújd el jó szél, fújd el,
A Tiszának habját,
Hogy meg ne találja (találja) senki,
Sej-haj, Rózsa Sándor nyomát!

Nyisd ki Marcsa, nyisd ki,
A szobád ablakát,
Megérkezett Rózsa Sándor,
Sej-haj, piros pej paripán.

Ezüst a kantárja,
Réz a zabolája,
Gyémántkővel van kirakva,
Sej-haj, a nyeregkápája.

69. Érsemjénbe két úton kell bemenni

Érsemjén

Szabó József, 1925.

Gy.: Könczei Árpád, Plugor Judit, 1991.

Érsemjénbe két úton kell bemenni,
De szeretnék a babámmal beszélni,
Téli-nyáron rozmaringos az ablaka,
Hej, de sokat áztam-fáztam alatta.

Édesanyám, eresszen el a bálba,
Kötény nélkül, a rózsaszín ruhámba!
Gyász már nékem a rózsaszín ruhám is,
Árva vagyok, elhagyott a babám is.

Édesanyám, meg akarok nőszülni,
Csúnyát veszek, hogy ne szeresse senki,
Mert a szépet én is, más is szereti,
Árva szívem ne szomorítsa senki!

**70. Amott legel, amott legel, amott legel hat pej
csikó magába'**

Kiskereki

Tolvaj Ferenc, 24 éves

Gy.: Almási István, 1978.

Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába',
Mind a hatnak, mind a hatnak, mind a hatnak béklyóba'
van a lába.

Gyere, babám, térítsük meg a csikót,
Reszeljük le, reszeljük le, reszeljük le a lábáról a béklyót!

Lereszeltük, lereszeltük, lereszeltük a lábáról a békót,
Hát azután, hát azután, hát azután merre hajtjuk a csikót?
Arra hajtsuk, amerre *ja* nap lejár,
Amerre *ja*, amerre *ja*, amerre *ja* vót gazdája sose jár.

Esik eső, esik eső, esik eső, nagy sár van a faluba',
Meglátszik a, meglátszik a, meglátszik a lopott lónak a nyoma.
Gyere, babám, seperjük el a nyomát,
Még az éjjel, még az éjjel, még az éjjel mind rád költöm az árát.

71. Kiskereki körül van ibolyával

Érköbökút

Szilágyi Sándorné Páll Irén, 41 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Kiskereki körül van ibolyával,
Gyere, babám, szedd a kötőd aljába!
Lyukas a babám kötője, csuhaj a lila, ja lila,
Mind kihullott belőle az ibolya.

Úgy akartalak szeretni, ne tudják,
De jaz egek rám vilgosították.
Rám világosította ja literes üveg, az üveg,
Hidd el, babám, sose leszek a tied!

72. Jó bort iszok én, fenyőággal tüzelek

Kiskereki

Tolvaj Ferenc, 24 éves

Gy.: Almási István, 1978.

Jó bort iszok én, fenyőággal tüzelek,
Kökényszemű barna kislányt szeretek.
Olyan annak a két szeme járása,
Mint az égen a csillagok ragyogása.

Mert énbőlőlem csillag se jó lett volna,
Mer' az égen sose ragyogtam volna.
Éjfél tájba' kerülgetném az eget,
Akkor se tudnám meg, hogy a babám kit szeret.

Egy vasárnap délután végigmentem az utcán,
Azt kérdezik, *hogy* miért sáros a csizmám.
Ha sáros is, ha poros is, *hej, de*, ne nézz rám,
Csak azt mond meg galambom, *hogy* szeretsz-e még igazán.

Homokos, kavicsos a mi házunk eleje,
Rég megmondtam, barna kislány, ne gyere.
Rég megmondtam, barna kislány, *sej, de*, ne gyere,
Sok az én irigyem, mind egye meg a fene!

BIHARI HEGYKÖZ

73. András nap felé az idő

Tóti

Rozs Lajosné Márkos Julianna, 71 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

András nap felé az idő
Derül-borul mindenfelől,
A kis juhak sírnak-rínak,
Panaszkodnak a juhásznak,
Adjon szénát a juhnyájnak.

Mikor a juhász bort iszik,
Fakó számár szomorkodik.
Ne szomorkodj, fakó számár,
Mindjár' megyünk a nyáj után,
Mindjár' megyünk a nyáj után!

74. Mit ér a pántlikás kalap

Tóti

Szentmiklósi Sándorné Bagoszi Erzsébet, 62 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Mit ér a pántlikás kalap,
Ha ja legény csak egy falat?
Sej-haj, fügefalevél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

Azt ígérted, hogy elveszel,
Ha jelszántol, ha jelvetel.
Sej-haj, fügefalevél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

Elszántottál, elvetettél,
Engemet itthon felejtettél.
Sej-haj, fügefalevél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

75. Falu végén van egy nyárfa magában

Ballada

Tóti

Márki Károly, 56 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Falu végén van egy nyárfa magában,
Juhászlegény furulyázik alatta,
Juhászlegény olyan szépen furulyál,
Behallatszik Endre báró ablakán.

Ki is nyílik Endre báró ablaka,
Kökényszemű kisasszony néz ki rajta,
A kisasszony fel is sóhajt magában:
Mért vagyok én Endre báró leánya?

Másnap reggel Endre báró kocsisa,
Kihajtott az Endre báró pusztára.
Báró uram megkérdi a számadót,
Nem látta-e a nagyságos kisasszont.

Láttam, biz' én, báró uram, ha mondom,
Három napja hiányzik a bojtárom.
Három napja hiányzik a bojtárom,
Avval ment el a nagyságos kisasszony.

Kivágták mán az erdőből azt a fát,
Amelyikre a szegény juhászt akasszák.
Fújja ja szél fekete göndör haját,
Elszerette a bárónak leányát.

Faluvégén cigányasszony sátora,
De sok leány és legényke ment oda!
Én is megyek, megkérdem a jövőmet,
Találok én szép szeretőt, míg élek?

76. Kislány, kislány, hova tetted lányságod

Tóti

Búzás Imréné Bagosi Mária, 58 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztraterebes

Kislány, kislány, hova tetted lányságod,
Hova tetted lánykori boldogságod?
A kistóti gyöngyvirágos oltár elé letettem,
Míg én élek, soha fel nem vehetem.

Várad felől jön egy páva magába,
Rászállott a tóti Bisztra habjára.
Két szárnyával veri széjjel a Bisztrába' a habot,
Most már látom, hogy a babám elhagyott.

77. Búra, búra, búra, búbánatra születtem

Tóti

Szentmiklósi Sándorné Bagoszi Erzsébet, 62 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztratrebes

Búra, búra, búra, búbánatra születtem,
Nem is édesanya nevelt fel engem.
Nem is édes, nem is olyan nagyon mostoha,
Mindég azt szerettem, akit nem kellett volna.

Kedves édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél el a nagyvásárra eladni!
Ha nem adtál a legelső kérőmnnek,
Adjál oda, sej-haj, a régi szeretőmnnek!

78. Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti

Ballada

Tóti

Búzás Imréné Bagosi Mária, 58 éves

Gy.: Almási István, 1977., Bisztratrebes

Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti,
De szülei nem akarják engedni.
Nem baj, Jolán, ha nem hagynak szeretni,
Majd meglátod, mit fogok cselekedni.

Szabó Gyula egy vasárnap délután
Sétálni ment Jolánkával az utcán,
Becsalta a zöld erdőbe sétálni,
Hogy majd ők ott virágot fognak szedni.

Horvát Jolán földre borult, úgy kérte,
Ne ölje meg őtet a zöld erdőbe.
Szabó Gyula nem hallgatott szavára,
Földhöz csapta, rátaposott Jolánra.

És azután összevissza vagdalta,
És a szívét borotvával kivágta.
És a szívét borotvával kivágta,
Azt vitte el szerelmi zálogába.

Hatlövetű leververem (revolverem) de fényes,
Abból nekem három golyó elég lesz.
Egyet adott Szabó Gyula maga-maga szívébe,
Kettőt meg a Jolánka holttestébe.

Felső-Tisza-vidék

KRASZNAKÖZ

79. A pettyényi vizesaljba' születtem*Pettyén*

Balogh Endre, ?

Gy.: Halmos István, 1973.

A pettyényi vizesaljba' születtem,
A nevemet nem találják sehol se.
Úgy nőttem fel, mint erdőbe' ja gomba,
Lovat loptam még nyócéves koromba'.

Én loptam el a vármegye hat lovát,
Engem keres az egész Magyarország.
Ne keressen engemet az erdőben,
Megtalál a szatmári vendéglőben.

Jó bor van itt, messze hallik a híre,
Csaplárosné, adjon nékem hitelbe'!
Csaplárosné, édes, kedves galambom,
Ne törődjön az árával, megadom!

s Nem kell nékem, kutya betyár, az ára,
Csak egy éjjel maradj vélem a szobámba'!
Itt maradnék, csaplárosné, nem lehet,
A szerelem hazaviszen engemet.

Kicsi vótam, árvaságra jutottam,
Nagykoromba' szógálatra szorultam.
S megtanultam, hogy kell túrni, szenvedni,
Azt is tudom, kit kell szívből szeretni.

SZAMOSKÖZ

80. Kicsi még a mi lányunk

Tamásvárálja

Ifj. Balogh Dániel, 49 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977.

Kicsi még a mi lányunk,
Ne jöjjön még minálunk,
Majd, ha megnől a mi lányunk,
Akkor, akkor, akkor jöjjön minálunk!

Megnőtt már a mi lányunk,
Eljöhet már minálunk,
Majd, ha megnől a mi lányunk,
Akkor, akkor, akkor jöjjön minálunk!

A fársángos kötője,
Ne így álljon jövőre,
Nőjön meg az eleje,
Mint a, mint a, mint a, mint a községháza teteje!

81. Mit nékem egy almát kétféle vágni

Mikola

Loncsák János, 1918.

Gy.: Halmos István, 1971.

Mit nékem egy almát kétféle vágni,
Vagy nékem egy szeretőre találni.
Jobbról balra forgatom a gyűrűmet,
Visszavárom a régi szeretőmet.

Ződ fűre szokott a harmat leszállni,
Kisangyalom, hogy kell tőled megválni?
Megválásom nem annyira sajnálom,
Csak igazán szerettelek, azt bánom.

82. Fejér László lovat lopott

Ballada

Tiszadara

Varga Jánosné, 1913.

Gy.: Novák Ferenc, 1972.

Fejér László lovat lopott,
Az ostora nagyot szólott.
Rajta fiúk, fogjátok meg,
A tömlöcbe zárjátok be!

Fejér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja *jel* van fogva,
Folyosórul folyosóra,
Kedves bátyja ajtajára.

Hallod-e te, kedves bátyám,
Mit mondott a börtöngazda?
Háljak vele az éccaka,
Szabad leszel má' hajnalra.

Ne hálj vele, *ja* bitanggal,
Az akasztanivalóval,
Néked lányságodat veszi,
Nekem fejemet véteti!

Fehér Anna *jerre* se szólt,
Visszasétált a folyosón,
Folyosórul folyosóra,
Börtöngazda ajtajára.

Hallod-e te börtöngazda,
Véled hálok az éccaka.
Véled hálok az éccaka,
Szabadítsd ki a bátyámat!

Éjfél után három óra,
Mégse *jalszik* Fejér Anna.
Hallod-e te börtöngazda,
Mi csörömpöl az udvarba'?

Kocsisom lovát itassa,
Annak zürög (zörög) a szerszámja,
Réz annak a zabolája,
Aranyos a cikli szára.

Korán reggel Fejér Anna
Visszasétál a folyosón,
Folyosórul folyosóra,
Kedves bátyja ajtajára.

Hallod-e te, kedves bátyám,
Aluszol-e, vagy meghóttál?
Felelik a többi rabok:
Mos' vitték el a zsandárok.

Fejér Anna *jerre* se szólt,
Visszasétált a folyosón.
Folyosórul folyosóra,
Börtöngazda ajtajára.

Nem átkozlak, nem szokásom,
A kenyered kővé váljon,
A kenyered kővé váljon,
Tűrülködöd langot (lángot) hányjon!

Harminchárom sor patika
Űrüljön ki a számodra,
Harminchárom szekér széna
Rothadjon el az ágyadba'!

83. Szól a fügemadár

Mikola

Loncsák János, 1918.

Gy.: Halmos István, 1971.

Szól a fügemadár,
Mingyá' (mindjárt) megvirrad már.
Fordulj hozzám, rózsám,
Csókol' meg az orcám!

Csókolom a szádat,
Hervadt két orcádat.
Én is a tiédet
Vasárnap délután.

Hajnalljon, hajnalljon,
Csak meg ne virradjon,
Hogy az én galambom
Jó utat haladjon!

Jó utat, jó utat,
Jó utat kívánok,
Míg a kapuig érsz,
Törjön el a lábad!

Törjön el a lábad,
Térdtől mind a kettő,
Mert sohase voltál
Igaz szívű szerető!

84. Mikor kezdtem kufferemet pakolni

Tamásváralja

Ifj. Balogh Dániel, 49 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977.

Mikor kezdtem kufferemet* pakolni,
Akkor kezdett ingem anyám siratni.
Ingem, anyám, ne sirass, köszönöm a nevelést,
Három évig nem eszem a kenyerét.

Udvaromon hármát fordult a kocsi,
Édesanyám, a kufferem hozza ki,
Hozza ki a kufferem, a sorozó levelem,
Három évig nem látom a kedvesem.

---

* kuffer = bőrönd

85. Csak azér' szeretek a faluvégen lakni

Tamásváralja

Ifj. Balogh Dániel, 49 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977.

Csak azér' szeretek a faluvégen lakni,
Oda jár a babám a lovát itatni.
Nem lovát itatja, magát fitogtatja,
Gömbölyű két arcát vélem csókoltatja.

AVASVIDÉK

86. Erzsi néni, drága

Lakodalmas

Kőszegremete

Dobi Albert, 41 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977

Erzsi néni, drága,
Nyissa ki az ajtót!
Most hozzák a menyit,
az Árpi feleségét.

*

Elza néni, drága,
Nyissa ki az ajtót!
Most hozzák a menyit,
a Zoltán feleségét.

87. Nem messze van ide Kismargita

Ballada

Kőszegremete

Like Ferenc, 55 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977.

Nem messze van ide Kismargita,
Mer' azt a víz körös-körül folyja.
Közepében a bakonyi csárda,
Abban mulat egy betyár magában.

Amott jönnek nyócan a zsandárok,
Már messziről fénylik a csákójuk.
Elöl megy a csendőr főhadnagyúr,
Egyenesen bé Kismargitára.

Jó estét, te csalfa csaplárosné,
Hát, az a szép szilaj csikó kié?
Benn bort iszik annak a gazdája,
há Most jött ide, nincs egy fél órája.

Küldjék ki hát annak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát!
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, vigyék el a lovam!

Én a lovam nem annyira szánom,
Csak a nyeret, szerszámját sajnálom.
Szügye alatt bőr bugyellárisom,*
he Benne hever százezer forintom.

Százat adtam én egy szép pej lóér',
Százat pedig a nyeregszerszámér',
Százat pedig egy szép szőke lányér',
Kit nem adnék ez egész világér'!

---

* bugyelláris = pénztárca, erszény

88. Barna kislány, hová lett a lányságod

Kőszegremete

Dobi Albert, 41 éves

Gy.: Szenik Ilona és diákjai, 1977.

Barna kislány, hová lett a lányságod,
Hová lett a lánykori boldogságod?
A remeti gyöngyvirágos oltár előtt letettem,
Amíg élek, soha el nem felejtlek.

Barna kislány, mit viszel a kosárban,
Mi van a te szíved alá bezárva?
Olyan bánat, keserűség, ki sem lehet mondani,
Nem akar a régi babám szeretni.

Szilágyság

KRASZNA VIDÉKE

89. Jaj, pártám, jaj, pártám

Menyasszonybúcsúzó

Kárásztelek

Bányai Józsefné Szabó Julianna, 1883.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Jaj, pártám, jaj, pártám,
Győri gyöngyös pártám,
Nem elvesztettelek,
Csak felcseréltelek.

Egy kontyér', egy gondér',
Egy szőke legényér',
Egy kontyér', egy gondér',
Egy szőke legényér'.

Örömmel virrad fel
Reám e szép reggel,
Örömmel üdvözlöm
Ártatlan szívemmel.

Mert ma változott meg
Életemnek sorsa,
Vagy hótig (holtig) örömré,
Vagy örökös bura.

90. Mikor tekerik a kontyot

Lakodalmás

Kárásztelek

Lukács Andrásné Nagy Anna, 1904.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Mikor tekerik a kontyot,
Aláraknak minden gondot,
Mik is tekerjük a kontyot,
Alárakunk minden gondot.

Úgy íg (ég) a tűz, ha tesznek rá,
Szól a világ, nem hajtok rá,
Annyit hajtok a szavára,
Mind a kötőm madzagjára.

Jól tudsz vélem veszekedni,
Nem tudsz egy keszkenőt venni,
Ezt az egyet azért vitted, az
Életemet lekötötted.

Elmehetsz már a kert alatt,
Nem kérdik, hogy ki lánya vagy,
Ha kérdik is, csak azt kérdik,
Ér a kontyod a tarkódig.
Kontyod nem ér a tarkódig,
Ér a kötőd a térgyedig.

Üvegablak, rézkaréka (rézkarika),
Édesanyám nézz ki rajta,
Nézz ki rajta keservesen,
Vagy látsz többé, vagy sohasem.

91. Drága jó gyermekem

Siratódal

Kárársztelek

Hoffner Jánosné Szabó Katalin, 1901.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Drága jó gyermekem!
Mér' tudtál itt hagyni, mér' kellett elmenni néked is?
Esszetört szívemet, még te is tetézted a bánatot rajta.
Drága jó gyermekem, én violám, gyöngyvirágom!
Minek is tudtál itt hagyni?
Ki lesz nékem ezután gyámolom?
Én jó szívem gyermeke,
Minek tudtál itthagyni, hogy tudjalak elfelejteni tégedet?
Drága jó gyermekem!
Te voltál nékem egyetlen gyönyörűségem, én szép fiam.
Ne nyíljon nékem többet virág, ha a legszebbiket elvitte
a halál.
Én szép fiam, hová tudjak lenni nélküled?
Drága jó gyermekem!
Merre menjek, hogy még egyszer feltanáljalak tégedet?
Hun keresselek meg?
Úgy vártalak haza, hogy nem is lehet megmondani.
Meghalni jöttél haza, én jó fiam,
Drága jó gyermekem!
Melyiket sirassam, amelyik ott fekszik idegenbe, vagy
tégedet?
Hová tudjak menni, hun tanáljalak fel?
Én drága jó fiam!
Minek is tudtál itt hagyni, drága jó gyermekem?
Én szép fiam, virágos kertem!
Ki lesz nekünk, ki vigasztal?
Melyiket sirassam?

Hogy tudtál elmenni, hogy tudtál itt hagyni?
Előbb elment apád, azután meg te is itt hagytál.
Én drága gyermekem!
Mér' nem tudok én is tevéled elmenni?
Mér' tudok itt, a bánatba itt maradni?
Én drága kisfiam!
Minek is, minek is szorítottad a szívemet ilyen bánat közé?
Violás kertemnek dísze vótál,
Én drága gyermekem!
Hun tanáljalak fel, hová tudjak menni?
Én drága jó fiam!

92. Jaj, Istenem, Istenem, Istenem

Síratódal

Kárásztelek

Lukács Andrásné Nagy Anna, 1904.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Jaj, Istenem, Istenem, Istenem, jaj de elhagyatott vagyok,
Mindenkitől megvetve!
Nincsen senkim, kibe' bízzak, kihez nyúljak!
Édes jó Istenem, ne hagyd el engemet!
Hisz én akkor merre fordulok?
Egyedül vagyok, árván maradtam.
Mindenki csak ellenem van, senki se vigasztal meg, mert
árva vagyok.
Úgy elhagytak, mindenki, nincsen nékem, akihez
folyamodjak.
Jaj, Istenem, Istenem,
Mér' tudtál így elhagyni engemet?

93. Zendülj fel, Szent János

Névnepköszöntő

Kárásztelek

Bányai Józsefné Szabó Julianna, 1883.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Zendülj fel, Szent János,
Holnap neved napja,
Vegyen fel az Isten,
Sőt a jobb karjára!

Míg fenn lesz az égen
Csillagod abroncsa,
Az Isten áldását
Mindenkor ráontsa!

Az Isten áldása
Szálljon erre házra,
Kisebbről nagyobbra,
Leginkább Jánosra!

Valamennyi búza
Van a nagy mezőben,
Annyi áldás szálljon
Jánosnak fejére!

Az Isten szent Jánost
Annyira szerette,
Hogy a végvacsorán
Melléje ültette.

Kezét a mejjére,
Áldott szent testére,
Tenni megengedte.

94. Nem idevaló vagyok én

Kárásztelek

Hoffner Jánosné Szabó Katalin, 1901.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Nem idevaló vagyok én,
Az alföldről most jöttem én,
Jöttem, babám, látásodra,
Jaj de jel vagyok fáradva!

Piros orcád csókolgatom,
Göndör hajad megsimítom,
Édesanyád, az a csalfa,
Csókjaimat számolgatja.

Bú ebédem, bú vacsorám
Nálad nélkül, kedves rózsám.
Bárcsak egy álmot alhatnék,
Hogy rólad ne gondolkoznék!

95. Adjon Isten, édesanyám, jó estét

Kárásztelek

Lukács Andrásné Nagy Anna, 1904.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Adjon Isten, édesanyám, jó estét,
Hazahoztam ezt a barna menyecskét.
Nem azért vöttem én el, hogy szerettem,
Szegény vótam, gazdagságot kerestem.

Kék szivárvány karolta át az eget,
Eltiltották tőlem a szeretőmet,
Eltiltották, hogy azt nékem nem adják,
Verje meg az Isten az eltiltóját!

Édesanyám, fölnevelt kend engemet,
Mégse tudja az én bús életemet,
Mert, ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal sirathatna engemet.

Átkarolta az eget a szivárvány,
A világon egyedül vagyok árván,
Árvaságom tudja még a nagy ég is,
Sirat engem a repülő madár is.

Édesanyám, hun van az az édes tej,
Kivel engem katonának neveltél?
Ne neveltél volna föl katonának,
Adtad volna tejedet a cicának!

96. Tudod babám, mit fogadtál

Szilágyperecsen

Fehér János, 66 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Tudod babám, mit fogadtál,
Ej, mikor velem szót váltottál.
Azt fogadtad, hogy elveszel,
Ej, ha beszántasz, ha jelvetel.

de Beszántottam, bévetettél,
Ej, még azóta rám se néztél,
Törjön el az ökröd szarva,
Margyuljon* ki a négy lába!

de Nem átkozlak, nem szokásom,
Mosdóvized vérré váljon,
Türülgöződ (törülköződ) langot hányjon,
Ej, téged a nyavalya járjon!

97. Édesanyám is volt nékem

Kárásztelek

Hoffner Jánosné Szabó Katalin, 1901.

Gy.: Sztanó Pál, Vig Rudolf, 1963.

Édesanyám is volt nékem,
Keservesen nevelt engem.
Éccaka font, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott!

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Elmosta ja záporosó.

Az irigyemnek a nyelve,
Száradjon meg, mind (mint) a pernye,
Száradjon meg, mind a kóró,
Az akasztófára való!

---

* morjul (margyul) = ficamodik

Úgy ég a tűz, ha tesznek rá,
Szól a világ, nem hajtok rá,
Annyit hajtok a szavára,
Mind a kötőm madzagára.
De még arra többet hajtok,
Ha leesik, szégyent vallom (vallok).

Elmennék én tinálatok,
De szemetes a házatok,
Rézsarkantyúm mind felszedi,
Rojtos gatyám elkeveri.

Szerettelek egy ideig,
Szinte három esztendeig,
A negyedik most kezdődik,
Talán be is végeződik.

*

Ez az utca bánat utca,
Bánatkővel van kirakva,
Az én babám kirakatta,
Hogy én sírva járjak rajta.

Azt gondoltam, még (míg) a világ,
Mindig ég a gyertyavilág,
De már látom, hogy elalszik,
Mer' a rózsám mással játszik.

98. A nagy utcán végestelen végig

Kárásztelek

Hoffner Jánosné Szabó Katalin, 1901.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

A nagy utcán végestelen végig,
Minden kis kapuba' rózsza nyílik,
Minden kis kapuba' kettő, három,
Csak az enyém hervadt el a nyáron.

Az a kislány férjhez akar menni,
A szomszédja el akarja venni,
Kedves lányom, ne hagyjál itt minket,
Mi lesz velünk, ha te itt hagysz minket?

Az a kislány piros pántlikája,
Nem köti már többet a hajába,
Tedd el, lányom, a ládafiába,
Majd jó lesz a kislányod hajába.
Ha lányod lesz, jó lesz a hajába,
Ha fiad lesz, csárdás kalapjára.

99. Esik eső, nagy sár van az utcán

Szilágyperecsen

Fehér Erzsébet, 17 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Esik eső, nagy sár van az utcán,
Ez a kislány sírva mos a kútnál.
Sírva mondja az édesanyjának,
Szeretőjét viszik katonának.

Nézlek, babám, de hiába nézlek,
Nem való vagy nékem szeretőmnnek,
Mert, ha szeretőmnnek való volnál,
Más kislánnyal szóba se jállanál.

100. Az éjszaka nem aludtam egy órát

Szilágypercsezen

Fehér Erzsébet, 17 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Az éjszaka nem aludtam egy órát,
Hallgattam a régi babám panaszát,
Éjfél táján mondta meg, hogy mi baja,
Járna hozzám, de az anyja nem hagyja.

Édesanyám, ne tiltson a babámtól,
Ha meg akar menteni a haláltól,
Jobb volna ja sötét sírba leszállni,
Mint tetőled, régi babám, elválni.

Édesanyám, de víg voltam ezelőtt,
Még (míg) a babám eljárt a kapum előtt,
De mióta mást választott magának,
A szívemet majd megöli a bánat.

Száz mérföldre vagyok, babám, tetőled,
A gőzhajó elvihetne közelebb,
Ott is utolér engem egy nagy bánat,
Fáj a szívem, majd meghasad utánad.

101. Ha kihajtom szilaj ökröm a rétre

Szilágyperecsén

Kulcsár Márton, ?

Gy.: Almási István, 1968.

Ha kihajtom Szilaj ökröm a rétre,
Magam verem a harmatot előtte,
s Nem hallom a Szilaj ökröm harangját,
A szeretőm mással éli világát.

102. Száraz a bokor a paniti tetőn

Szilágyperecsén

Fehér Erzsébet, 17 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Száraz a bokor a paniti tetőn,
Száradjon meg az én régi szeretőm,
Száradjon meg, mint a réten a fűszál,
Azt kívánom, még a nap se süssön rá!

Idros-bodros, fodros kötő előtte,
Már egy hete nem nézett a szemembe.
Szeretett, és most akar elfeledni,
Jaj de bolond, hogy nem sajnál megcsalni!

de Zavaros a Kraszna vize, nem tiszta,
Ráhajtottam kis pej lovam, nem issza.
Hogy is inná, mikor milyen zavaros,
Most vagyok én a babámmal haragos.

de Búra, búra, búbánatra születtem,
A babámtól, jaj de távol elestem!
Távol estem, mint a levél a fától,
Régi babám, hogy váljunk el egymástól?

*

Még azt mondják, sem asztalom, se székem,
Kinek van hát szebb babája, mint nékem,
Asztalom lesz a Berettyó két partja,
Odaülök, ahová kedvem tartja.

Sárgadinnye felkúszott a görögre,
A fiatal felmászott az öregre,
Egye meg a fene azt az öreget,
Mér' darálták le az összes töreket?*

Jaj, Istenem, de bajos a szegénynek,
Lemondja azt a nagygazda mindennek.
Ne legyen a nagygazdának rá gondja,
Elég a szegénynek a maga baja.

103. Megismerem a kárásztelki menyecskét

Kárásztelek

Hoffner Jánosné Szabó Katalin, 1901.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Megismerem a kárásztelki menyecskét,
Mert úgy köszön, adjon Isten jó estét,
Én meg csak úgy betyároson fogadom,
Adjon Isten teneked is, galambom.

---

* törek = cséplési melléktermék, apró szalma

Nincs édesebb a létai dinnyénél,
Nincs kényesebb a kárásztelki legénynél,
Háromnak van hat krajcár a zsebébe,
Úgy megyen a csaplárosné elébe.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Kivel engem katonának nevelt fel?
Mért nem adta oda egy kisleánynak,
Ne neveltél volna fel katonának.

Még azt mondják sem asztalom, sem székem,
Kinek van hát szebb babája, mint nékem?
Enyém a tó, meg a tó halom partja,
Mellé ülök, mikor jókedvem tartja.

104. Kontyolják a nénémet bodros fűkötővel

Ballada

Kárásztelek

Lukács Andrásné Nagy Anna, 1904.

Gy.: Sztanó Pál, Víg Rudolf, 1963.

Kontyolják a nénémet bodros fűkötővel (főkötővel),
Engemet is kontyolnak egy disznóböndővel,*
Nagy öröm a nénémnek, cifra szabólegény,
Siralom az énnékem, szegény szógalegény.

Itetik (etetik) a nénémet porcolán (porcelán) tányérbúl,
Engemet is itetnek egy disznóvállúbúl,
Nagy öröm a nénémnek cifra szabólegény,
Siralom az énnékem szegény szógalegény.

---

* böndő (bendő) = gyomor

Kőtik fel a nénémet szíp (szép) páros csókokkal,
Engemet is költenek egy nagy bűnkösbottal (bunkósbottal),
Nagy öröm a nénémnek cifra szabólegény,
Siralom az énnékem szegény szógalegény.

105. Elibe, elibe

Kárásztelek

Lukács Andrásné Nagy Anna, 1904.

Gy.: Sztanó Pál, Vig Rudolf, 1963.

Elibe, elibe,
Sárga ló elibe,
Hogy bé ne ugorjon
A babám kertjibe.

Bé tanál (talál) ugrani,
Kárt fog ott csinálni,
Citrusfa levelét
Össze fogja törni.

Citrusfa levele,
Nem ér téged a szél,
Köszönöm, galambom,
Hogy eddig szerettél.

Hogy eddig szerettél,
De már megvetettél.
Verje meg az Isten,
Kiér' megvetettél!

Verje meg, verje meg,
Veretlen ne hagyja,
Aki a babáját
Ok nélkül elhagyja!

Engem is elhagyott
Egy semmirevaló,
Kinek azt kívánom,
Hogy legyen vándorló.

Hogy legyen vándorló,
Hogy legyen utazó,
Fekete két szemét
Ássa ki a holló!

★

Menyasszonybúcsúzó
Megírták már nékem
Az úti cédulát,
Ne tapossam többé
Az apám udvarát.

Az apám udvarát,
A nagyutcán a sárt,
Tapotom (tapodom) ezután
A babám udvarát.

A babám udvarát,
A Kandi Jánosát,
Tapotom ezután
A babám udvarát.

★

Menyasszonybúcsúzó

Sirass, anyám, sirass,
Míg előtted vagyok,
Azután ne sirass,
Ha útnak indulok.

Ha útnak indulok,
Vissza sem fordulok,
Hegyek, völgyek között
Lengedezve járok.

Megírták már nékem
Az úti cédulát,
Ne tapossam többé
Az apám udvarát.

Az apám udvarát,
A fűz utcán a sárt,
Tapossam ezután
Galambom udvarát.

*

Ne nézd azt, kedvesem,
Hogy én szennyes vagyok,
Kilenc esztendeje,
Mióta rab vagyok.

Rab vagy, babám, rab vagy,
Én meg beteg vagyok,
Ha te kiszabadulsz,
Rögtön meggyógyulok.

A fekete holló
Gyászt visel magáír' (magáért),
Én is gyászt viselek
A kedves babámír.
Én is gyászt viselek
Jegybéli mátkámír.

Szállj el, holló, szállj el,
Vidd el üzenetem,
Mondd el, hogy örökre
Hű leszek, kedvesem.

106. Barna Janit arra kérte babája

Ballada

Szilágypercse

Gergely Irén, 13 éves

Gy.: Almási István, 1968.

Barna Janit arra kérte babája,
Édesanyját tegye *ja* másvilágra.
Barna Jani kicsalta az erdőbe,
Éles kését szúrta anyja szívébe.

Barna Jani, kár volt neked ezt tenni,
Egy kislányér' az anyádat megölni,
Őrmester úr, régen volt ellenségem,
Nem akarta, hogy legyen feleségem.

Túl a vízen faragják a bitófát,*
Amelyikre Barna Janit akasszák,
Fújja a szél fekete göndör haját,
Más öleli Barna Jani babáját.
Más öleli, másnak ül az ölébe',
Más kacsingat ibolyakék szemébe'.

---

* bitófa = akasztófa

BERETTYÓFELVIDÉK

107. Szeretlek, szeretlek

Szilágynagyfalu

Marosi András (ének), 1919., Csengettyűs Sándor „Bunyu” (hegedű), 1927., Csorba János „Lulu” (hegedű), 1933., Boda Vilmos „Dándáló” (négyhúros brácsa), 1927., Varga Sándor „Pengő” (bőgő), 1929.

Gy.: Pávai István, 1985.

Szeretlek, szeretlek,
Csak ne mondd senkinek,
Ezt a hosszú, sáros utcát
Soha nem tapodnám érted!

de Ha nem szeretnélek,
Fel sem keresnélek,
Ezt a hosszú, sáros utcát
Soha nem tapodnám érted.

de Jártam hozzád sok ideig,
Keddtől fogva szeredáig,
Ugyi, babám, sok szép idő,
hogy Száradjon beléd a tüdő!

*

Szeretlek, szeretlek,
Csak ne mondd senkinek,
Míg a templom téglaföldjén
Össze nem esketnek!

Akkor se mondd másnak,
Csak a jó anyádnak,
Annak is csak úgy mondd meg, hogy
Ne mondja meg másnak!

*

Széna van az ólba,
A szénatartóba,
Megöllelek, megcsókollak,
hej A pitarajtóba' (pitvarajtóba').

Ettem túrót éjjel,
Félre gatya, pendely,
Ezért a kis barnaságér'
Majd meghal az ember.
Ezért a kis marhaságér'
Majd meghal az ember.

*

Nem járok én gyalog,
Kis pejlovam hozott.
Kis pejlovam négy lábáról,
hej A patkó lehullott.

Csak egy maradt rajta,
Az is mozog rajta.
Gyere kovács, jó pajtásom,
ej Igazítsd meg rajta!

108. Ezt a százast látod-e

Szilágybagos, Szilágynagyfalu

Birtalan József (ének), 1955., Csorba János „Lulu” (hegedű), 1933., Csengettyűs Sándor „Bunyu” (hegedű), 1927., Boda Vilmos „Dándáló” (kontra), 1927., Varga László „Raj” (kontra), 1954., Varga Sándor „Pengő” (bőgő), 1929.

Gy.: Kelemen László, 1997., Budapest

Ezt a százast látod-e,
Ha felváltom, kisangyalom, bánod-e?
Én nem bánom, virágom,
Dolgozunk és kikeressük a nyáron.

Addig iszok, mulatok,
Bizonyisten, gatyá nélkül maradok.
Én nem bánom, virágom,
Dolgozunk és kikeressük a nyáron.

109. Szilágysági gyerek vagyok

Szilágybagos, Szilágynagyfalu

Birtalan József (ének), 1955., Csorba János „Lulu” (hegedű), 1933., Csengettyűs Sándor „Bunyu” (hegedű), 1927., Boda Vilmos „Dándáló” (kontra), 1927., Varga László „Raj” (kontra), 1954., Varga Sándor „Pengő” (bőgő), 1929.

Gy.: Kelemen László, 1997., Budapest

Szilágysági gyerek vagyok,
Szilágyságban születtem,
Kiskoromtól a nagykoromig,
Benne felnevelődtem.

Kilenc csendőrkísér engem
A bagosi főutcán,
Még akkor is békiáltak
Kisangyalom *rácsos* ablakán.

Még akkor is azt kiáltja:
Huszárlegény, gyere be,
Adj egy csókot, nyomd *meg* a gombot,
Kacsintsál a szemembe!

110. Ez a kislány bölcsőt csináltatott

Szilágynagyfalu

Marosi András, 1919.

Gy.: Pávai István, Sinkó András, 1983.

Ez a kislány bölcsőt csináltatott,
Ódalára *egy* numerut (számot) vágatott.
Beli buba, csókolom a szádat,
Egye meg a fene az édesanyádat!

Ez a kislány akkor gondolkozik,
Mikor a köténye domborodik,
Akkor jut a szerelem eszébe,
Mikor sír a gyermek az ölébe.

*

Feleségem Sarmaságról való,
Hozta jasztat hat fekete csikó.
Mind a hatnak réz a zabolája,
Jaj de bajos, kinek nincs babája!

Jaj de bánom, hogy megházasodtam,
A nyakamba nyűgöt akasztottam,
Jobb lett volna legénynek maradni,
Három évig a lányokhoz járni.

111. Dobos Gábor, ha bemegy az erdőbe

Ballada

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István,
Vakler Anna, 2006.

Dobos Gábor, ha bemegy az erdőbe,
az Isten tudja, mikor jön ki belőle.
Tölgyfa hűvösébe köti a lovát,
a Csipkebokor alatt mulatja magát.

Dobos Gábor, még húsz éves korába'
Csikót lopott Debrecen városából.
A csikónak a négy lába kesej vót,
Onnan tudták, Dobos Gábor betyár vót.

112. Naptól virít, naptól hervad a rózsza

Szilágybagos

Marosi András, 1919.

Gy.: Pávai István, 1983.

de Naptól virít, naptól hervad a rózsza,
Bárcsak, babám, sose láttalak vóna!
Ha láttalak, tudnálak elfelejteni,
hogy Ne tudnálak oly igazán szeretni.

mert Azt hitted te, régi babám, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál.
Szomorítson meg a bánat meg a bú,
mert Egy asszonyétt sosem leszünk szomorú.
me' Szomorítson meg a bánat meg a bú,
mert Egy asszonyétt sosem leszek szomorú.

113. Ága-bogas a diófa teteje

Szilágynagyfalu

Férfi, zenekar

Gy.: Tótszegi András „Cucus”, 1983.

Ága-bogas a diófa teteje,
Utoljára voltam nálad az este.
Utoljára fogtam ajtód húzóját,
Régi babám, kívánok jó éjszakát!

Száraz a bokor a Magura tetőn,
Úgy száradj el régi kedves szeretőm,
Úgy száradj el, mint a réten a fűszál,
Ha nem szeretsz, még a nap se süssön rád!

Fekete felhőből esik az eső,
Sose vótál igaz szívű szerető,
Mert ha igaz szívű szerető vónál,
Közel lakok, gyakran meglátogatnál.

*

Jaj de sokszor elindultam, elmentem,
De nálatok soha bé nem mehettem,
Kaputokba' úgy elfogott valami,
Fáj a szívem, ki sem tudom mondani.

Verd meg, Isten, a gőzkocsi kerekét,
Mind elhordta a legénynek a szépjét!
Maradt itthon kettő-három, nyomorult,
Rátok, lányok, még az ég is beborult.

Kétfelé nyílik a kocsmajátaja,
Szőke legény áll a kocsmajátóba,
Tele pohár a kezébe, köszönti,
Gyenge karja derekamat öleli.

Ne higgy, kislány, ne higgyél a legénynek!
Két színe van, mint a mályvalevélnék,
Az egyiket nem is igen mutatja,
A másikat mindig titokba tartja.

114. Ha meguntál, kisangyalom, szeretni

Szilágybagos

Marosi András, 1919.

Gy.: Pávai István, 1985.

de Ha meguntál, kisangyalom, szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Adjon Isten szebbet, jobbat nálamnál,
Nékem pedig igazabbat, mint vótál!

115. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Szilágybagos

Marosi András, 1919.

Gy.: Pávai István, 1985.

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt.
Amióta elhagyott, és nem szeret,
Én azóta fekete gyászt viselek.

Sűrű köd ereszkedett *az* ég aljára,
Mégsem látok a babám kapujába.
Gyolcs kis gatyám *a* lovam hátát teríti,
Gyenge karom a babámat öleli.

*

Jaj, Istenem, de víg vótam azelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt,
De mióta nem látom a babámat,
Megöl engem a keserű, nagy bánat.

Sűrű köd ereszkedett *az* ég aljára,
Nem látok bé a rózsám udvarára.
Gyolcsszél gatyám *a* lovam hátát teríti,
Gyöngé karom a rózsámat öleli.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a régi rózsám panaszát.
Éjfél után kezdtem elszenderedni,
De sokat kell egy kislányért szenvedni.

116. Édesanyám, hol van az az édes tej

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Kelemen László, 1997., Budapest

Idesanyám, hol van az az ídes (édes) tej,
Mivel engem katonának neveltél?
Adtad vóna tejedet a lányodnak,
Ne neveltél volna fel katonának!

Keserű víz, nem hittem, hogy ídes légy,
Kisangyalom, nem hittem, hogy csajfa (csalfa) légy.
Csajfasággal csaltad meg a szívemet,
A Jóisten rogyassza rád az eget!

Idesanyám sokat intett a jóra,
Este későn ne járjak a fonóba.
Nem hallgattam idesanyám szavára,
Katona lettem huszonnégy órára.

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Hát te ügyes, barna kislány, hova mész?
Megyek, megyek más szeretőt keresni,
Mert aki vót, el akarom feledni.

117. Nem messze van ide Kismargita

Ballada

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István,
Vakler Anna, 2006.

hej, de Nem messze van ide Kismargita,
hej, de Körös-körül a Berettyó mossa,
Közepében van egy kicsiny csárda,
Benne iszik egy betyár magába.

Amott jönnek a cifra zsandárok,
Jaj de szépen fémlik (fénylik) a csákójuk!
Elől megy a csendőr kapitánya,
Egyenesen bé Kismargitába.

Hallod-e te, csajfa (csalfa) csaplárosné,
Hát ez a szép pej paripa kié?
Jó bort iszik annak a gazdája,
Nemrégén jött, nincs egy félórája.

Küldje ki a lónak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát!
Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Ha úgy tetszik, vigyék el a lovam!

A lovamat nem annyira bánom,
Csak a nyeregszerszámot sajnálom,
Nyereg alatt a bugyellárisom,*
Benne fekszik százezer forintom.

---

* bugyelláris = pénztárca, erszény

Ezret adtam egy fekete lóér,
A másikat, a nyeregszerszámér,
Harmadikat egy csinos, barna lányér,
Kit nem adnék e széles világér.
Harmadikat, a nyeregszerszámér,
Kit nem adnék e széles világér.

118. Szép a kislány ideig

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István,
Vakler Anna, 2006.

Szép a kislány ideig,
úgy Tizennyolc esztendeig,
De mikor azt haladja,
a Legényeknek *a* bolondja.

Az én ökröm, a Virág,
Megette a rezedát.
Hajtsd ki babám a ker'ből,
Ne egyék a szegfűből!

Három hordó borom van,
Mind a három csapon van,
Egyik édes, *a* másik jó,
A harmadik *sivi*-savanyó.
az Egyik édes, *a* másik jó,
A harmadik savanyó.

119. Kisbagosi csorgóvíz

Szilágybagos, Szilágynagyfalu

Birtalan József (ének), 1955., Csorba János „Lulu” (hegedű), 1933., Csengettyűs Sándor „Bunyu” (hegedű), 1927., Boda Vilmos „Dándáló” (kontra), 1927., Varga László „Raj” (kontra), 1954., Varga Sándor „Pengő” (bőgő), 1929.
Gy.: Kelemen László, 1997., Budapest

Kisbagosi csorgóvíz,
Olyan ídes (édes), mind (mint) a míz (méz).
Aki iszik belőle,
Vágyik a szerelemre.

Én is ittam belőle,
Szerelmes lettem tőle.
Igyál te is belőle,
Szerelmes leszel tőle!

120. Viszi a víz a bagosi hegyet

Szilágybagos, Szilágynagyfalu

Birtalan József (ének), 1955., Csorba János „Lulu” (hegedű), 1933., Csengettyűs Sándor „Bunyu” (hegedű), 1927., Boda Vilmos „Dándáló” (kontra), 1927., Varga László „Raj” (kontra), 1954., Varga Sándor „Pengő” (bőgő), 1929.
Gy.: Kelemen László, 1997., Budapest

Viszi a víz a kisbagosi hegyet,
Közepében a régi szeretőmet.
Édesanyám, én kifogom a párom,
Párom nélkül hogy éljem világom?

Édesanyám, gyászba' van a háza,
Gyászba' van a legkedvesebb lánya.
Azzal köszönte meg hűségemet,
Széjjeltépte a csipkés zsebkendőmet.

121. Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy

Szilágynagyfalu

Marosi András, 1919.

Gy.: Pávai István, Sinkó András, 1983

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Hát te ügyes, barna kislány, hova mész?
Megyek, megyek más szeretőt keresni,
Mer' a régit el akarom felejtetni.

hogy Ha még egyszer húsz esztendő lehetnék,
A lányokról mindent kibeszélhetnék,
Választanék olyan igaz *szívű* szeretőt,
Ki megvárná ezt a három esztendőt.

*

Na, te cigány, törjön el a muzsikád,
Mikor nékem húzod, akkor ne cifrázd,
Húzzad nékem öregesen, csendesen,
Hogy a babám szíve meg ne repedjen!

122. Felleg sincsen, mégis esik az eső

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István,

Vakler Anna, 2006.

hej, de Felleg sincsen, mégis esik az eső,
de Viccelődik énvélem a szeretőm.
de Ne viccelődj, nem vagyok én nagygazda,
Lesz még olyan idő, jó vónák még valaha.

Sötét, vándor felleg vándorol a nagy égen,
de Nincsen nékem maradás e vidéken.
Az van írva fel a vándor felhőre,
Szerettelek, babám, el kell váljunk örökre.

De nagy szomorúság ért engem egy vasárnap,
Más ölébe' láttam meg a babámat.
Még szombaton el sem hittem valóban,
Hogy mi ketten, rózsám, nem megyünk a templomba.

*

ej, de Felleg sincsen, mégis esik az eső,
de Viccelődik énvélem a szeretőm.
Ne viccelődj, átlátok a szíveden,
Meg azon a kökény, csalfa szemedem!

123. Limbes-lombos a diófa teteje

Szilágybagos

Birtalan József, 1955.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István,

Vakler Anna, 2006.

Limbes-lombos a diófa teteje,
Utoljára vótam nálad az este.
Utoljára fogtam ajtód rezes húzóját,
Régi babám, kívánok jó éccakát!

Rég bejártam szép Erdélynek határát,
Minden legény keresse meg a párját,
Minden legény keresse meg, de csak magáét,
Ne szeresse soha senki a másét!

Kék ibolya búra hajtja a fejét,
Égi harmat nem öntözi a tövét,
Szállj le, harmat, a kék ibolya gyöngé tövére,
Gondolj, rózsám, a régi szeretődre!

TÖVISHÁT

124. Nyílik az égnek felvont, szép sátora

Névnapköszöntő

Szilágysámson

Bálint András, 40, Szilágyi Ferenc, 39 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Nyílik az égnek felvont, szép sátora,
Bomlik fellegetnek fekete homálya,
Fébrusnak pedig aranykoronája
Fémlik (fénylik), tündöklük, fémlük, tündöklük.

A Nap ő gyászát immár levetette,
Szép hajnalpírban magát díszítette,
Aranyszín haját rózsákkal színezte,
Úgy szellőztette, úgy szellőztette.

Derül szép fénnel Szent István napjára,
Bátran én kezem pennáját felkapja,
Én szívem pedig ezeket kívánja,
Éljen Szent István, éljen Szent István!

125. Fehér László lovat lopott

Ballada

Szilágysámson

Bántó Mihály, 70 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Fehér László lovat lopott,
A fekete halom alatt,
Fehér László lovat lopott,
Vagy harminchárom darabot.

Rácsapott a szélső lóra,
Nagyot csördült az ostora.
A börtönőr meghallotta,
Fehér Lászlót meg is fogta.

Örök rabságra becsukta,
Örök rabságra becsukta,
Megtudta azt Fehér Anna,
Azt mondja *ja* kocsisának:

Fogj be, kocsisom, hat lovat,
Rakjál rá sok aranyakat,
Szabadítsuk a bátyámat,
Szabadítsuk a bátyámat!

Elment Anna a bíróhoz,
a Nehéz rabszabadítóhoz.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Te nehéz rabszabadító!

Szabadítsd ki a bátyámat,
Tállal mérem az aranyat,
Vékával* meg az ezüstet,
Csak szabadítsd ki hajnalra!

Anna, Anna, Fehér Anna,
Nem kell nekem az aranyad.
Ha velem hálsz az éccaka,
Majd kiszabadul valaha.

---

* véka = régi űrmérték, faedény, kb. 25 liter

Fehér Anna vele hála,
Éjfél tájba' van az idő.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Mi zörög az udvarodon?

Kocsisom itatja lovam,
Annak zörög a zablója (zabolája),
Kocsisom itatja lovam,
Annak zörög a zablója.

Elment Anna a börtönhöz,
A börtön ajtajához.
Bátyám, bátyám, kedves bátyám,
Élsz-é még, vagy meg is hótál?

Anna, Anna, Fehér Anna,
Ne itt keresd a bátyádat,
Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa teteibe'!

Elment Anna a bíróhoz,
a Nehéz rabszabadítóhoz.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Te nehéz rabszabadító!

Mosdóvized vérré váljon,
Törülköződ langot hányjon!
Anna, Anna Fehér Anna,
Ne átkozódj, Fehér Anna!

Vágok neked kis istenfát,*
Köss magadnak szűz koronát!
Nem kell nekem kis istenfa,
Nem leszek én szűz ján (leány) soha.

126. Mikor a juhász bort iszik

Szilágysámsón

Bálint András, 40 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Mikor a juhász bort iszik,
Szürke számár szomorkodik.
Ne szomorkodj, szürke számár,
Mindjár' megyünk a nyáj után!

Van egy hete, van vagy három,
Hogy én a gazdámat várom.
Amott jön már, amint látom,
a Deres hátú nagy számaron.

Jó napot, kedves bojtárom,
Van-e károm, amint látom?
ej de Nincsen kárja, de nem is lesz,
Még (míg) a Sajó kutyám meglesz.

Térítsd hozzám azt a babost,
Azt a vezér, nagy kolompost,
Kutyák igyák meg a vírét (vérét),
Zsidó vegye meg a bűrét (bőrért)!

---

* istenfa (*Artemisia abrotanum*): fűszernövény

127. Ugat a kutyám, a Rajna

Szilágysámson

Varró Miklósné Péli Anna, 38 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Ugat a kutyám a Rajna,
Jön a szeretőm, a barna,
Ha barna jis, de nem cigány,
Szeret az engem igazán.

*

Csipkés a szőlő levele,
Jön a szeretőm, a szőke,
Ha szőke is, de nem német,
Szeret az engem, míg élek.

128. Mikor Barna Péter a lovát itatja

Ballada

Szilágysámson

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Mikor Barna Péter a lovát itatja,
a Románné két lánya jó jebédre várja,
Várja káposztára, mézes pálinkára.
Igyál Barna Péter, *a* világ bosszújára.

Fekete retek maradt vóna fekete földibe,
Románné két lánya az anyja mélyébe' (méhében).
Románné két lánya, *ha* csalfa nem lett volna,
Szegény Barna Péter betyár nem lett volna.

129. Jaj, Istenem, jaj annak

Szilágysámson

Varró Miklósne Péli Anna, 38 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Jaj, Istenem, jaj annak,
Kinek csókot nem adnak.
Lám, énnékem az este,
Hazahozták helyembe.

130. Az alszegi forrásvíz

Szilágysámson

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Az alszegi forrásvíz
Olyan édes, mint a méz,
Aki aztat megissza,
Vágyik a szíve vissza.

Elmégy, babám? El biz' én.
Itt hagysz engemet? Itt biz' én.
Ha te elmész, én is el,
Tőled nem maradok el.

131. Megütötték a bírót

Szilágysámson

Bálint I. Ferenc, 40 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Megütötték a bírót,
Egy nagy bottal, hogy meghótt.
Jaj, Istenem, de kár vót,
Mer' az nekem igaz szívű komám vót!

132. Ez a kislány boglyát tetéz

Szilágysámson

Bántó Zs. Ferencné Bálint Ilona, 36 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Ez a kislány boglyát tetéz,
Aki adja, annak nehéz.
Sej-haj, kalapjára hull a szénamurva,*
Énutánam ne járj sírva!

Énutánam hiába jársz,
Hiába tapodod a sárt.
Sej-haj, mer' én olyan büszke kislány vagyok,
Nem tehozzád való vagyok!

---

* szénamurva = szénatörmelék

133. Jártam hozzád, nem járok már

Lele

Asztalos József, ?

Gy.: Sebő Ferenc, Timár Sándor, 1980, Székelyudvarhely

Jártam hozzád, nem járok már,
Szidott anyád, ne szidjon már,
Szidott anyád, ne szidjon már!
Szidott anyád, mindhiába,
Szálljon a kedves lányára,
Szálljon a kedves lányára!

Jártam hozzád sok ideig,
Keddtől fogva szeredáig,
Keddtől fogva szeredáig.
Ugye, babám, sok szép idő,
Száradjon beléd a tüdő,
Száradjon beléd a tüdő!

134. Még azt mondja a murok

Szilágysámsón

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Még azt mondja a murok,
Hogy szeretni nem tudok.
Hazudsz te, kutya murok,
Eja-huja, mer' én szeretni tudok.

Még azt mondja a retek,
Hogy én barnát szeretek.
Hazudsz te, kutya retek,
Eja-huja, mer' én szőkét szeretek.

Még azt mondja a torma,
Hogy a legény egyforma.
Hazudsz te, kutya torma,
Eja-huja, mer' ki szőke, ki barna.

*

Az a kislány be kövér,
Talán mandulával él?
Avval, bizon, fenével,
Száras málé-, kukuricakenyérrel.

135. Édesanyám, hol van az az édes tej

Lele

Asztalos József, ?

Gy.: Sebő Ferenc, Timár Sándor, 1980, Székelyudvarhely

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Mivel engem katonának nevelt fel?
Adtad vóna tejedet a macskának,
Ne neveltél vóna fel katonának!

Huncut az az orvos, amely'k vizitál,
Hogy énbennem semmi hibát nem talál.
Megtalálta bennem azt az egy hibát,
Hogy a szívem a babámért mindig fáj.

136. Nem jó csillag lett vóna énbőlőlem

Szilágysámson

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Nem jó csillag lett vóna jénbelőlem,
Nem sokáig ragyognék én az égen.
Éjfél táján megkerülném az eget,
Hadd tudnám meg, hogy a babám kit szeret!

Virágos kert a sámsomi (sámsoni) kis templom,
Te vagy benne legszebb virág, galambom.
Ha rád nézek, te gyönyörű virágszál,
Nem hallgatom, hogy a pap mit prédikál.

137. Tettem én már kicsi bajt is, nagyot is

Szilágysámson

Bálint J. Ferenc 40 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Tettem én már kicsi bajt is, nagyot is,
Loptam én már tizenhat pár lovat is.
A gazdája siratja jajt erősen,
Engem pedig keresnek az erdőben.

Megizenem a csengeri bírónak,
Annak, az akasztófáralónak,
Ne keressen engemet az erdőben,
Megtalál a csucsai vendéglőben.

138. Nagygazda volt az apám

Szilágysámson

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Nagygazda volt az apám,
Nagygazdaság maradt rám,
Hat ökörnek kötele, három vasvilla nyele
Maradt az én szegény, árva fejemre.

Apámnak volt hat ökre,
A fiának nincs egy se,
Köszönheti magának, a sarkon levő kocsmának,
Meg annak a háromkupás* torkának.

---

* kupa = kehely, serleg vagy kancsó alakú, fedeles ivóedény

139. Minden lánynak van babája, csak énnekem nincsen

Szilágysámszon

Bántó Zs. Ferencné Bálint Ilona, 36 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Minden lánynak van babája, csak énnekem nincsen.
Mindenkinek kettő, három, nekem még egy sincsen.
Ha az Isten egyet adna, jaj de megbecsülném,
Kezét, lábát összekötném, fel a füstre tenném!

Tudok szőni, tudok fonni, tudok motollálni,*
Tudom is én az uramat szépen csókolgatni.
Két gombalyég (gombolyag), meg egy ige, tudom, van
egy pászma,**
Ringasd uram a gyermeket, hadd menjek a bálba!

140. Úgy elmegyek, meglássátok

Szilágysámszon

Bálint Andrásné Gyulai Katalin, 65 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Hogy még hírem se halljátok,
Se híremet, se nevemet,
Felejtsetek el engemet!

Megéred még azt az időt,
Sírva jársz el kapum előtt,

---

* motollál = fonalat felteker erre szolgáló eszközzel (motollával)

** pászma = meghatározott mennyiségű szálból álló feltekert fonal (tíz szál egy ige, három ige egy pászma, három pászma egy motring)

Megöleled kapum fáját,
Úgy siratod a gazdáját.

Megéred még azt az időt,
Sírva jársz el házam előtt,
Szólok hozzád egyet-kettőt,
De jazzt sem úgy, mind (mint) ezelőtt.

141. Sej, széna, széna, széna terem a réten

Szilágysámson

Szilágyi Ferenc, 39 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Sej, széna, széna, széna terem a réten,
Nem beszéltem én a babámmal a héten.
Nem beszéltem én, nem is fogok beszélni,
Sej, szabad nekem más szeretőt keresni.

Sej, megkondult már a sámsoni nagyharang,
Húzza aztat három fehér vadgalamb.
Olyan búsan veri két ódalára,
Sej, szerettelek, de már látom, hiába.

Kalotaszeg peremterületei

KISNEMESI FALVAK

142. Hogy sokszor napjaidat vígan elérhesd

Névnapköszöntő

Bodonkút

Babos Mária, 1940.

Gy.: Martin György, 1971.

Hogy sokszor napjaidat vígan elérhesd,
Számlálni azokat, ne legyen terhes,
Az ég hajnala életedet megújítsa,
Áldás, békesség házadat beborítsa!

143. Bátori Kalári

Ballada

Szucság

Hari Mária, 17 éves

Gy.: Könczei Ádám, ?

Bátori Kalári,
Kedves, szép leányom,
Állj fel a kőpadra,
Nézz ki az ablakon!

Mit látsz fiam jönni
Törökország felől?
Nem látok egyebet,
Csak egy üveghintót.

Csak egy üveghintót,
Kilenc aranyzászlót.
Most utánad jönnek,
Talán el is visznek.

Bátori Kalári,
Kedves édesanyám,
Hát nem volt énnékem
Egy darab kenyere.

Egy darab kenyere,
Egy-két pohár vizem,
Hogy od'adtál engem
Törökök kezébe.

Törökök kezébe,
Idegen földjére,
Törökök kezébe,
Idegen földjére.

Ruháim, ruháim,
Fogásról hulljatok,
Fogásról hulljatok,
Földön rothadjatok!

Hadd lássa az anyám,
Hogy engem gyászoltok,
Lássa az én anyám,
Hogy engem gyászoltok!

Virágim, virágim,
Többől hervadjatok,
Többől hervadjatok,
Földön rothadjatok!

Hadd lássa az anyám,
Hogy engem gyászoltok,
Lássa az én anyám,
Hogy engem gyászoltok!

Mondd meg, kedves lányom,
Melyik úton mész el,
Szántsam fel az utat
Aranyos ekével!

Szántsam fel, szántsam fel
Aranyos ekével,
Vessem bé, vessem bé
Szemenszedett gyönggyel!

Boronáljam is el
Sűrű könnyeimmal,
Boronáljam is el
Sűrű könnyeimmal!

144. Jó estét, jó estét

Bodonkút

Csoport

Gy.: Martin György, 1971.

Jó estét, jó estét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a szép asszonynak,
Aki engem szeret.

mert Most jövök Gyuláról,
Gyulafehérvárról,
s Leesett a rezes patkó
A lovam lábáról.

Csak egy maradt rajta,
Az is kotyog rajta,
Rózsa Sándor, jó barátom,
Szorít egyet rajta.

s mert Nem is az a betyár,
Aki gyócs (gyolcs) ingbe jár,
Nem fekszik az én ágyamba
Minden kapcabetyár.

Mer' az én ágyamba'
Széna, szalma vagyon,
Minden széna-, szalmaszálon
Piros rózsa vagyon.

ej, de Piros a levele,
s Rozmaring a neve,
s Jártam hozzád három évig,
Jutok-e eszedbe?

mert Piros a levele
s Rozmaring a neve,
Jártam hozzád három évig,
Jussak az eszedbe!

145. Kimentem a zöld erdőbe

Bodonkút

Asszony

Gy.: Stuber György, 1976.

s Kimentem a zöld erdőbe,
Baltát vettem a kezembe,

Belévertem egy nagy fába,
Hadd boruljon rám az ága!

Ezt az árvát ne bántsátok,
Inkább, jobban sajnáljátok!
mert Kinek nincsen pártfogója,
Még a szél is jobban fújja.

146. Kicsi tulok, nagy a járom

Bodonkút

Férfi

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

s Kicsi tulok, nagy a járom,
Be szép kislány ez a három!
Úgy szeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket.

Anyám, anyám, édesanyám,
a Kedves fölnevelő dajkám,
Miért szültél erre *ja* világra,
Világ szomorúságára?

Inkább engem kiskoromban
Zártál volna koporsóba,
Ne növeltél volna engem e világra,
Világ nyomorúságára!

Kicsi tulok nagy a szarva,
Nem fér be az istállóba,
A szarvából le kell vágni,
Tőled, babám, el kell válni.

147. Udvaromon hármat fordult a kocsi

Szucság

Újvári Sámuel (ének), 1932., Újvári Sámuelné Szép Anna (ének), 1942., Bota József (ének), 1958., Bota Józsefné Papp Ida (ének), 1932., Cilika Gyuszi (hegedű) – Bogár-telke, 1958., ifj. Toni Rudolf (háromhúros kontra) – Méra, 1967., Berki Viktor (bőgő) – Kolozsvár, 1956.

Gy.: Pávai István, 2004.

Udvaromon hármat fordult a kocsi,
Édesanyám, kufferemet* hozza ki,
Hozza ki a behívó leveletem,
A faluba felejtsék a nevemet!

Hallod, babám, mit füttyörész a rigó,
Katonának besorozott a bíró.
Nem vétettem én semmit a lányának,
Mégis beírta nevem katonának.

148. Szépen legel a báróné gulyája

Ballada

Bodonkút, Szucság

Férfiak (ének), hegedűs, kontrás, csellós

Gy.: Stuber Görgy, 1976, Bodonkút.

Szépen legel a báróné gulyája,
A kisasszony maga sétál utána,
ej, de Már messziről kiáltja *ja* gulyásnak,
Jancsi fiam, terítsd le *ja* subádat!

---

* kuffer = bőrönd

Én a subám leterítném, csuhaja,
Attól félek, behajtják a gulyámat,
s Nem bánom én, édes fiam, tagadj meg,
Az én szívem a gulyásér' hasad meg.

149. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Bodonkút

Gombár József, 1905.

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Kedves babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
de Csalfasággol csaltad meg a szívemet,
A Jóisten úgy áldjon meg tégedet!

150. Este van már, este van, este van, este van

Szucság

Férfi

Gy.: Gurka László, ?

Este van már, este van, este van, este van,
Nagyszalonta messze van, messze van, messze van.
Az én ídes (édes), kedves rózsám benne van, benne van,
Minden gondom véle van, véle van, véle van.

151. Sűrű, sötét felhő vándorol a nagy égen

Bodonkút

Férfiak

Gy.: Stuber György, 1976.

Sűrű, sötét felhő vándorol a nagy égen,
Nincsen más szeretőm már ezen a vidéken.
Az van írva a vándorló felhőre,
Szerettelek, babám, el kell válni tetőled.

De nagy szomorúság ért engemet vasárnap,
de Mikor a babámat *a* más karjában találtam.
Még szombaton este nem hittem el, valóba,
Hogy az én galambom mással megy a templomba.

152. Az éjszaka elaludtam

Ballada

Bodonkút

Asszony

Gy.: Stuber György, 1976.

s Az éjszaka elaludtam,
s Jaj de szomorút álmodtam!
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám mást is szeret.

Éjfél tájban felébredtem,
s Kilenc zsandár áll előttem,
s Azt kérdezi, mi a nevem,
Hol az utazólevelem.

s Állj meg, zsandár, maj' megmondom,
Csak a lájbim* kigombolom,
Kiveszem a revorverem (revolverem),
Ez az utazólevelem.

153. Az ökör a földet nem magának szántsa

Bodonkút

Férfi

Gy.: Lengyel László „Türei”, 1982.

s Az ökör a földet nem magának szántsa,
s A gazda a lányát nem magának tartja,
Szépen fölneveli, szárnyára eresztí,
Jaj de keservesen nézi, hogy más üti, veri.

Kinek van, kinek van karikagyűrűje?
Annak van, annak van *az* igazi szeretője.
Lám az enyém szőke, cseréljünk el véle,
Akié többet ér, bort fizetünk írte (érte).
Lám az enyém barna, szép piros az arca,
Gyulafehérvár megyében nincsen annak párja.

---

* lajbi (lájbi) = vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

ERDŐALJA

154. Nagygazda volt az apám

Györgyfalva

Jaskó Miklós „Pitti”, 40 éves

Gy.: Jagamas János, 1950.

Nagygazda volt az apám,
Nagy gazdaság maradt rám:
Hat ökörnek kötele,
Három vasvilla nyele.

155. Édesanyám sok szép szava

Györgyfalva

Jaskó Miklós „Pitti”, 40 éves.

Gy.: Jagamas János, 1950.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Mefogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

Mikor megyek hazafelé,
Hasad az ég háromfelé,
Hasad az ég háromfelé,
Édesanyám háza felé.

Aranyosvidék

TOROCKÓ VIDÉKE

156. Most jövök Gyuláról

Torockó

Mészáros Mihály, 38, Veres András, 54 éves

Gy.: Demény Piroska, 1970.

s Most jövök Gyuláról,
hej, de Gyulafehérvárról,
de Lehullott az aranypatkó
ej, a Lovam négy lábáról.

s Jó estét, jó jestét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a szép leánynak,
Aki engem szeret.

s me' Nem mindenki betyár,
Aki gyócsingbe' jár,
me' Nem fekszik az én ágyamba'
Minden kapcabetyár.

s Mer' az én ágyomban
ott csak Széna, szalma vagyon,
ej, de Minden széna-, szalmaszálon
Piros rózsa ragyog.

157. Édesanyám sok szép szava

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

s Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága,
Kihajlottam az utcára,
Az emberek bosszújára.

158. Hallottátok, itt, Szentgyörgyön mi történt

Ballada

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

s Hallottátok, itt Szentgyörgyön mi történt?
Szabó Jánost az éccaka megölték.
Párosával ment a kés a szívébe,
Szegény János hanyatt esett a földre.

Anna, Anna, eredj el te Budára,
Hozz koporsót a te bátyád számára,
Piros vérrel írasd fel az ő nevét,
Lányok, fiúk, ne felejtsék a nevét!

Itt, Szentgyörgyön megkondult a nagyharang,
Húzza aztat három fehér vadgalamb,
Gyertek, lányok, fiúk, temetésére,
Temessük egy kék nefelejcs tövére!

*

Édesanyám, adjon Isten jó estét,
Hazahoztam ezt a csalfa menyecskét.
Hazahoztam, nem azért hogy szeresse,
Csak azért, hogy gazdagságot szerezzen.

159. Maros partján elaludtam

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Maros partján elaludtam,
Jaj de szomorút álmodtam,
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám mást is szeret.

Szeress, szeress, csak nézd meg kit,
Mer' a szerelem megvakít,
Engemet is megvakított,
Örök bánatba taszított.

160. A felszezen esik az eső

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964.

A felszezen esik az eső,
Ne járj arra, barna szerető,
Mert megázik piros topánkád,
Megver érte az édesanyád!

Erre, erre, erre nincsen sár,
A kapumon semmi féle zár.
Az ajtómon fából a kilincs,
Udvaromon hamis kutya nincs.

161. Szerettelek egy ideig

Torockószentgyörgy

Mészáros Andrásné Bartha Ilona, 31 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Szerettelek egy ideig,
Három kerek esztendeig.
A csillagos ég jaj de magos ég,
Szeretsz, rózsám, szeretsz még?

162. Addig ültem a küszenben

Torockó

Mészáros Mihály, 38, Veres András, 54 éves

Ütő Béláné Simon Sára, 67 éves

Gy.: Demény Piroska, 1970.

Addig ültem a küszenben (küszöbön),
Míg elkopatt az pendelyem,
Pedig csak az pendelyem vót,
Azon is vót háromszáz folt, hej, dunárom.

A kecskéket kihajtottam,
Komámasszonyt megtaláltam,
Addig mind csak diskuráltam,
Míg a csordát visszavártam, hej, dunárom.

Hazagyütt (hazajött) a jámbor uram,
Azt kérdezte, hol a búza,
Nézze meg a hamulyukba,
Majd megmondja kis korsócska, hej, dunárom.

163. El kell menni, ha esik is

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964.

El kell menni, ha esik is,
Bár, ha nehezen esik is,
Nehezen esik a járás,
Tőled, babám, a megválás.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem se halljátok,
Mikor híretem halljátok,
Leveletem olvassátok.

Ha te elmégy, én is el,
Tőled nem maradok el,
Nehezen esik a járás,
Tőled, babám, a megválás.

164. Az enyedi fegyház fala de sárga

Torockószentgyörgy

Szabó D. Istvánné Szakács Erzs, 43 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Az enyedi fegyház fala de sárga,
Oda leszek három évig bezárva.
Kivül sárga, a belseje fekete,
A jó Isten nem szabadít ki belőle.

Én loptam el a vármegye hat lovát,
Engem keres Erdély és Magyarország.
Nem félek én a vármegye kezétől,
Letagadom, hej, a csillagot az égről.

165. Hej, édesanyám sokat intett a jóra

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Hej, édesanyám sokat intett a jóra,
s Hogy ne menjek a felső fogadóba.
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Hej, szombat este mással mentem a bálba.

Hej, búra, búra, búbánatba' születtem,
Nem igazi anya növelt föl engem.
Nem is olyan, nem is az a mostoha,
Mindig azt szerettem, akit nem kellett volna.

166. Szerelem, szerelem

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Szerelem, szerelem,
s Átkozott szerelem,
s Te csaltad meg *az* árva szívem,
Verjen meg az Isten!

Verjen meg az Isten,
Veretlen ne hagyjon,
s Aki *a* babáját, *aki a* babáját,
Hűtlenül elhagyja!

167. El kell nékem menni

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964.

El kell nékem menni,
De idegen földre,
Itt kell hagyni a kedves babámat,
Más legény kezére.

Két út van előttem,
Melyiken induljak?
Két szép, két szép, két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzak?

Egyiktől búcsúzok,
A másik haragszik,
Így hát, így hát, így hát az én szívem,
Soha meg nem nyugszik.

Látod, babám, látod,
Ezt a gyufaszálot?
Mikor ez a gyufaszál virágzik,
Akkor leszünk párok.

168. Kaszárnya, de kaszárnya

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Kaszárnya, de kaszárnya,
Oda vagyok bezárva.
Gyere, babám, váltsál ki,
Ne hagyjál a fogarasi kaszárnyába' hervadni!

Kiváltlak, én, ki, ki, ki,
Nem hagylak elhervadni!
Eladom a jegykendőm,
Kiváltom a kaszárnyából az én kedves szeretőm.

169. Házunk előtt folyik el a Berektó

Torockószentgyörgy

Szabó D. Istvánné Szakács Erzsi, 43 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Házunk előtt folyik el a Berektó,
Abba' úszik egy fekete koporsó,
Koporsóból kilátszik a szemfedél,
Látod, babám, de hiába szeretted.

Ki van az én selyemruhám vasalva,
Nem vagyok én a leányok legalja.
Sem eleje, sem utolja nem vagyok,
Amér' engem a szeretőm elhagyott.

s Kimentem a selyem rétre kaszálni,
De nem tudtam én a sátét* levágni,
Mert nem látszott a sok sárga virágtól,
Régi babám, most búcsúzunk egymástól.
De nem tudtam a sok sárga virágtól,
Régi babám, most búcsúzunk egymástól.

170. Páros vadgalamb szállott le a pusztára

Torockószentgyörgy

Szabó D. Istvánné Szakács Erzs, 43 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Páros vadgalamb szállott le ja pusztára,
Egy ideig rá se néztem a lányra.
Amióta a vadgalamb leszállott,
Babám ölébe' nyugadalmat találok.

Kékes szivárvány koszorúzza az eget,
Nem engedik, babám, hogy szeresselek.
Vagy engedjék, vagy még jobban tiltsák el,
Vagy a síromat jó előre ássák meg!

---

* sáté = sás

171. Ejhaj, harmatos a kukorica levele

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Ejhaj, harmatos a kukorica levele,
s Utoljára voltam nálad az este,
Utoljára fogtam meg az ajtódnak a húzóját,
Ejhaj, szerusz babám, adjon Isten jóccakát!

172. Erdő, erdő, sűrű erdő, sokat jártam köztetek

Torockószentgyörgy

Szabó D. Istvánné Szakács Erzs, 43 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Erdő, erdő, sűrű erdő, sokat jártam köztetek,
Ti tudnátok elmondani, mi bántja ja szívemet.
Ti tudnátok elmondani, mi bántja a szívemet,
Szerettem egy barna kislányt, de az megcsalt enge[met.]

Csak titokba, csak titokba, akartalak szere[tni,]
De már annak, mégis annak, ki kellett (kellett) derülni.
Megtudta az édesanyám, hogy én téged szeretlek,
Kitagadna a családból, ha én hozzád elmegyek.

173. Rászállott a fecske a vasútra

Torockószentgyörgy

Szabó D. Istvánné Szakács Erzs, 43 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Rászállott a fecske a vasútra,
Isten veled, babám, utoljára!
Isten veled, nem fogsz soha többé látni,
Tudom, fog a gyöngé szíved fájni.

174. Elsárgultam, mint az akác levele

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964

Elsárgultam, mint az akác levele,
Elsárgított engem a komisz* leve.
Egy sajka** lé, egy fél komisz jár ki naponta,
Ne csodálkozz, ha el vagyok sárgulva!

Én is vótam az egyesbe bezárva,
Rajtam is vót a vasbilincs lezárva,
Kézemen is, lábomon is rajta a bilincs,
Föltekintek az egy égre, senkim sincs.

Egyes ajtó, hulljon le rólad a zár,
Hogy még egyszer lehessek szabad madár!
Szabad madár akkor leszek, kedves angyalom,
Ha letelik három évem s hat napom.

---

* komisz = barna katonakenyér

** sajka (csajka) = füles fémedény, fém csésze (katonaságnál ilyenből isznak)

175. Fölszántatom a szentgyörgyi temetőt

Torockószentgyörgy

Gáll Gyula, 38 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Fölszántatom a szentgyörgyi temetőt,
s Vetek bele *ja* lovamnak legelőt.
s Vetek bele, hosszú füvet, zabot teremjen,
Minden kislány csak regutát szeressen!

s Fölszántatom a szentgyörgyi nagy utcát,
s Vetek bele a lányoknak ibolyát.
s Magamat is belevetem piros rózsának,
Szakítson le, *jaki* szeret, magának!

176. Hej, bíró, bíró, bíró, bíró, falumbeli bíró

Torockószentgyörgy

Varga István, 79 éves

Gy.: Almási István, 1964.

Hej, bíró, bíró, bíró, falumbeli bíró,
A két szemed ássa ki a holló,
Nem vétettem semmit a lányának,
Hej, mégis béíratott engem katonának.

Hej, liba, liba, liba, tizenhárom liba,
Gyere, babám, velem a lagziba,
Mit ér nékem ez a lakodalom,
Hej, kiben kedves babám, te vagy a mennyország.

ARANYOSSZÉK

177. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Ballada

Szentmihály

Borsos Miklós, 84 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út,
Amelyiken Bajka Sándor elindult.
Lépett egyet, lépett kettőt, megállott,
Keresztanyja udvarára bevágott.

Adjon Isten, keresztanyám, jó estét!
Adjon Isten, keresztfiam, szerencsét!
Ne kíváncsion, keresztanyám, szerencsét,
Még az éjjel kendbe vágom a fejszét.

Keresztanyja kimegyen a kertjébe,
Föltekintett a csillagos nagy égre.
Én Istenem, vedd fel lelkem, szívemet,
Még az éjjel kés járja meg szívemet.

s Újtordában most faragják azt a fát,
Amelyikre Bajka Sándort akasztják,
Nem fújja szél fehér ingét, gatyáját,
Mert megölte ő a kereszt jó anyját.

178. A nagy asszony messze lát

Kövend

Szócs József, 75 éves

Gy.: Almási István, 1963

A nagy asszony messze lát,
Vízér' küldi az urát,
Míg az ura vízér jár,
Barna legény nála jár.

Hát, te asszony, ki járt itt,
Kinek a pipája maradt itt?
Édes uram, egy legény,
Bokrétáér' jött szegény.

Hát az ágyat mi lelte,
Hogy úgy fel van hergelve?
hát a Cica fogott egeret,
Játszott vele eleget.

há Édes uram, de jó kend,
De jó vizet hozott kend!
Menjen el még másszor is,
Üljön még többecske is!

179. Száraz a bokor a tetőn

Kövend

Szőcs József, 75 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Száraz a bokor a tetőn,
Eladnálak, szép szeretőm.
Eladnálak, de sajnállak,
Mon' meg, babám, mit csináljak!

Széles árok, kesken palló,
Igazán szeretni nem jó,
Mert én igazán szerettem,
A szerelem tönkreteszen.

180. Háborúban dörög az ég

Sinfalva

Csoma József, 51 éves

Gy.: Demény Piroska, 1974.

Háborúban dörög az ég,
Hát te, babám, hogy élhetsz még?
Élek kisangyalom, de csak élek,
Katonának el kell menjek.

Látod, babám, hogy nyergelek,
Azt hitted, hogy el sem megyek.
Úgy elmegyek én a szemed elől,
Mint a harmat a nap elől.

181. Kicsi tulak, nagy a járom

Kövend

Fodor Károly, 37 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Kicsi tulak, nagy a járom,
De szép kislány ez a három!
Ica te, sohasem felejtlek el.
Úgy szeretem az egyiket,
Három közül a szebbiket,
Ica te, sohasem felejtlek el.

Kicsi tulak, nagy a szarva,
Nem fér be az istállóba.
Ica te, sohasem felejtlek el.
A szarvából le kell vágni,
A babámtól el kell válni,
Ica te, sohasem felejtlek el.

182. Harasztosi bánat utca

Harasztos

Horváth Gyula, 78 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Harasztosi bánat utca,
Bánat kőből van kirakva.
Azt is az én babám rakta, hogy én sírva járjak rajta,
Hej, az anyja nemjóját!

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnek azon.
Nékem is van egy bánatom, odaviszem, lejártatom,
Hej, az anyja nemjóját!

183. Kocsi megyen a parton, a parton

Kövend

Babos Gyuláné Egri Ágnes, 42 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Kocsi megyen a parton, a parton,
Kocsis bácsi, hol lakik a galambom?
Túl, a másik utcába,
Piros rózsza nyílik az ablakába.

Celler, murok, petrezselyem, petrezselyem,
Vajon, ki kertjébe' terem, délálé.
Nem terem az senkiébe',
Csak a babám kiskertjébe', délálé.

184. Hideg sincsen, mégis befogyott a tó

Kövend

Szócs József, 75 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Hideg sincsen, mégis befogyott a tó,
Ihatnék a kis pej lovam, a fakó.
Gyere, babám, vágd be ezt a tójeget,
Hogy igyék a kis pej lovam eleget!

Árok, árok, de mély árokba estem,
Rólad, babám, minden gondom levettem.
Úgy levettem, *hogy* soha eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

185. Ez az utca bánat utca

Kövend

Szócs József, 75 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Ez az utca bánat utca,
Bánatkővel van kirakva.
Az én babám kirakatta,
Hogy én sírva, csuhaj, járjak rajta.
De én aztat nem teszem, hazamegyek, lefekszem,
Kialuszam magamat szép csöndesen.

de Ez az utca bánat utca,
Bánatkővel van kirakva.
Az én rózsám kirakatta,
Hogy én sírva, csuhaj, járjak rajta.
De én aztat nem teszem, hazamegyek, lefekszem,
Kialuszam magamat szép csöndesen.

186. Hej de széles, hej de hosszú az az út

Ballada

Kövend

Pálffy Árpád, 83 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Hej de széles, hej de hosszú az az út,
Amelyiken Bajka Sándor megindult.
Lépett egyet, lépett kettőt, megállott,
Keresztanyja udvarára bevágott.

Adjon Isten, keresztanyám, jó estét!
Isten hozott, keresztfiam, szerencsét!
Ne kívánjon, keresztanyám, szerencsét,
Ma éjszaka kendbe vágom a fejszét.

187. Jó estét, barna lány

Ballada

Kövend

Nagy Károlyné Simándi Krisztina, 61 éves
Gy.: Almási István, 1963.

Jó estét, barna lány,
Mi bajod érkezett,
Talán a vacsorád
Igen nem jól esett?

Hoztam egy üveg bort,
Hogy igyál belőle,
Szomorú a szíved,
Majd megvidul tőle.

Nem kell a te borod,
Idd meg csak te magad,
Ha nem sajnáltad az
Árva lányságomat!

Sajnáltalak, rózsám,
Mikor megcsaltalak,
De már a Jóisten
Viselje gondodat!

Néked, édes rózsám,
Adj Isten oly csodát,
Hogy az egész világ
Rólad vegyen példát!

Virágok, virágok,
Mind elhervadjatok,
Mind elhervadjatok,
s Engem sirassatok!

Ruháim, ruháim,
Szegről lehulljatok,
Szegről lehulljatok,
s Engem sirassatok!

Rendőrök, csendőrök,
Vigyétek lányomat,
Vigyétek börtönbe,
s A legsötétebbe!

188. Sárga kukoricaszál

Kövend

Szilágyi Gizella, 19 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Sárga kukoricaszál,
Másodszor is kapálatlan maradtál.
Szőke legény, barna lány,
Öleletlen, csókolatlan maradtál.

Sárga kukoricaszál,
Harmadszor is kapálatlan maradtál.
Megkapálja az a lány,
Kiér' sáros télen, nyáron a csizmám.

189. Lefelé folyik a Tisza

Kövend

Papp Áron, 21 éves
Gy.: Almási István, 1963.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többé vissza.
Rajta maradtott a régi babám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza!

Kútágásra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalogass!
Csalogatott náladnál szebb lány is,
Náladnál szebb virágszál is.

190. Seprik az erdei utat

Kercsed

Id. Bányai István, 69 éves
Gy.: Demény Piroska, 1974.

Seprik az erdei utat,
Viszik a szegény fiúkat, csuhaj[a].
Viszik, viszik szegényeket,
Szegény árva legényeket, csuhaja.

s Viszik más országok felé,
Sírva néz hazája felé, csuhaja.
s Állj meg, babám, hogy kérddjem meg,
s Hova visznek, hol kaplak meg, csuhaja.

Galícia közepébe,
Két kaszárnya van építve, csuhaja.
s Odavisznek, az egyikbe,
s Kettő közül a szebbikbe, csuhaj[a].

s Búsulj, babám, mert én sírok,
s Tőled búcsúzni akarok, csuhaj-haj.
s Tőled való megválásom
Egy hajnali sóhajtásom, csuhaj[a].

191. Éjfél után hajnal hasad

Harasztos

Horvát Gyula, 78 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Éjfél után hajnal hasad,
S én még a lányoknál vagyok, csuhaja.
Jaj, Istenem, hogy szégyellem,
Hogy reggel kell hazamennem, csuhaj-ha.

192. Harangoznak délre

Ballada

Kercsed

Salamon Miklós

Gy.: Almási István, 1963.

Harangoznak délre,
De nem a misére,
Viszik szegény Bogár Imrét
Az ítélőszékre.

Föl is állt a székre,
Föltekint az égre.
Jaj, Istenem, sok nagy bűnöm,
Most jutnak eszembe.

193. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj

Kövend

Fodor Károly, 37 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Elvágтам az ujjam, jaj de fáj!
Fügefalevelet teszek rá,
Fügefa levele gyenge, harmatos,
Alacsony a babám, de csinos!

Akkor szép az erdő, mikor ződ,
Mikor a vadgalamb benne költ,
Olyan az a vadgalamb, mind egy büszke lány,
Sírva jár a babája után.

Kihajtom a libám a rétre,
Estefelé elballangok elébe,
Még messziről kiáltom, liba, libuskám,
Borulj a vállamra, Iluskám!

194. Kimentem a selyemrétre kaszálni

Kövend

Szilágyi Gizella, 19 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Kimentem a selyemrétre kaszálni,
De nem tudtam én a szénát levágni.
Mert nem látszott a sok sárga virágtól,
Régi babám, most búcsúzunk egymástól.

Az én babám kiállott a kapuba,
Engem sirat fekete gyászruhába.
Régi babám, ne sirassál engemet,
Másnak adtam cserébe a szívemet.

195. Két nyárfa közt besütött a holdvilág

Kövend

Nagy Károlyné Simándi Krisztina, 61 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Két nyárfa közt besütött a holdvilág,
Az én babám abba fésüli magát,
Göndör haját százfelé fújja ja szél,
Köszönöm, babám, hogy eddig szeretted.

Ha meguntál, édesanyám, nevelni,
Vigy el engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Megátkozott engem az édesanyám,
Hogy ne legyen sem országom, sem hazám,
Csipkebokor legyen az én szállásom,
Ott se legyen nékem megmaradásom.

196. Takács Laci ügyes, derék legény volt

Ballada

Kövend

Nagy Károlyné Simándi Krisztina, 61 éves
Gy.: Almási István, 1963.

Takács Laci ügyes, derék legény volt,
Szeretője szőke kis Juliska volt,
De a sorsuk nékik azt nem engedte,
hogy Szegén legény gazdag leánt szeressen.

A kis utcán muzsikaszó hallatszik,
Kis Juliskát esküvőre most viszik,
Elől megy egy szép menyasszony s a párja,
Utána meg az elhagyott babája.

Takács Laci bemegy a kocsmába,
Tíz liter bort tötet az asztalára.
Kocsmárosné, így szóla hát ki neki,
Hát a borát mostan ki fizeti ki?

Egy dörrentés, épp a templom ajtóba,
Szép menyasszony halva esik a porba.
A másikat az ő saját szívébe,
Jaj, Istenem, mind elfolyik a vére!

A toronyba' a harangok kondulnak,
Esküvőről temetésre indulnak.
Ki a fiát s ki a lányát siratja,
Ily fiatalon, együtt szálltak a sírba.

197. Sárgul a körtefa, hullatja a levelét

Kövend

Babos Gyuláné Egri Ágnes, 42 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Sárgul a körtefa, hullatja a levelét,
Az én babám törölgeti a szemét.
Hadd el, babám, ne töröld a gyászos könnyedet,
Énrólam a gondod örökre leveheted.

Egy vasárnap délután szembejött az én babám,
Azt kérdezte, miért sáros a csizmám.
Ha sáros is, ha rücskös is, ne kérdezd, babám,
Csak azt mondd, galambom, szeretsz-e még igazán.

ALSÓ-ARANYOS MENTE

198. Ó, Zsiga, Zsiga

Siratóparódia

Aranyosegerbegy

Fehér Istvánné Tasnádi Nina, 71 éves

Gy.: Demény Piroska, 1981.

Ó, Zsiga, Zsiga,
Mé' nem haltál meg ezelőtt bár tíz esztendővel?
Lettem vóna én egy kicsit boldog,
Már annyi könnyet elhullattam érted.
Most még könnyem sincsen, csak mondom, hogy ne vi-
gyenek a kert alatt,
Ne akadjon a fejed a karóba,
S visszagyere a nyakamba!
Vigyék, vigyék, vigyék, má' nem fáj a szívem érte.
Má' nem érdemli meg, hogy én sirassam,
S nem érdemli meg, hogy sajnáljo[m].
A sok keserves puliszkát ettünk mük esténként.
Má' mikó' gyütt (jött) haza, kellettett vegyük a vándorbotot
s ki az utcáro.
Má' nem tudtunk megállni a házbo, már nem tudtunk
enni, hogy ő lássó.
Ó, Zsiga, Zsiga,
Ne adjan neked nyugadalmat az Isten, még a földbe se!
Má' mennyit ütettél s mennyit vertél,
S mennyit szenvedtem én tőled!

199. Elindult a koca

Aranyosegerbegy

Simándi Sándor, 42 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Elindult a koca
Kilenc malacával,
Utána a kandász*
Üres tarisznyával.

Eladtam a kocát,
Megittam az árát,
Most mivel neveljem
Ezt a kilenc árját?

200. Kislány, kislány, mért vagy csalfa

Aranyosegerbegy

Berecki Józsefné Nyitrai Klára, 75 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Kislány, kislány, mért vagy csalfa,
Mikor nem vagy rászorulva?
Hej, de hogyne lennék rászorulva,
Mikor szép a selyemruha.

---

* kondás (kandász) = kanász, disznópásztor

201. Édesanyám mondta nékem, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá

Aranyosegerbegy

Lengyel Sándorné Baja Ilona, 61 éves

Gy.: Demény Piroska, 1974.

Édesanyám mondta nékem, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá,
Minek a szerető nékem, tá-rá-rá-rá-rá.
De én arra nem hallgattam, mégis szeretőt tartottam,
Tá-rá-rá-rá-rá-rá, tá-rá-rá-rá.

Szeress, szeress, csak nézd meg kit, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá,
Mert a szerelem megvakít, tá-rá-rá-rá-rá.
Engemet is megvakított, jaj de meg is szomorított,
Tá-rá-rá-rá-rá-rá, tá-rá-rá-rá.

Túl a vízen van egy malom, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá,
Bánatot örölnék azon, tá-rá-rá-rá-rá.
Nékem is van egy bánatom, odaviszem, lejáratom,
Tá-rá-rá-rá-rá-rá, tá-rá-rá-rá.

Ne nézz, babám, szennyes vagyok, mert én szógalegén
vagyok,
Szennyes az én ingem, gagyám, s mezősegen lakik
anyám.
Hazamegyek, tisztát veszek, megint ügyes legén leszek,
Tá-rá-rá-rá-rá-rá, tá-rá-rá-rá.

202. Kihajtottam a libámat

Ballada

Aranyosgyéres

Kerekes Andrásné Komáromi Giza, 45 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Kihajtottam a libámat

A zöld pázsitra,

Arra ment a bíró fia,

Meghajigálta.

Ne hajigáld, bíró fia,

Hamvas gúnárom!

Hazamegyek az apádhoz,

Elpanaszolom.

Adjon Isten, bíró uram,

Szerencsés jó napot!

Adjon Isten, Mari lányom,

Néked mi bajod?

Meghajigálta a fia

Hamvas gúnárom!

Mit kérsz érte, Mari lányom,

Néked megadom.

A zúzáért, a májáért

Két aranyalmát,

A táncoló két lábáért

Két véka búzát.

Hát az a szép gimbes-gombos, kalárisos gúnár nyaka,
Hát az mennyit ér?
Végy el engem, bíró fia,
Nem kell semmi bér!

203. Búzát eszik a vadgalamb

Gerendkeresztúr

Zilahi Mózesné Koncz Rózsa (özv.) 72 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Búzát eszik a vadgalamb,
Szomorán szól a nagyharang,
Áj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Szomorán szól, hagyha húzzák,
Az én babám most sorazzák,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

*

Rakják a kavicsos utat,
Viszik a szegény fiúkat,
Áj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Viszik, viszik szegényeket,
Szegény árva legényeket,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Állj meg, rózsám, hogy kérjsem meg,
Ha elvisznek, hol kaplak meg,
Áj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Gyere ki Galíciába,

Ott megkapsz egy kaszárnyába,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Galícia közepébe,
Két kaszárnya van építve,
Áj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Abban vannak a legények,
Abban búsulnak szegények,
Sáj-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Sáj-lá-lá, lá-láj-lá, lá-láj-lá.

Kihajolnak az ablakon,
Rózsa nyílik csákójukon,
Sáj-lá-lá, lá-lá-láj, lá-lá-lá.
Rózsa nyílik, szegfű hajlik,
Az én babám szava hangzik,
Sáj-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Sáj-lá-lá, lá-láj-lá, lá-láj-lá.

*

Megmondtam én, bús gerlice,
Ne rakj fészket az útszéltre,
s Á-lá-lá lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Mert az úton sokan járnok,
S a fészkekre rátalálnok,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Hanem rakjál az erdőbe,
Annak is a közepébe,
Áj-lá-lá lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Annak is a közepébe,
A legnagyobb fatetőre,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Tiltnak, babám, tiltnak tőled,
Titkon sem beszéljek véled,
Áj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Egyik úton kikerüllek,
A másikon megöllelek,
Á-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

204. Szántottam gyepet, gyökeret

Gerendkeresztúr

Antal Árpádné Zilahi Rózsika, 52 éves, nő, férfi (ének),
Vojvodi Ödi (hegedű), 43 éves
Gy.: Demény Piroska, 1980.

Szántottam gyepet, gyökeret,

Szenvedtem érted eleget!

Engem, babám ne szeressél,

Értem többet ne szenvedjél,
Lá-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Lá-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Jártam hozzád egy ösvenyen,
Azt is elkertelték tőlem.

Se nem ággal, se nem fával,

Csak anyád a rossz szájával.

Tiltnak, babám, tiltnak tőled,
Titkon se beszéljek veled.

De én aztat meg nem teszem,

Mer' igazán szerettelek,
Lá-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá,
Á-lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá,
Lá-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

Egyik után kikerüllek,
s A másikan megölellek,
Á-lá-lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Egyik után kikerüllek,
s A másikan megölellek,
Á-lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá,
Lá-lá-lá, lá-lá-lá, lá-lá-lá.

205. Veri a tábor a dobát

Aranyosegerbegy

Simándi Sándor, 51 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Veri a tábor a dobát,
Jönnek a magyar honvédek,
Kiket a francia elfogatt,
Kiket a francia elfogatt.

Ákombákom, be cifra,
Be nagyon ki vagyunk alóla,
Ti-ri-ri, ri-ri-ri, ri-ri-rim,
Ti-ri-ri, ri-ri-ri, ri-ri-rim.

206. Jaj de bajos egy párnára feküdni

Aranyosegerbegy

Nagy Andrásné Bali Kati, 60 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Jaj de bajos egy párnára feküdni,
Aki egymást igazán nem szereti!
A párnának a négy széje elszakad,
s A közepe tiszta újan megmarad.

207. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Aranyosegerbegy

Nagy Andrásné Bali Kati, 60 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Kedves babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággol csaltad meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

208. Kék szalagos a kötényem kötője

Aranyosegerbegy

Berecki Józsefné Nyitrai Klára, 75 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Kék szalagos a kötényem kötője,
Most találtom egy igaz szeretőre.
Azt nem tudom, *hogy* hű lesz-e, vagy hűtelen,
Amilyen lesz, úgy áldjo meg az Isten!
Lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá,
Rá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.

209. Mikor megyek a falumból kifelé

Aranyosegerbegy

Német Samu, 84 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Mikor megyek a falumból kifelé,
Lányok kísérnek az állomás felé.
Kezet adok minden lánnyal sorjába,
Csak a babám hagyom legutoljára.

Szerusz, babám, add ide a jobb kezed,
Mert én téged sokszor felkerestelek!
Így jár, az ki szép szeretőre talál,
Hamar elvállassa tőle a császár.

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigy el engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának nevelt fel?
Adtál (adta) volna a tejit macskának,
Hogy ne nőttem vóna fel katonának!

Ha még egyszer húsz esztendő's lehetnék,
A lányok közt jobban széjjelnézhetnék,
Választanék olyan igaz szeretőt,
Ki elvárná ezt a három esztendőt!

Három esztendő, nem olyan sok idő,
Elvárja azt, aki igaz szerető.
Nem a világ az a három esztendő,
El is várja, aki igaz szerető.

Ha bemegyek a sorozószobába,
Ingem, gagyám leteszem az asztalra.
Ingem, gatyám leteszem az asztalra,
Könnyes szemmel nézek a doktorokra.

Ha kijövök a sorozó szobából,
Könnyeimet letörülöm orcámról,
Könnyeimet letörölöm orcámról,
Úgy búcsúzok el a kedves babámtól.
Könnyeimet letörölem orcámról,
Úgy búcsúzak el a régi babámtól.

Ha még egyszer kiszállok a nyeregből,
Csókot kérek a régi szeretőmtől.
Adj egy csókot, kedves babám, az útra,
Tudja Isten, látjuk egymást, vagy soha!

A szeretőm nyalka gyerek, nyalka gyerek,
Alája termett a nyereg, ej, a nyereg,
Ha viszi a paripája, tyuhaja,
Gyönyörűség nézni rája, ihaja.

Szállj le babám a nyeregből, a nyeregből,
Vedd ki lábad a kengyelből, a kengyelből,
Ereszd meg a feltevődöt, tyuhaja,
Öleld meg a szeretődöt, tyuhaja!

210. Megyek az úton lefelé

Gerendkeresztúr

Csegöldi József, 40 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Megyek az úton lefelé, sáj-lá-lá, lá-lá-lá, lá-láj-lá,
Senki se mondja, gyere bé, ráj-lá-lá...
Csak a babám, estefelé, sáj-lá-lá...
Gyere bé, babám, gyere bé, ráj-lá-lá...

s Beteg a szeretőm, szegény, áj-lá-lá...
s Én vagyok a doktorlegény, ráj-lá-lá...
s Szedek százféle virágot, sáj-lá-lá...
s Abból főzök orvosságot, áj-lá-lá...

211. Felsütött a napsugár a határra

Gerendkeresztúr

Deé Istvánné Zilahi Katica, 52 éves, Antal Árpádné Zilahi Rózsika, 42 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Felsütött a napsugár a határra,
Minden szegény ablakára, galambom.
Jaj, Istenem, mi lehet az oka,
Az enyémre nem süt soha, galambom?

Túl a vízen van egy malom, galambom,
Bánatot örölnék azon, galambom.
Nékem is van, csuhaj, egy bánatom,
Odaviszem és lejártatom, galambom.

Bánat, bánat, de nehéz vagy, galambom,
De rég, hogy a szívemen vagy, galambom!
Eladnálak, csuhaj, de nincs kinek,
Bánata van *most* mindenkinek, galambom.
Eladnálak, csuhaj, de nincs kinek,
Öröme van *most* mindenkinek, galambom.

212. Ha bemegyek az ugorka kocsmába

Gerendkeresztúr

Deé Istvánné Zilahi Katica, 52 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Ha bemegyek az ugorka kocsmába,
Ott mulat a ződ káposzta bújába.
Korélábe (karalábé) összeveri, ejhaj, a bokáját,
Paradicsom öleli a babáját.

Ha tudnám, hogy ki lesz az én anyósam,
Elküldeném a pokolba lóháton.
Vennék neki mennykővet, kékkövet eleget,
Hogy ne jegye az én víg életemet.

Ha felülök anyósomnak púpjára,
Rátekintek a vén görbe hátára.
Vennék neki mennykővet, kékkövet eleget,
Hogy ne egye az én víg életemet.

213. Járd ki lábom, járd ki most

Gerendkeresztúr

Antal Árpádné Zilahi Rózsika, 52 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Járd ki, lábom, járd ki most,
Nem parancsol senki most,
Á-lá-lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.
s Aki most előttem jár,
Az az éjjel velem hál,
Tá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá.

s Ha mindétig így nem járod,
Száradjon el kezed, lábod,
Á-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.
s Járjod, rózsám lábujjhegyen,
Holnap viszlek túl a hegyen,
Trá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá.

Azt gondoltad, te szigarú,
Hogy érted vagyok szomorú,
Trá-lá-lá-lá-lá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.

s Mind, hogy érted szomorkadjak,
Inkább hideg vizet iszok,
Trá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá.

s Azt gondoltam, amíg élek,
Mindig víg napokat élek,
Trlá-lá-lá-lá, lá-lá-lá.
Minél vígabbat reméltem,
Annál szomorúbbat éltem,
Trá-lá-lá-lá, lá-lá-lá-lá-lá.

214. Keresztúri patak vize kiáradt

Gerendkeresztúr

Deé Istvánné Zilahi Katica, 52 éves

Gy.: Demény Piroska, 1980.

Keresztúri patak vize kiáradt,
A szívemet körülfogta a bánat.
Körülfogta, mint a dinnyét az ínja,
Úgysem leszünk, babám, egymásé soha!

Azt gondoltad, régi babám, megcsaltál,
Pedig engemet meg sem szomorítottál.
Megcsaltad te, csalfa babám, magadat,
Úgysem kapsz te nálomnál igazabbat!
Megcsaltad te, régi babám, magadat,
Úgysem kapsz te nálomnál igazabbat!

Felső-Szamos-vidék

KIS-SZAMOS MELLÉKE

215. Sok számos esztendőket vígan élélhessünk

Névnapköszöntő

Fejérd

Filaton József „Pupu”, 1961.

Gy.: Kelemen László, 1998., Budapest

Sok számos esztendőket vígan élélhessünk,
Napjainkat számlálva, vígan eltöthessük,
Az ég harmatja szívedet újítsa,
Az áldások karja házadat felbuzdítja!

216. Amerre én járok, még a fák is sírnak

Fejérd

Kalló Géza (ének), 1932., Varga Berta (ének), 1924., Kalló Péter (ének), 1929., Gábor Alexandru „Albu” (hegedű), 1939., Gábor János „Albu” (hegedű), 1941., Kovács Péter (három-húros kontra), 1949., Filaton József „Pupu” (bőgő), 1961.

Gy.: Pávai István, 1998.

Amerre én járok, még a fák is sírnak,
Gyöngé ágairól levelek lehullnak.
Hulljatok, levelek, rejtsetek el engem,
Mert az én galambom mást szeret, nem engem!

Felmentem a hegyre, lenéztem a völgybe,
Ott láttam a babám tiszta feketébe.
Hol jártál, édesem? Aratót kerestem,
Aratót nem kaptam, szeretőt találtam.

217. Jaj de búsan harangoznak

Válaszút

Szabó Ferencné Balázs Rozi, 1940.

Gy.: Kallós Zoltán, 1994.

Jaj de búsan harangoznak,
Talán az én galambomnak,
Most viszik a temetőbe,
El sem búcsúzhattam tőle.

Bárcsak addig el ne vigyék,
Amíg innét odamennék,
Koporsójára borulnék,
Jaj de keservesen sírnék!

Sirass, borulj koporsómra,
Hallgassál utolsó szómra,
Hányjál egy-két kapa földet,
Talán megérdemlem tőled!

218. Túl a vízen van egy malom

Válaszút

Horváth Rózsa, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnek azon,
Bánatot örölnek azon,
Aj-na-naj, na-naj-na-na, naj-naj-na.

Én vagyok annak mónárja,
Ki a bánatot próbálja,
Ki a bánatot próbálja,
Aj-na-naj, na-naj-na-na, naj-naj-na.

Kinek panaszoljam magam,
Kinek mondjam a bánatam,
Kinek mondjam, ki hallgat meg,
Aj-na-naj, na-naj-na-na, naj-naj-na.

Kinek mondjam, ki hallgat meg,
Engemet ki vigasztal meg,
Kinek mondjam, ki hallgat meg,
Aj-na-naj, na-naj-na-na, naj-naj-na.

Kinek mondjam, kinek mondjam,
Kinek panaszoljam magam,
Kinek mondjam a bánatam,
Aj-na-naj, na-naj-na-na, naj-naj-na.

219. Gyere, rózsám, a szekerem után

Válaszút

Horváth Rózsa, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Gyere, rózsám, a szekerem után,
Megcsókollak, s felveszlek azután.
Gyere, rózsám, gyere szép csendesen,
Mindjárt megállítom a szekerem!

A lovamat mindjárt megállítom,
A szekérben felülhetsz, galambom.
Számodra én jó helyet készítek,
Hogy ne rázza össze gyenge tested.

220. Régi babám, ha meguntál szeretni

Válaszút

Horváth Rózsa, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Adjon Isten szebbet, jobbat nálamnál,
Nékem pedig csak amilyen te vótál!

Háromszor is elindultam s elmentem,
Hozzád, babám soha be nem mehettem,
Kapud előtt úgy elfogott valami,
Hogy egy árva szót sem tudtam szólani.

221. Mikor mentem a faluból kifelé

Válaszút

Szabó Ferencné Balázs Rozi, 1940.

Gy.: Kallós Zoltán, 1994.

Mikor mentem a faluból kifelé,
Lányok kísérték az állomás felé.
Úgy kísérték, mint egy szegény vándorlót,
Kinek szíve fekete gyászba borult.

Vékony héja van a piros almának,
Gyenge szíve van az édesanyámnak.
Édesanyám gyenge szíve megszakad,
Ha a fia katonának bennmarad.

Édesanyám kiállott a kapuba,
Úgy siratja, hogy a fia katona.
Édesanyám, ne sirasson engemet,
Sirasson a kisangyalom, ha szeret!

Édesanyám, ne sirasson engemet,
Menjen haza, nevelje fel öcsémet!
Nem megyek én, nem nevelek több árvát,
Hat krajcárért, hogy szógálja a császárt.

Két út van előttem, melyiken induljak,
Két szép szeretőm van, melyiktől búcsúzzak?
Ha a szőkétől búcsúszok, a barna haragszik,
Így hát az én gyenge szívem soha meg nem nyugszik.

**222. Bánat, bánat, keserűség, még a testvér is
ellenség, csuhaja**

Válaszút

Kallós Juliska, 49 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1962.

Bánat, bánat, keserűség, még a testvér is ellenség, csuhaja,
Bánat, bánat, keserűség, még a testvér is ellenség, csuhaja,
Mind azt mondja, ki nem tudja, hogy én nem búsulok
soha, csuhaja,
Pedig nincsen az az óra, hogy a könnyem ne csorogna,
csuhaja.

Édesanyám is volt nékem, édesanyám is volt nékem, csuhaja,
Keservesen nevelt engem, keservesen nevelt engem, csuhaja,
Lá-lá-lá-lá, ...
Lá-lá-lá, ...

Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha, ajaja,
Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha,
csuhaja,
Megfogadnám, de már késő, énelőttem más az első, csuhaja,
Megfogadnám, de már késő, énelőttem más az első, csuhaja,

Annyi nékem az irigyem, mind (mint) a fűszál a mezőben,
csuhaja,
Annyi nékem az irigyem, mind a fűszál a mezőbe, csuhaja,
Lá-lá-lá-lá, ...
Lá-lá-lá, ...

223. Édesanyám rózsafája

Fejérd

Kalló Géza, 1932.

Gy.: Pávai István, 1998.

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága, csihaja,
Kihajlottam az utcára,
Legényeknek kalapjára, csihaja.

Egy rossz szívű leszakisztott,
Kalapjába' elhervasztott, csihaja,
Egy rossz szívű leszakisztott,
Kalapjában elhervasztott, csihaja.

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem, csihaja,
De jén arra nem hajtottam,
Szeretőt mindig tartottam, csihaja.

Vót szeretőm, öt is, hat is,
De most jó volna egy vak is, csihaja,
Nem becsültem meg a hatot,
Megbecsülném most a vakot, ha volna.

224. Addig bánom, amíg élek, addig bánom, amíg élek

Magyarköblös

Káló Andrásné Terebesi Margit, 67 éves

Gy.: Gurka László, ?, Szucság

s Addig bánom, amíg élek, addig bánom, amíg élek,
Hogy mér' szerettelek téged, hajahaj.
s Ha ne szerettelek volna, ha ne szerettelek volna,
Most a szívem nem gyászolna, hajaha.
s Pedig szerettelek nagyon, pedig szerettelek nagyon,
Szóval azt ki sem mondhatom, hajaha.

Szerettelek lánggal, hévvel, szerettelek lánggal, hévvel,
Gerlemadár szerelmével, hajaha.
Ha te úgy szerettél volna, ha te úgy szerettél volna,
Most a szívünk nem gyászolna, hajaha.
De te engem nem szerettél, de te engem nem szerettél,
És hamar elfelejtettél, hajaha.

225. Ablakomba besütött a holdvilág

Válaszút

Kallós Györgyné Szakács Julianna, 1912.

Gy.: Kallós Zoltán, 1962.

Ablakomba besütött a hódvilág,
Az én babám abba' fésüli magát,
Göndör haját száz felé fújja ja szél,
Köszönöm, babám, hogy eddig szeretté.

Édesanyám, ha meguntál nevelni,
Vigyél engem a vásárba eladni,
Adjál oda akármilyen kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám, mér' szültél a világra,
Mér' nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize belefoly' a Dunába,
Az én szívem a babámér' nem fájna.

226. Komámasszon kakasa, kakasa

Válaszút

Horváth Rózsa, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Komámasszon kakasa, kakasa
Felugrott a palántra, palántra.
Komámasszon, tegyen úgy, tegyen úgy,
Én a kakas, kend a tyúk, kend a tyúk.

Komámasszon kakasa, kakasa
Felugrott a palántra, palántra.

Komámasszon, tegyen úgy, tegyen úgy,
Én a kakas, kend a tyúk, kend a tyúk.
Guggoljon le nékem úgy, nékem úgy,
Mint a kendermagas kakasnak a tyúk.

227. Esik eső, jaj de szépen csepereg

Magyarköblös

Terebesi Lászlóné Káló Ágnes, 35 éves

Gy.: Gurka László, ?, Szucság

Esik *az* eső, jaj de szépen csepereg,
Ablak alatt barna kislány kesereg.
Olyan búsan, bánatosan zokogja ki azt a szót,
Nyisd ki, csárdás kisangyalom, az ajtót!

Nem nyitom én, mert nem adnak tehozzád,
Menyasszonyi koszorúmat most hozzák.
Ahhoz adnak, kit a szívem, gyöngé szívem nem szeret,
Öngyilkosa leszek az életemnek.

228. A köblösi torony tetejébe'

Magyarköblös

Káló Andrásné Terebesi Margit, 67 éves

Gy.: Gurka László, ?, Szucság

A köblösi torony tetejében,
s Űl egy holló tiszta feketébe'.
s Babám, az a holló minket gyászol,
El akarnak tiltani egymástól.

229. Utca, utca, hosszú utca, válaszüti utca

Válaszút

Horváth Rózsa, 21 éves

Gy.: Jagamas János, 1951., Kolozsvár

Utca, utca, hosszú utca, válaszüti utca,
Még ma éjjel végigmenyek rajta,
Végigmegyek, s megállak egy háznál,
Megállok a régi babám rácsos kapujánál.

Nyisd ki, csárdás kisangyalom, rácsos ablakodat,
Nyújtsd ki rajta ölelő karodat,
Nyújtsd ki rajta, *de* nyújtsd ki, babám, mind a kettőt,
Válaszüti barna legén lesz a te szeretőd!

Rózsa, rózsza, piros rózsza kihajlott az útra,
Gyere, babám, szakíts egyet róla!
Nem szakítok, nem kell nekem piros rózsza,
Te az enyém, én a tiéd úgysem leszünk soha.

NAGY-SZAMOS MELLÉKE

230. Csaplárosné, tölts bort

Aratóének

Magyardécse

Dénes Lőrincné Márton Judit, 54 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Csaplárosné, tölts bort,
Tölts bort a fejszémre,
Megadom az árát
Mához esztendőre.

Ha én meg nem adom,
Megadja galambom,
Ha én meg nem adom,
Megadja galambom.

Kiállok kapumba,
Fölnézek az utcán,
Ott látom édesem,
Ő is látott engem.

Akarom kérdezni,
Szánom búsítani,
De mégis megkérdem:
Hol jártál, édesem?

A Szentgyörgy utcában
Aratót keresni,
Aratót keresni,
Szeretőt találni.

Találtam egy szépet,
Elhagylak ma téged,
Találtam egy szépet,
Elhagylak ma téged.

231. Megesküdtünk Isten előtt

Lakodalmas

Magyardécse

Kerekes Árpádné Kerekes Sári, 39 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Megesküdtünk Isten előtt,
A decsei templom előtt,
Hogy nem tartok több szeretőt,
Csak minden ujjamra kettőt.

Áldja meg az Isten, anyám,
Nem viselsz több gondot reám,
Viseltél te már eleget,
A Jóisten legyen veled!

Nyisd ki, anyám, a kapudat,
Ereszd be a leányodat,
Hozunk egy jó segítséget,
A fiadnak feleséget!

232. Fehér galamb szállt a házra

Lakodalmas

Árpástó

özv. Fülöp Sándorné Márton Etelka, 48 éves

Gy.: Almási István, 1961.

Fehér galamb szállt a házra,
Fehér galamb szállt a házra,
Édesanyám, Isten áldja,
Édesanyám, Isten áldja!

Szép a tavasz, szép a tél,
Szép, aki párjával él,
Én is élnék, nem lehet,
Mer' a világ kinevet.

Fehér fuszulykavirág,
Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág,
Ne jöjj hozzám napvilág!

Gyere hozzám, sötétbe,
Gyere hozzám, sötétbe,
Hadd üljek az öledbe,
Hadd üljek az öledbe!

233. Fehér László lovat lopott

Ballada

Magyardécse

Kerekes Dániel, 78 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Fehér László lovat lopott,
A fekete halom alól,
Meghallotta Fehér Anna,
Hogy a bátyja fogva val[a].

Fogd be, kocsis a lovakot,
Rakjál rájuk sok aranyot,
Keressük fel a bátyámat
A fekete halom al[att]!

Jó nap, jó nap, hadnagy uram!
Adjon Isten, kedves fiam,
Adjon Isten, kedves fiam!
Adja ki hát a bátyámat!

Kiadom én a bátyádot,
Kiadom én a bátyádot,
Ha az éjjel veled hállok,
Ha az éjjel veled hállok.

Ne hálj vele, a gonosszal,
Az akasztanivalóval!
Szüzességed is elveszi,
A bátyádnak fejét veszi,
A bátyádnak fejét veszi!

Hadnagy uram, hadnagy uram,
Átkozott légy, hadnagy uram,
Törlőkendőd langot hányjon,
Mosdóvized vérré váljon,
Mosdóvized vérré váljon!

234. Elindult a három árva

Ballada

Árpástó

özv. Fülöp Sándorné Márton Etelka, 48 éves

Gy.: Almási István, 1961.

Elindult a három árva,
Hosszú útra szógálatra.
Térjél vissza, három árva,
Adok néktek három vesszőt.

Üssétek meg a temetőt,
Üssétek meg a temetőt!
Keljél fel te, édesanyám,
Mer' elszakadt a gyászruhán[k]!

Nem kelhetek én, fiaim,
Mer' elhervadtak tagjaim,
Van tinéktek mostohátok,
Ki gondot viseljen rátok.

Fejeteiket megfésüli,
Hátatokat megdöngöli,
Mikor tisztát ad reátok,
Isten nyila száll reátok.

235. Jó napot, édes bojtárom

Magyardécse

Máthé Boldizsár, 42 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Jó napot, édes bojtárom,
Van-e nekem számos károm?
hej de Nincsen kendnek számos kárja,
Amíg én lészek bojtárja.

Van-e hús még a tömlőben,
Vagy a bogrács fenekében?
Nincsen hús már a tömlőben,
de Sem a bogrács fenekében.

Eredj hamar, azt a babost,
Vagy azt a legszebb harangost,
hej a Kutyak egyék meg a vérét,
a Szegény juhász meg az ízét!

236. Szivárvány havasán

Ballada

Bálványosváralja

Jancsó Sándorné Orbán Róza, 30 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Szivárvány havasán
Kinyílt rozmaringszál,
s Nem szereti helyét,
El akar bujdosni.

Ki kell onnan venni,
Más helybe kell tenni,
s Ki kell onnan venni,
Jobb helyre kell tenni.

s Anyám, édesanyám,
Kinek adott engem?
Nagy hideg havasra
Nagy hegyi tolvajnak.

Ki most is oda van
Keresztút állani,
s Keresztút állani,
Embert megfosztani.

s Embert megfosztani,
Piros vérét venni,
s Embert megfosztani,
Piros vérét venni.

Nem szoktam, nem szoktam,
Hajnalba' felkelni,
A patakra futni,
Véres ruhát mosni.

Mér' sírsz asszon, mér' sírsz,
Tán anyád járt ide?
s Nem járt anyám ide,
Én sem jártam oda.

Cserfát égettem,
Gyermekeket rengettem,
s A keserű füstje,
Hozta ki a könnyem.

Három halál közül
Melyiket választod,
Három halál közül
Melyiket választod?

Vagy fejedet vegyem,
Vagy véredet vegyem,
Vagy három szál gyertya
Fejeden elégjen?

Három halál közül
Én aztat választom,
Hogy három szál gyertya
Fejemen elégjen.

s Hozd ki te, Borbála
Aztat a vég vásznát,
hogy Tetőtől talpáig
Mind befacsarjátok.

Súrolják a nyársot
Én gyöngé testemnek,
Mossák a vedencét (medencét?)
Én piros véremnek.

Levivén pincébe,
Elvágá a nyakát.
Elvágá a nyakát.
Itt van édesanyád.

Bújj el, fiam, bújj el,
Leányom, gyermekem,
s Mikor én anyádot
Mindig rengetgettem.

s Nem gondoltam volna,
Hogy sötét börtönnek,
Hogy sötét börtönnek,
Fenekibe tegyen.

237. Szeretnék szántani

Bálványosváralja

Miklós Bálint 34 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
Ha jönne ja rózsám
Az ekét tartani.

Hat ökör a földet
Nem magának szántja,
Édesanyja lányát
Nem magának tartja.

Szépen felneveli,
Szárnyára jereszti,
Keservesen nézi,
Hogy más üti, veri.

Keserves anyának
Félárva gyermeke,
A Jóisten tudja
Ő hogy nevelgette.

238. Amott kerekedik

Magyardécse

Balla Mihály, 63 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Amott kerekedik

Egy fekete felleg,

Avval a felleggel

Egy fekete holló,

Avval a felleggel

Egy fekete holló.

Állj meg, holló, állj meg,

Hogy üzenjek tőled,

Apámnak, anyámnak,

A régi rózsámnak,

Apámnak, anyámnak,

A régi rózsámnak!

Ha kérdi, hogy vagyok,

s Mondd meg, hogy rab vagyok,

A Jóisten tudja,

Mikor szabadulok,

A Jóisten tudja,

Mikor szabadulok.

Megunta két karom

Hírharangot húzni,

Megunta két fülem,

Zöld erdő zúgását,

Zöld erdő zúgását,

Vadgalamb bűgását.

239. Kihajtottam a libámat

Ballada

Bálványosváralja

Miklós Bálint 34 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Kihajtottam a libámot

A ződ pázsintra,

Arra jár a bíró fia,

Meghajigálja.

S ne hajigáld, bíró fia,

Hammas (hamvas) gúnárom,

Hazamegyek, az apádnak

Elpanaszolom!

Adjon Isten, bíró uram,

Szerencsés jó napot!

Adjon Isten, Mari lányom,

Néked mi bajod?

Meghajigálta a fia

Hammas gúnárom.

Mit kérsz érte, Mari lányom?

Néked megadom!

A zúzáér', a májáér'

Két aranyalmát,

A két táncoló lábáér'

Két véka búzát.

Hát az a szép, gimbes-gombos, kalárisos liba nyaka,
Hát az mennyit ér?
Végy el engem, bíró fia,
Nem kell semmi bér!

240. Vándorol a darumadár

Bálványosváralja

Jancsó Sándorné Orbán Róza, 30 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Vándorol a darumadár,
Amerre jár, sír a határ.
Sárga, piros lombot hullat,
Darumadár búsán krúgat.

Darumadár, Isten veled,
A mi szívünk sosem feled.
Jöjj vissza majd, jöjj vidáman,
Szép tavaszi napsugáron!

s Le van bús szívem láncolva,
s Nincsen, aki feloldozza.
Oldozd fel te, violaszál,
Hadd legyek én szabad madár!

Ha én szabad madár lennék,
Minden este hazamennék,
s Minden este hazamennék.
Rózsám ablakára szállnék.

Ott is mind azt turbékolnám,
Ébren vagy-e, kedves rózsám?
Ébren vagyok, nem aluszok,
Most is rólad gondolkozok.

241. Édesanyám sok szép szava

Magyardécse

Kerekes Árpádné Kerekes Sári, 39 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Mer' az idegen az első.

Édesanyám rózsafája,
Én vagyok az egyik ága,
Kihajlottam az utcára,
Legényeknek a kalapjába.

Egy nagy huncut leszakasztott,
Kalapjában elhervasztott.
Egy nagy huncut leszakasztott,
Kalapjába' elhervasztott.

*

Édesanyám is vót nékem,
Édesanyám is volt nékem.
Keservesen nevelt engem,
Keservesen nevelt engem.

Éjszaka font, nappal mosott,
Éjszaka font, nappal mosott.
Jaj de keservesen tartott,
Jaj de keservesen tartott.

s Bujdosik az árva madár,
Bujdosik az árva madár.
s Minden erdőszélen leszáll,
s Minden erdőszélen leszáll.

Hívogatj' az édesanyja,
Furcsán, csókkal csalogatja.
Gyere haza, kismadárkám,
Cukrot adok, kisfiacskám!

Túl a vízen van egy malam,
Bánatot örölnék azan.
Nekem is van egy bánotam,
Odaviszem, lejártotam.

**242. Ha kiveszem az acélból kikopogtatott piros
nyelű baltámat**

Magyardécse

Balla István, 45 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Ha kiveszem az acélból kikopogtatott piros nyelvű baltámat,
Egy csárdában elkiáltom magamat.
Menjen ki hát mindenki a csárdából,
Ott iszik az, ott mulat az, hét vármegye leghíresebb betyárja.
Menjen ki hát mindenki a csárdából,
Ott iszik az, ott mulat az, hét vármegye leghíresebb betyárja.

Kapitány úr lova lábán a patkószeg de fényes,
Csongorádi bíró lánya de kényes!
Göndör haját százfelé fújja ja szél,
Százforintos selyemkendő libeg-lobog a fején.

243. Virágos kenderem

Árpástó

Pop Emanuel, 45 éves

Gy.: Almási István, 1960.

Virágos kenderem
Elázott a tóba,
Ha tudtad, nem szeretsz,
Miért jársz a fonóba?

s Elejted az orsót,
Nincsen, ki feladja,
Bánatos szívemet
Ki megvigasztalja.

s Haza legény, haza,
Be van a ló hajtva,
s A bíró judvarán
Csengő szól a nyakán.

s Ezért a legényért
Nem adnék egy hagymát,
Aki minden este
Keresi a lovát.

s Ezért a kislányért
Nem adnék egy hagymát,
Aki minden este
Összehúzza magát.

s Összehúzza magát,
Eltátja ja száját,
Egye meg a fene
s A málészájúját!

244. Sarjút eszik az ökröm

Bálványosváralja

Molnár Erzsébet, 1940

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Sarjút eszik az ökröm,
Ha jóllakik, bekötöm,
Úgy megyek a babámhoz,
de Tudom, hogy vár magához.
s Úgy megyek a babámhoz,
de Tudom, hogy vár magához.

245. Esik eső, nagy sár van az úton

Bálványosváralja

Molnár Erzsébet (ének), 1940., Copán György „Gyukus”
(furulya), 1935.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Esik eső, nagy sár van az úton,
Ez a kislány sírva mos a kútnál,
Ez a kislány sírva mos a kútnál.

Sírva mondja az édesanyjának,
Szeretőjét viszik katonának,
Szeretőjét viszik katonának.

Ne sírj, lányom, van még a faluba',
Van még legény, van még a számodra,
Van még legény, van még a számodra.

246. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Bálványosváralja

Malucány Erzsébet, 1927.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg az árva szívemet,
A Jóisten úgy áldjon meg tégedet!

Kiöntött a Tisza vize a rétre,
Valamennyi ügyes kislányt elvitte.
Halássza ki mindenki a magáét,
Ne szeresse soha senki a másét!

*

Édesanyám, mi zörög a zsebébe',
Ha van pénze, adjon nekem belőle,
Addig adjon, míg Szebenig elérek,
Azután a lénungomból* megélek.

---

* lénung = katonák bére (zsold)

Édesanyám, mit vétettem magának,
Úgy eladott engemet katonának.
Úgy eladott, mind (mint) az ökröt eladják,
Édesanyám, köszönöm a jóságát!

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának nevelt fel?
Adtad volna tejedet a lányodnak,
Ne neveltél volna fel katonának!

247. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Bálványosváralja

férfi (ének), Copán György „Gyukus” (furulya), 1935.,

Réti Imre „Mityus” (furulya), 1926.

Gy.: Juhász Zoltán, 1986.

s de Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A Jóisten borítsa rád az eget!

*s j*Árok, árok, de mély árokba jestem,
Rólad, babám, minden gondom, levettem.
Úgy levettem, hogy még eszembe sem jut,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

248. Túl a vízen, a szendrei határba'

Ballada

Árpástó

Móra Tamás, 24 éves

Gy.: Almási István, 1961.

Túl a vízen, a szendrei határba,
Egy nagy nyárfa levelezik magába.
Nyárfa alatt szépen szól a muzsika,
Hallgatja ja Szendre báró leánya.

s Még a búza ki sem hányta a fejét,
Már a madár mind elhordta a szemét.
Jaj, Istenem, én édes jó Istenem,
Látod, babám, mire visz a szerelem!

Szépen legel a báróné gulyája,
Maga a kisasszony ügyel reája.
s Még messziről kiáltja a gulyásnak:
Jancsi, szívem, terítsd le a subádat!

Nem terítem, biz' én le a subámat,
Mert elalszom, s behajtják a gulyámat.
Jancsi, szívem, bizony arra ne gondolj,
Mert kiváltja édesanyám, ha mondom.

Lányom, lányom, nem mondalak lányomnak,
Mindsább hogy én a gulyásnak adjalak.
Édesanyám, nem bánom, ha megtagad,
De a szívem a gulyáshoz hű marad.

249. Este szoktam a lovamot nyergelni

Bálványosváralja

Jancsó Sándorné Orbán Róza, 30 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Este szoktam a lovamot nyergelni,
s Reggelig tart a risztrungját* rárakni.
s Csillag ragyog lovam fején, nem kantár,
Gyáva legény, ki a lányokhoz nem jár.

*

s Erdő mellett de magas az a nyárfa,
s Tetejében búsan szól egy madárka.
s Az erdei madárnak is van párja,
Csak én magam egyedül vagyok árva.

s Édesanyám, ha megöl a búbánat,
s Temetessen melléje ja babámnak.
s Rózsafából csináltasson koporsót,
Hármasával veresse rá a jajszót!

---

* risztung (risztrung) = ruházat, katonai felszerelés; ebben az esetben a lóra tett díszek

250. Nem messze van ide Kismargita

Ballada

Bálványosváralja

Malucány Erzsébet, 1927., Erdősné Szatmári Gizella,
1948.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Nem messze van ide Kismargita,
Melyet a víz körös-körül mossa.
Közepébe van egy büszke csárda,
Abban mulat egy betyár magába.

Nyócan jönnek azok a zsandárok,
Mind a nyócnak rezgős a csákója.
Elől jön a csendőrök káplárja,
Egyenesen be Kismargitára.

Jó estét, jó estét, csaplárosné asszony!
Hát az a szép pej paripa kié?
Annak bizon betyár a gazdája,
Most érkezett, nincs egy félórája.

Küldje ki hát annak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, ha megadja magát.
Betyár vagyok, meg nem adom magam,
Ha nem tetszik, vigyék el a lovam!

Én a lovam nem annyira bánom,
Csak a rávaló szerszámom sajnálom.
Szügyelőjén* a bőrbugyellárisom,**
Abba' vagyon százezer forintom.

---

* szügyelő = szíj, bőrpánt, mely a ló szügyére feszül

** bugyelláris = pénztárca, erszény

Százot adtam a lovamér', százot,
Százat adtam egy csinos, barna lányér',
Kit nem adnék széles e világer'!

251. Tüzéresen váгатom a hajamat

Bálványosváralja

Malucány Erzsébet, 1927., Réti Balázs, 1947.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Tüzéresen váгатom a hajamat,
Három napra nyergelik a lovamat,
Három napra széna, szalma fel van pakolva.
Gyere, babám, adj egy csókot az útra!

Csókot adnék a huszárnak, nem lehet,
Mer' a huszár nem igaz szívből szeret,
Ha ja huszár igaz szívből, ejhaj, szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.

Gyöngé vagy még, kisangyalom a lóra,
Táncol a ló, te meg lejesel róla.
Ha majd egykor én ülök a, sej-haj, a nyeregbe,
Táncolhat majd kis pej lovam kedvére.

252. Elindult a kegyes

Ballada

Magyardécse

Kerekes Árpádné Kerekes Sári, 39 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Elindult a kegyes,
Kegyes a betyárral,
Rengeteg erdőbe,
Sűrű nagy erdőbe,
Sűrű nagy erdőbe.

No, kegyesné, kegyes,
Kezdjed az éneket,
Kezdjed az éneket,
a Szomorú éneket,
a Keserves éneket!

Nem kezdem, nem kezdem,
Az énekem hangos,
Meghallják, meghallják
A tízes tolvajok,
A tízes tolvajok.

Hátrafordul kegyes,
Arcul csapta hangost,
Hangos is elkezdte
a Szomorú éneket,
a Keserves éneket.

Fúvom az éneket,
De nem jókedvemből,
Nagy bánat hozta ki,
a Szomorú szívemből,
a Keserves szívemből.

Pajtásim, pajtásim,
Kenyeres pajtásim,
Nem tudom, mit hallék:
Nóta vagy trombita,
Avagy hegedűszó!

Gyertek, álljuk útját!
S mindjárt útját állék,
A betyárt megölék,
Kegyest elrabolák,
Kegyest elrabolák.

No, kegyes, no, kegyes,
Kinek a lánya vagy?
Es meg ez országnak,
Es ez királylánya,
Es ez királylánya.

Ha te lánya voltál,
Én meg fia vagyok!
Ha te lánya voltál,
Én meg fia vagyok,
Én meg fia vagyok!

253. Jó estét, jó estét

Ballada

Bálványosváralja

Copán Dénes, 1942., Molnár Erzsébet, 1942.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Jó estét, jó estét,
Csaplárosné, szépasszony!
Hol van a Bözsi lány,
Talán le is feküdt már?

Lefeküdt, lefeküdt a
Zöld paplanyos ágyába.
Menjen el és kötse fel,
Eressze jel a bálba!

s Mikor az a Bözsi lány
Belépett a szobába,
Akkor az a két betyár
Rákiált a cigányra:

s Húzzátok, cigányok
Estétől szép reggelig,
Míg a Bözsi cipője
Piros vérrel megtelik!

Harangoznak, harangoznak,
De nem tizenkettőre,
Hanem azt a Bözsi lányt
Viszik a temetőbe.

s Tíz legény, tíz leány
Ereszti be ja sírba,
Látod, kedves jó anyám,
Halálomra táncoltam.

s Nosza, lányok, leányok,
Rólam példát vegyetek,
Két szép betyár szeretőt
Soha ne szeressetek!

254. Házunk előtt egy szomorú fűzfa, földre hajlik az ága
Bálványosváralja

Jancsó Sándorné Orbán Róza, 30 éves

Gy.: Jagamas János, 1954.

Házunk előtt egy szomorú fűzfa, földre hajlik az ága,
Tetejében bús gerlice turbékol ott magába.
s Mindég csak azt turbékolja, hogy árva vagyok,
Bejártam a kerek nagyvilágot, szeretőt nem találok.

s Végigmentem a váromi utcán, benéztem egy ablakon,
Ott láttam a kedves kisangyalom, a' könyököl az asztalra.
Tenta, penna, levélpapír van a kezébe,
Most írja a szerelmes levelet a régi szeretőjé[nek].

255. Hej, bíró, bíró, a váralji bíró

Bálványosváralja

Molnár Erzsébet, 1940., Molnár Erzsébet „Erzsi”, 1976.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Hej, bíró, bíró, a váralji bíró,
Kiássák a két szemét a holló[k]!
Nem vétettem semmit a lányának,
Hej, mégis besorozott katonának.

Hej, csillag, csillag, szép hajnali csillag,
Éjfél után milyen hamar virrad!
Fel kell kelni de sok jó anyának,
Hej, pakkot* küldjön a katona fiának.

256. Dombon van a Dész városi kaszárnya

Bálványosváralja

Copán György „Gyukus”, 1935.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Dombon van a Dész városi kaszárnya,
s Akármerről fújja ja szél, találja.
Fújja ja szél, lengeti a magos tetejét,
De sok kislány siratja ja kedvesét!

Sehol sem lehet kilátni belőle,
Sem a holdat, sem a csillagos eget.
Negyed komisz,** deci kávé jár a számunkra,
Ne csudálkozz, ha jel vagyok sárgulva!

---

* pakk = csomag

** komisz = barna katonakenyér

Reggel újra megfújják a trombitát,
Minden baka nyergelje fel a lovát,
s Nyergelje fel, s üljön fel a lova hátára,
Isten veled, Dés városi kaszárnya!

Este újra megfújják a trombitát,
s Lefekünni készülnek a reguták.*
ej, Lefekszik a bús reguta, alunni nem tud,
Fáj a szíve, hogy hazamenni nem tud.

257. Túl a vízen, mandulafa tövébe'

Árpástó

Özv. Fülöp Sándorné Márton Etelka, 48 éves

Gy.: Almási István, 1961

Túl a vízen, mandulafa tövébe',
Sír a kislány édesanyja ölébe'.
Ne sírj, lányom, katona ja régi szeretőd,
Fiatal vagy, várhatsz még két esztendőt.

Régi babám, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Írtál volna egy szomorú levelet.
Írtad volna, s tetted volna fel a postára,
Szerettelek három évig, hiába.

---

* regruta (reguta) = újonc katona

258. Erdő, erdő, erdő, de szép, kerek erdő

Bálványosváralja

Malucány Erzsébet, 1927., Erdősné Szatmári Gizella, 1948.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

Erdő, jerdő, jerdő, de szép, kerek erdő,
Barna kislány benne *ja* kerülő.
Én is voltam erdő kerülője,
Egy szép, barna legény igaz szívű szeretője.

s Várni, várni babám, de sokat kell várni,
Egy kislányér' két évet szolgálni.
Meggyűttöm a sűrű könnyeim tentának,
Rózsás leveleket írok haza *ja* babámnak.

259. Hej, most jöttem én az aradi fegyházból

Bálványosváralja

Kerekes András „Papuk”, 1946.

Gy.: Nesztor Iván, 1991.

s Hej, most jöttem én az aradi fegyházból,
s Lehullott a vas a lovam lábáról.
Nyisd ki, kovács, *a* zöldre festett műhelyajtódat,
Hej, vasal' meg a kesely lábú lovamat!

Hej, míg a kovács vasalja a lovamot,
Te meg, babám, cukrozd meg a borodot,
s Igyál te is a legszebbik rózsás pohárból,
Hej, adjál csókot, ne szégyelld az anyádtól!
Igyál te is a legszebbik rózsás pohárból,
Hej, adjál csókot, *s* ne szégyelld az anyádtól!

Közép-Szamos-vidék

LÁPOS MENTE

260. Örömanya jöjjön ki

Párosító

Domokos

Tóth György, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Örömanya, jöjjön ki,
A kiskaput nyissa ki!
Hozunk kendnek segítséget,
A fiánok feleséget.

261. Elveszett a lovam

Domokos

Sebők Sándorné Gergely Éva, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Elveszett a lovam
A citruserdőbe,
Elszakadt a bársony cipőm
A nagy keresésbe.

s Ne keresd a lovat,
Be van az már fogva,
A citrusi kerülőnél
Szól a csengő rajta.

Ismerem a lovam
Csengőszólásáról,
Ismerem a régi babám
Büszke járásáról.

262. Édesanyám sok szép szava

Domokos

Molnár Sándorné Kupás Mária, 38 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
Hallgattam a lányokéra,
Nem az édesanyáméra.

263. De sok eső, de sok sár

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

De sok eső, de sok sár,
De sok kislány megcsalt már!
Ha ez az egy is megcsal,
Megátkozom, hogy meghal.

Vékony deszkakerítés,
Átlátszik az ölelés.
Ölelj, babám, kedvedre,
Csak ne hányd a szememre!

264. Fecském, fecském, édes fecském

Domokos

Molnár István, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el ezt a levelecskét!
Vidd el, vidd el, tyuhaj, messze tájra,
Tedd a babám ablakába!

Ha megkérdik, honnan jöttél,
Kinek a postása lettél,
Mon' meg, hogy egy öreg szenvedőé,
A te régi szeretődé!

Megírtam a bús levelet,
Az én babám szíve reped.
Hogy ne legyen ilyen-olyan árva,
Hazamegyek szabadságra.

265. Udvaromon kettőt fordult a kocsi

Domokos

Gergely János, 64 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Udvaromon kettőt fordult a kocsi,
Édesanyám, minden pakkom* hozza ki!
Hozza ki a behívólevelemet,
Domokoson felejtsék a nevemet!

---

* pakk = csomag

Udvaromon van egy válú meg egy kút,
Abban fürdik három kacsa, meg egy lúd,
Mindég fürdik, mégis piszkos a tolla,
Az én babám legszebb lány a faluba’

266. Mind azt mondják, nincs asztalom, sem székem

Domokos

Szász István, 32 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Mind azt mondják, nincs asztalom, sem székem.
Kinek is volt szebb babája, mint nékem?
s Asztalom, székem a Maros vízpartja,
s Eszem-iszom a rózsámmal alatta.

s Ha felülök kesely lábú lovamra,
Rátekintek, kesely mind a négy lába.
Kesely lábú, csillagos a homloka,
Isten tudja, látlok-e még, vagy soha.

s Ha felülök kis pej lovam hátára,
Zaboláját nem teszem a szájába,
s Körüljárom a világot egyedül,
s Énelöttem borul az ég, nem derül.

de Nem szeretem az uramat, nem biz én,
Ha ránézek, keservesen sírok én.
Sírok én, mert siratom a lányságom,
Sírok is én, míg élek a világon.

267. Halljátok-e, Domokoson mi történt

Ballada

Domokos

Gergely János, 64 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Beszélve:

Domokoson vót három fiú, aki künn ült a mezőn, a juhokkal. Nagyon gonosz fiúk voltak, és akkor a boérfalviakat megverték. A boérfalviak haragukba' eljöttek, és rájuk ontották a kolibát. És elégték, tűzzé váltak.

Halljátok-e, Domokoson mi történt?

Domokosi Miklós Jánost megölték.

Domokosi Miklós Sándor fiának

Vérét vették, mint egy fogoly madárnok.

Nyolc órákor Vincék között kávézott,

Tíz órákor piros vére kiontott.

Kinyomtatott piros vére a hóra,

Égett testét zárták a koporsóba.

268. Úgy akartam szeretni, hogy ne tudják

Domokos

Sebők Sándorné Gergely Éva, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Úgy akartam szeretni, hogy ne tudják,

De az egek rám világosították.

Irigyemnek nem kívánok egyebet,

Verjék meg a fényes, csillagos egek!

Édesanyám, pénz vagy a zsebembe,
Arra kérem, markoljan ki belőle!
s Csináltasson sárgarézből koporsót,
Hármossával veresse rá a jajszót!

s Amerre mész, kisangyalom, kívánom,
Hogy az út előtted rózsáé váljon!
Még a fű is piros almát teremjen,
A te szíved engem el ne felejtсен!

269. Repülj madár, repülj

Domokos

Molnár Sándorné Kupás Mária, 38 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Repülj madár, repülj,
A Dunán keresztül,
Szállj a babám ablakába,
Maga van egyedül!

Ha kérdi, hol vagyok,
Mondd, hogy beteg vagyok,
a Domokosi temetőbe'
Pihenni akarok.

A sírom tetején
Három bokor szegfű,
Amerre az ága hajlik,
Levelei s hullnak.

270. Túl a vízen van egy malom

Domokos

Gergely János, 64 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnek abban.
Nekem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom.

Sárga paszuly az ágy alatt,
Jaj de régen nem láttolak.
Ha nem látlok vasárnapig,
Meghasod a szívem addig.

271. Úgy elmegyek, meglássátok

Domokos

Tóth György, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Hírem többé nem halljátok.
Mikor híremet halljátok,
Gyászlevelem olvassátok, tyuhaj-haj.

272. Fejik a fekete kecskét

Domokos

Molnár Istvánné Molnár Éva, 28 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Fejik a fekete kecskét,
Verik a barna menyecskét.
Hadd el, üssék, úgy érdemli,
Mert az urát nem szereti.

Úgy fekszik az ura mellé,
Mint a tövisbokor mellé.
Főzött neki jó vacsorát,
Rárántotta a kis macskát.

Kenyeret is jót tud sütni,
Ötször, hatszor befűt neki.
Ötször, hatszor befűt neki,
Mégis sültelen veszi ki.

Feleségem olyan tiszta,
Eccer (egyszer) mosdik hat hónapba.
Feleségem olyan tiszta,
Eccer mosdik hat hónapba.

273. Egyik árokból a másikba estem

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Egyik árokból a másikba estem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
Úgy levettem, hogy még eszembe sem jut[sz],
Jóságodér' fizessen meg a Krisztus!

Lassan, kocsis, hogy a kocsi ne rázzon,
Hogy a babám gyöngé szíve ne fájjon!
Mert, az úton sem patika, sem orvos,
Babám gyógyít, nem a katonaorvos.

274. Indulunk Gyulára

Ballada

Domokos

Sebők Sándorné Gergely Éva, 60 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Indulunk Gyulára,
Gyula városára.
Lehullott az ócska patkó,
Ejhaj, pej lovam lábáról.

Csak egy maradt rajta,
Az is kotyog rajta.
Itt lakik a barna kovács,
Ejhaj, majd megigazítja.

S ha megigazítja,
Úgy megigazítja,
hogy Rózsafának a bimbóján,
Ejhaj, ne rúgasson rajta.

Nézz ki, babám, nézz ki,
Ablakod firhangján!*

s Most kísírik Rózsa Sándort,
Ejhaj, piros pej paripán.

Arany az kantárja,
Réz a zabolája,
Azon alatt bő gatyája,
Ejhaj, úszik a Dunába.

275. Öregasszony nádfedeles háza

Domokos

Molnár Dánielné Vékony Zsuzsa, 49 éves.

Gy.: Almási István, 1963.

Öregasszony nádfedeles háza,
Benne van a lánya vetett ágya,
Benne van a selyem ágytakaró,
Ez a kislány, de kedvemre való!

Mindig bánom, hogy mit cselekedtem,
Egy kislánnyal szerelembe estem.
Szerelembe nem estem, csak szóba,
Sajnálom, de nem tehetek róla.

---

* fighang = függöny

s Mindig bánom, hogy megházasodtam,
Legénységem gyászban (gyászba) borítottam.
Már énnékem nem szabad szeretni,
Nem szabad a lányokkal beszélni.

276. Nyílnak, nyílnak a mezei virágok

Domokos

Szász István, 32 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Nyílnak, nyílnak a mezei virágok,
Férjhez mentek előlem a szép lányok.
Nem is maradt a számomra még egy sem,
s Kit a szívem, árva szívem szeressen.

Rég lehullott a levele a fának,
Kisangyalom, régen járok utánad.
De mi haszna, ha nem tudsz megszeretni,
s Előbb s utóbb el kell téged feledni!

s Felednélek, felednélek ezerszer,
De eszembe jutsz énnékem ezerszer.
s Be van írva a szívemben örökre,
s Tisza, Duna se mossza ki belőle.

277. Megösmerik a fecskét a tolláról

Domokos

Molnár Sándorné Kupás Mária, 38 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Megösmerik a fecskét a tolláról,
A kislényt a levágott hajáról.
Kék a szeme, szemöldöke fekete,
Édesanyja de kedvemre nevelte.

Este szoktam a lovam megitatni,
Éjfél után a szerszámot rátenni.
Éjfél után széjjeloszlik a csillag,
El kell mennem, kisangyalom, itt hagylak!

278. Kisdobozi kerek erdő, de magos

Domokos

Szász István, 32 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Kisdobozi kerek erdő, de magos,
s Közepében barna kislány, aranyos.
Hogyha én az erdőnek a szélső fája lehetnék,
s A babámnak vállaira borulnék.

A dobozi kastély alatt van egy fa,
s Barna kislány heverészik alatta.
s Barna kislány, barna kislány, kelj fel az árnyékából,
Jövő ősszel jövök a szabadságról.

279. Hej, mikor mentem Domokoson lefelé

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Hej, mikor mentem Domokoson lefelé,
Lányok kísérték az állomás felé.
Kezet fogtam minden lánnyol sorjábo,
Hej, *de* csak a babám maradt legutoljára.

Most, *hát* kedves babám, add ide *ja* kezedet,
Hogy mondjam meg, hogy igazán szeretlek.
Jártom hozzád sok esőbe, nagy sárbo,
Most *már* látom, babám, *a* fáradtságom hiábo.

Hej, *a* kertem alját *a* Szamos vize borítja,
A szívemet nehéz bánat borítja.
de Ki sem száll a szívemből a búbánat,
Míg *csak* párja nem leszek a kedves babámnok.

280. Tisza partján elaludtam

Ballada

Domokos

Gergely János, 64 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Tisza partján elaludtam,
Jaj *de* szomorút álmodtam.
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a rózsám másat szeret.

Álmaimból felébredtem,
Kilenc zsandár áll mellettem.
Mind a kilenc kérdi tőlem,
Hol az utazólevelem?

Állj meg, zsandár, megmutatom,
Csak a lajbim* kigomboljom!
Kiveszem a levorverem (revolverem),
Ez az utazó evelem!

Jaj, Istenem, mit csináljok,
Szaladjak-e, vagy megálljok?
ha Elszaladok, agyanlőnek,
Ha megállok, vasra kötnek.

281. Túr a disznó, túr a határszélen

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Túr a disznó, túr a határszélen,
Tartottam szeretőt, de már régen.
Ha tartottam, megszenvedtem érte, *hej*,
Betyárvilág, ne hányd a szememre!

Túr a disznó, túr a határszélen,
Jobb egy lánynok, mint egy menyecskének.
Mer' a lánynok befonják a haját,
Fújja *ja* szél *a* piros pánglikáját.
Mer' a lánynok kendő van a fején,
Azt sajnálom, *hogy* nem lehet az enyém.

---

* lajbi = vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

282. Most megyen a hajnalcsillag lefelé

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Mos' megyen a hajnalcsillog lefelé,
Az én rózsám mos' megyen hazafelé.
Lábán van a rövid szárú kis csizma,
Rásütött a hajnalcsillag sugara.

Ha legén vagy, gyere velem kaszálni,
Nem az utcán a lányokkal sétálni!
Vágunk olyan sűrű rendet a réten,
Kilenc kislány ne gyűjtse fel a héten.

283. El kell menni katonának, messzire

Domokos

Szász István, 32 éves.

Gy.: Almási István, 1963.

s El kell menni katonának messzire,
s Itt kell hagynom a babámot, s nincs kire.
s Reád bízom legkedvesebb legénybarátom,
Éljed vele világodat, nem bánom!

Pajtás, letőtt már a három esztendő,
Szépen kérlek, *hog*y add vissza *ja* szeretőm!
s Élted vele világodat, s vele idáig,
Én már élem koporsóm bezártáig.

284. Udvarom közepén van egy vadalmafa

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Udvarom közepén van egy vadalmafa,
Vadalmafa alatt van egy piros rózsza.
Bimbó is van rajta, csak zöld levél nincsen,
Férjhez mehetsz, babám, áldjon meg az Isten!

Férjhez mehetsz, babám, én megházasodtam,
A te bús szívedre nagy bánatot hozok. [hoztam]
Fordítsd meg a színét a nyárfalevélnék,
Mos' látod meg, babám, *hog*y ne higgy a legénynek.

**285. Porzik, porzik a domokosi utca, ha én végig-
megyek rajta**

Domokos

Balla Sándor, 45 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Porzik, porzik a domokosi utca, ha én végigmegyek rajta.
Nyílik, nyílik a babám ablaka, ha én kopogtatok rajta.
Nyisd ki, babám ablakaidat, hadd mondjam el panaszaimat,
Nyisd ki, rózsám, mind a tizenkettőt, én leszek a te szeretőd!
Nem nyitom ki ablakaimat, nem hallgatom a panaszoidat,
Van már nekem egy szebb virágom, avval élem a világom.

286. Nem mind arany, nem mind ezüst, mi fémlík

Domokos

Molnár Dánielné Vékony Zsuzsa, 49 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Nem mind arany, nem mind ezüst, mi fémlík,
Nem mind igaz, mit a legény esküszik.
Hallottam én legényesküt, leányesküt eleget,
Hullattam rá sok keserves könnyeket.

Szőke menyecske, hol van a te lányságod,
Hol van a te lánykori boldogságod?
Domokosi gyöngyvirágos oltár előtt letettem,
Amíg élek, soha föl nem vehetem.

287. Piros alma ne gurulj, de ne gurulj

Domokos

Molnár Istvánné Molnár Éva, 28 éves

Gy.: Almási István, 1963.

Piros alma ne gurulj, de ne gurulj,
Értem babám ne búsulj, de ne búsulj!
Lám én katona vagyok, mégsem búsulok,
Jó az Isten, ha megszabadulhatok.

Jobb lett volna, ha nem születtem volna,
Ha a vonat alá feküdtem volna,
Hogy a vonat ontsa ki a piros véretem,
Kerekei törjék össze testemet!

A láposi hegy alatt, de hegy alatt,
Három kislány piros rózsát aratgat.
Én vagyok a piros rózsza kévekötője,
Nem is legény, kinek nincs szeretője.

Dél-erdélyi szórványterület

HUNYAD

288. Fölszántatom, fölszántatom

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Fölszántatom, fölszántatom

A lozsádi főutcát,

Vetek belé, vetek belé

Piros pünkösdi rózsát.

Ha az utca, széles utca

Piros rózsát teremne,

Minden szőke, barna kislány

Főhadnagyot szeretne.

289. Egy nagy hegynek a tetején

Lozsád

Farkas Edéné, 47 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Egy nagy hegynek a tetején

Menyen egy lány és egy legény.

A legény megy a ló hátán,

A leány megy csak a lábán, csuhaja.

Egy nagy hegynek a tetején,

Menyen egy lány és egy legény.

A legény megy a ló hátán,

A leány a maga lábán, csuhaja.

290. Fecském, fecském édes fecském

Lozsád

Kiss Máté, 62éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském!
Vidd el, vidd el, csuhaj, messze tájra,
s Tedd a babám ablakára!

És ha kérdik, honnan jöttél,
Kinek a postása lettél.
Mondd meg, csuhaj, nyolcbeli bakának,
Annak a régi babának.

*

Kapitány úr, arra kérem,
Szabadságot adjon nékem!
Vagy egy órát, csuhaj, vagy egy felet,
Hagy írjak egy bús levelet.

Megírtam a bús levelet,
Babám szíve majd megreped.
Hogy ne legyek ilyen-olyan árva,
Bemegyek a kaszárnyába.

Bementem a kaszárnyába,
Ránéztem egy szép kislányra.
Olyan szépen tudott kacsingatni,
Csókot kellett neki adni.

291. Mikor én már tizennyolc éves voltam

Vígballada

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Mikor én már tizennyolc éves voltam,
Én már akkor házasodni indultam.
Tizenkét szép lánya volt egy anyának,
s Mind a tizenkettőt kértem magamnak.

s Az elsőnek kicsi voltam, az volt baj,
Másodiknak csalfa voltam, az volt baj.
Harmadiknak, hogy a szemem kéket nyit,
s Negyediknek kacsintásom nem tetszik.

Ötödiknek, mér' nem jöttem paripán,
Hatodiknak, hogy mér' nincs édesanyám
Hetediknek, hogy a szemem kéket nyit,
Nyolcadiknak kacsintásom nem tetszik.

Kilencedik pipafüstöt nem állja,
Tizediket lebeszéli mamája.
Tizenegyediket anyja nem adja,
Tizenkettedik nem megy férjhez soha.

Így hát nékem legényül kell maradni,
s E világom legényül kell élélni.
s Katona se lettem volna én soha,
Ha az anyám mostoha ne lett volna.

De az anyám még akkor beíratott,
Mikor engem a bölcsőbe' ringatott,
s Azt mondta, hogy jó leszel katonának,
Még pediglen, harminckettes bakának.

292. Udvaromban hármat fordult a kocsi

Lozsád

Zudor Sándor, 28éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Udvaromban hármat fordult a kocsi,
Édesanyám, *a* kufferomat* hozza ki,
Hozza ki a nyári keresetemet,
Te meg, anyu, felejtsd el a nevemet!

293. Elaludtam vala

Ballada

Lozsád

Farkas Edéné, 47éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Elaludtam vala
Sára patakjába',
Kicsiny, sárga kígyó
Kebelembe másza.

Anyám, édesanyám
Tedd bé a kezedet,
Vedd ki *a* sárga kígyót,
Mely marja szívemet!

---

* Kuffer = bőrönd

Fiam, édes fiam,
Mindsább kezem nélkül,
Mindsább kezem nélkül,
Inkább nálad nélkül.

Apám, édesapám
Tedd bé a kezedet,
Vedd ki a sárga kígyót,
Mely marja szívemet!

Fiam, édes fiam,
Mindsább kezem nélkül,
Mindsább kezem nélkül,
Inkább nálad nélkül.

Húgom, édes húgom
Tedd bé a kezedet,
Vedd ki a sárga kígyót,
Mely marja szívemet!

Bátyám, édes bátyám,
Mindsább kezem nélkül,
Mindsább kezem nélkül,
Inkább nálad nélkül.

Öcsém, édes öcsém
Tedd bé a kezedet,
Vedd ki a sárga kígyót,
Mely marja szívemet!

Bátyám, édes bátyám,
Mindsább kezem nélkül,
Mindsább kezem nélkül,
Inkább nálad nélkül.

Rózsám, kedves rózsám,
Tedd bé a kezedet,
Vedd ki a sárga kígyót,
Mely marja szívemet!

Rózsám, kedves rózsám,
Mindsább nálad nélkül,
Mindsább nálad nélkül,
Inkább kezem nélkül.

294. Kutyakaparási csárda

Lozsád

Bökös Ákosné, 64 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Kutyakaparási csárda,
Csendőrrrel van körülállva.
Azért van az körülállva,
Betyár iszik a csárdába.

Iszik a betyár a csapon,
Sír egy kislány az ablakon.
Ne sírj, kislány, olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon!

295. Megdőglött a cigányoknak vajdája

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Megdöglött a cigányoknak vajdája, vajdája,
Felesége sátorfáját számlálja, számlálja.
Gyászos, gyapjas, bingyus-bungyus, gájdulé, gájdulé,
Ápringyelá szoporáné, takar' bé, takar' bé!

Építettem egy szép házat túrúból, túrúból,
s Kimeszeltem kívül-belől sajtébúl, sajtébúl.
Gyászos, gyapjas, bingyus-bungyus, gájdulé, gájdulé,
Ápringyelá szoporáné, takar' bé, takar' bé!

296. Sárga kukoricaszál

Lozsád

Ferencz Ádámné, 37 éves.

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Sárga kukoricaszál,
Kapálatlan, kapálatlan maradtál.
Hej, szőke lány, barna lány,
Öleletlen, csókolatlan maradtál!

297. Az aradi vártoronyban

Lozsád

Zudor László, 36 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

s Az aradi vártoronyban
Kilencet ütött az óra.
s Ej, én arra nem hallgattam,
Kilenc után kint mulattam.

s Édes volt a rózsám csókja,
s Így telt el a kilenc óra.
s Édes volt a rózsám csókja,
s Így telt el a kilenc óra.

s Reggel nyolc órakor
Álla (állva) repoltálok én is,
Sír a babám, sírok én is.
s Álla repoltálok én is,
Sír a babám, sírok én is.

298. Lám, megmondtam bús gerlice

Lozsád

Zudor László, 36 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Lám, megmondtam bús gerlice,
Ne rakj fészket az útszéltre!
s Mert az úton sokon járnak,
Kis fészkedre rátalálnak.

---

* reportál (repoltál) =jelent

s Rakj hát fészket az erdőbe,
Annak is a közepébe!
Sűrű erdő közepébe,
Juharfának tetejére.

299. Lefelé folyik a Tisza

Lozsád

Zudor László, 36 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többé vissza.
s Ajkamon a babám csókja,
Ha sajnálja, tegyen róla!

Nem azért adta azt nékem,
Hogy azt tőlem visszakérje.
Szerelemből adta nékem,
Áldja meg az Isten érte!

300. De szeretnék az erdőbe' fa lenni

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

De szeretnék az erdőbe' fa lenni,
Ha valaki hazavinne tüzelni.
s Megégetném ezt a cudar világot,
Akibe még nyugalmat sem találok.

s De szeretnék csillag lenni az égen,
A faluba' végigsütnék keményen.
Megnézném, hogy ki van fenn a faluba',
Kit ölel a szeretőm a kapuba'.

301. Ha megindult ez a gőzös, hadd menjen

Lozsád

Bökös Ákosné, 64éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Ha megindult ez a gőzös, hagy menjen,
Én utánam senki ne keseregjen!
Keseregjen minden anya *ja* fiáér',
Én is kesergek a kedves babámér'.

Esik eső, jaj de szépen csepereg,
Barna kislány az ablakban kesereg.
Ne keseregj, barna kislány, énértem,
Visszajövök, ha megsegít az Isten.

302. Jaj de édes a diónak a bele

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Jaj de édes a diónak a bele,
s Megfogott egy barna kislány szerelme.
De hiába fogott meg a szerelme,
Ha a szíve álnoksággal van tele.

Bús a lovam, bús vagyok én magam is,
s Nem bánom én, hogyha főbe lőnek is.
Ellőtték a kis pej lovam jobb lábát,
Mégis járok, régi babám, tehozzád.

s Még azt mondja ez a kislány, vegyem el,
Azt sem kérdi, van-e miből tartsam el.
Kár volna még nekem megházasodni,
Három évet kell még nekem szolgálni.

303. Széna, széna, de sok széna a réten

Lozsád

Bökös Ákosné, 64 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Széna, széna, de sok széna a réten,
Szeretőmmel nem beszéltem a héten.
Majd beszélek október hatodikán,
Mikor sétál a lozsádi főutcán.

Széna, széna, de sok széna a réten,
Irigyeim sokan vannak énnékem,
Irigyemnek nem kívánok egyebet,
Ne láthassa meg a csillagos eget!

304. Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta

Lozsád

Vincze Pálné, 30 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta,
De még jobban, aki azt feltalálta!
Most is olyan szeretőmet vitte el,
Amíg élek, sohase felejttem el.

Még ma éjjel verekedni akarok,
Nem bánom, ha reggel nyócura meghalok.
Éles golyó járja át a gyöngye szívemet,
Látod, babám, mire visz a szerelem.

Még az úton felfelé sem mehetek,
Mind azt mondják, fekete gyászt viselek,
Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Arról tudják, elhagyott a szeretőm.

Még az úton lefelé sem mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek,
Nem kell nékem ilyen-olyan büszke szerető,
Szeretőm lesz majd a gyászos temető.

305. Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám

Lozsád

Vincze Pálné, 30 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám,
De szomorú vasárnap délután!
Kint az utcán, jaj de szépen muzsikálnak,
Hej, engem pedig visznek katonának.

Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám,
Szedje össze minden civil ruhám.
Szedje össze, zárja a láda fenekére,
Soha, még a világ, nem öltözöm bele.

Hej, ha meghalok idegen országba,
Nem lesz, aki engem megsirasson,
Megsiratnak az égi madarak,
Hej, eltemetnek az erdei vadak.

306. Nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya

Lozsád

Bökös Ákosné, 64 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya,
Elásta jegy száraz nyárfabokorba.
Majd, ha az a száraz nyárfa feléled, csuhaj, feléled,
Kisangyalom, akkor leszek a tied.

307. Egy asszonnak két eladó lánya

Lozsád

Bökös Ákosné, 64 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Egy asszonnak két eladó lánya,
Egyik szegfű, másik tearózsa.
Megüzentem az éldesanyjának,
Szegfű lányát kösse bokrétának!

De jaz anyja azt üzente vissza
Gyenge *ja* szegfű, nincsen még kinyílv.
Ejnye, szülém, az áldóját néki,
Majd kinyílik, *ha* két karom öleli!

308. Kéménd felől jön egy fekete felleg

Lozsád

Zudor Sándor, 28 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Kéménd felől jön egy fekete felleg,
Vigyázz kislány, mer' elér a nagy eső!
Nem sietek, úgyis tudom, megázok,
A falumban szeretőt nem találok.

Nagylozsádon elneveztek betyárnak,
Keresnek a martinesdi zsandárok.
Keresnek a Teren innen, Gyűrön túl,
Ne sírj babám, elloplak az uradtól!

309. Gyöngye a nádszál, lehajlik a földre

Lozsád

Kiss Endréné, 42 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Gyöngye ja nádszál, lehajlik a földre,
Sír a babám, elhallszik messzire.
Elhallszik a tüzér laktanyára,
Megszabadulok, babám, nemsokára.

Megszabadulok, meg is házasodom,
Azt veszek el, akit én akarok.
Elveszem a falu legszebb lányát,
Kivel eltöltöttem sok számos éjszakát.

Látod, babám, azt a piros rózsát,
Reggel nyílik, este járok hozzád.
Este járok, mikor senki se lát,
Mégis irigy rám az egész világ.

Irigyeim, hagyjátok szeretnem,
Hagyjátok a szememet rávetnem!
Rá van szokva szemem az intésre,
s Két karom a szép lány ölelésre.

310. Megüzentem a szeretőm anyjának

Lozsád

Kiss Máté, 62 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

s Megüzentem a szeretőm anyjának,
he de Más szeretőt keressen a lányának!
Mert engemet katonának elvisznek,
s A lányának szeretője nem leszek.

s Megizentem a szeretőm anyjának,
ej de Ringó bölcsőt csináltasson lányának.
s Ringó bölcsőt, bele való kis párnát,
s Ott ringassa *jel* a kis unokáját!

311. Ejhaj, nem megyek én többé a templomba

Lozsád

Zudor László, 36 éves

Gy.: Almási István, Faragó József, 1963.

Ejhaj, nem megyek én többé a templomba,
Nem látom én a babám a sorba.
Sem a sorban, sem a sor szélében,
Ejhaj, mással ment el az esküvőbe.

Ejhaj, kimegyek én az alföldre kaszálni,
s Ott fogok én majd megházasodni.
Ott töltöm el *a* büszke legénységem,
Ejhaj, ölelem a csárdás feleségem.

OLTVIDÉK

312. Oly szép fényes hajnalcsillag

Névnapköszöntő

Olthévíz

Férfiak

Gy.: Barabás László, 2001.

Oly szép fényes hajnalcsillag,
s Mely fölöttünk szépen villog,
Ékesítsd István reggelét,
Oszlassad gomolyfellegét!

István napján jelen vagyunk,
Melynek mi örvendünk nagyon,
s Éneklünk az ő nevébe,
Szálljon áldás a fejére!

313. Víg muzsika kihallszik a mezőre

Halmágy

László Albert, 58 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Víg muzsika kihallszik a mezőre,
Viszik a babámat az esküvőre.
Bárcsak vinnék szegényt a temetőbe,
Hogy ne látnám senkinek az ölében!

Akkor szeretnék a templomba' lenni,
Mikor a pap a babámat esketi.
Hallgatnám meg, hogy tagad ki szívéből,
Gyenge rózsám, nem félsz a jó Istentől?

Egy rózsafán megolvastam száz rózsát,
A száz közül csak egy hajlott le hozzám.
Az az egy is azért hajlott le hozzám,
Esküvőre viszik a régi babám.

314. Kicsi madár, hogy tudsz élni

Nagymoha

Nő (ének), ?, Szöllősi Károly (hegedű), 1954.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
Teszár Miklós, 1990.

Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni?
Lám, én jól tudok beszélni,
Mégis alig tudok élni.

Azt hittem, hogy eső esik,
Pedig a szemem könnyezik.
Árkot mosott két orcámra,
Mind (mint) a zápor az utcára.

Édesanyám rózsafája,
Én vagyok az egyik ága.
Kihajlottam az utcára,
Legényeknek bosszújára.

Édesanyám megátkozott,
Mikor a világra hozott.
Egyébképpen sem átkozott,
Idegen földre bocsátott.

★

Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni?
Lám, én jól tudok beszélni,
Mégis alig tudok élni.

Azt hittem, hogy eső esik,
Pedig a szemem könnyezik.
Árkot mosott két orcámra,
Mint a zápor az utcára.

Árok, árok, de mély árok,
Sokan mondták, hogy így járok.
Én nem hittem, próbát tettem,
Jaj de szerencsétlen lettem!

*

Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a legszebb lánya.
Kihajoltam az utcára,
Legényeknek bosszújára.
De egy csalfa leszakított,
Karjai közt elhervasztott.

315. Amott messze jön egy szürke paripa

Nagymoha

Árosné Dobai Margit (ének), 1947., Dobai Janka (ének), ?,
Béres Árpád (hegedű), ?, Kelemen Zsolt (háromhúros brácsa)
Gy.: László Csaba, László Zsolt, 2006. Felsősfalva

Amott messze jön egy szürke paripa,
Talán bizony Miklós huszár ül rajta,
Megáll, leszáll, hevederét szorítja,
Még ma este a babájához megy rajta.

*

Sárgarigó, hullasd el a tolladot,
Édesanya, sirasd meg a fiadot!
Sirasd meg, mert eljött annak ideje,
Mert eljött a katona gyászlevele!

Sárgarigó most hullassa a tollát,
Ez a kislány sirassa a babáját.
Ne sirassál, ó, én édes kedvesem,
Mert én a téd úgysem leszek sohasem!
Ne sirassál, édes, kedves galambom,
Mert én a téd úgysem leszek sohasem!

*

Kirukkolok a kaszárnya elébe,
Régi babám levele a kezembe.
Olvasom a régi babám levelét,
Sohase felejttem el a szerelmét.

316. Mikor mentem Nagymohából kifelé

Nagymoha

Szabóné Béres Emma, 1932

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,

Teszár Miklós, 1990.

Mikor mentem Nagymohából kifelé,
Lányok kísérték az állomás felé.
Mindegyikkel kezet fogtam sorjába,
Csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, babám, add ide *ja* jobb kezed,
Mer' én téged igazán szerettelek.
Jártam hozzád sok esőbe, nagy sárba,
s Hűtlen csalfa, szerettelek hiába.

Naptól nyílik, naptól hervad a rózsza,
Bár én téged ne szerettelek volna.
Jobb lett volna az én árva szívemnek,
Hagytam volna békét a szerelemnek.

*

Kék szivárvány koszorúzza az eget,
Eltiltották tőlem a szeretőmet.
Eltiltották, vagy az Isten elvette,
Annak adta, aki megérdemelte.

*

Látod, babám, lefelé ezt az utat?
Azon fogunk elindulni maholnap.
Azon fogom könnyeimet hullatni,
Azon fogom bánatimat kisírni.

Sárgadinnye, görögdinnye inastól,
Haragszik rám egy vénasszony fiastól.
Ha haragszik, haragudjék magára,
Nem szorultam az ő büszke lányára!

317. Édesanyám karján nevelt fel engem

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné
Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
Gy.: Pávai István, 1990.

Édesanyám karján nevelt fel engem,
Mégsem tudja az én bús életemet.
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal sirathatna engemet.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Mellyel engem katonának neveltél?
Jobb lett volna *azt* kifejni a kutyának,
Most a fiát ne vinnék katonának.

318. Kössétek meg az ugató kutyákat

Nagymoha

Szöllősi Árpádné Szali Eszter, 1924.
Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könctzei Csilla,
Teszár Miklós, 1990.

Kössétek meg az ugató kutyákat,
hogy Ne ugasson, mikor járok hozzátok!
Kössétek meg a kutyákat rövidre,
hogy Ne ugasson minden szegény legényre!

Édesanyám, pénz vagy a zsebembe,
 Arra kérem, ki ne vegye belőle,
 Ha kiveszi, csináltasson koporsót,
 Párosával veresse rá a jajszót!

Édesanyám, adjon Isten jó estét,
 Hazajöttem, mint egy váratlan vendég.
 Öröme jöttem haza, nem búra,
 Krajovából vagyok kiszabadulva.

*

Csaplárosné, töltsön még egy liter bort,
 Hadd mossam le a torkomról a sok port,
 Hadd mossam le a sok keserűséget,
 Hadd felejtsem a régi szeretőmet!

319. Kisangyalom azt hitted, hogy megcsaltál

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné
 Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
 Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
 Teszáry Miklós, 1990.

Kisangyalom, azt hitted, hogy megcsaltál,
 Pedig engem meg se szomorítottál.
 Megcsaltad te, kisangyalom, magadat,
 Rajtam kívül nem találsz párodat.

320. Kis madárka, ne keseregj az ágon

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné
Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
Gy.: Pávai István, 1990.

Kis madárka, ne keseregj az ágon,
Kis madárka, ne keseregj az ágon,
Nem csak te vagy elhagyott e világon,
Nem csak te vagy elhagyott e világon.
Lám, nekem sincs édesapám, sem anyám,
Lám, nekem sincs édesapám, sem anyám.

A jó Isten gondot visel, jaj, reám,
A jó Isten gondot visel, jaj, reám,
Lám, nekem sincs édesapám, sem anyám,
A jó Isten gondot visel, jaj, reám.

Nincs édesebb a makkai szilvánál,
Nincsen szebb lány az én kedves babámnál.
Kék a szeme, szemöldöke fekete,
Édesanyja de kedvemre nevelte.

321. Ha még eccer lány lehetnék, trá-lá-lá, lá-lá*Nagymoha*

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné
 Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
 Gy.: Pávai István, 1990.

Ha még eccer lány lehetnék, trá-lá-lá, lá-lá,
 Megválasztanám a legényt, trá-lá-lá, lá-lá.
 Megválasztanám a legényt, trá-lá-lá, lá-lá-lá,
 Mind a piacon az edényt, trá-lá-lá, lá-lá.

Az edényt a mázosárol, trá-lá-lá, ...
 S a legényt csinosságáról, trá-lá-lá, ...
 Az edényt a mázosárol, trá-lá-lá, ...
 S a legényt csinosságáról, trá-lá-lá, ...

Ne búsulj, rózsám, ne-ne, trá-lá-lá, ...
 Nem eszen meg a fene, trá-lá-lá, ...
 Ne búsulj, rózsám, értettem!, trá-lá-lá, ...
 s Ad az Isten mást helyettem, trá-lá-lá, ...

Ne búsulj, rózsám, légy víg, trá-lá-lá, ...
 Mer' ez nem lesz mindig így, trá-lá-lá, ...
 Ne búsulj, rózsám, légy víg, trá-lá-lá, ...
 Mer' ez nem lesz mindig így, trá-lá-lá, ...

A vénasszon s az öreg, trá-lá-lá, ...
 Hátral húzódjanak meg, trá-lá-lá, ...
 A vénasszony akkor szökik, trá-lá-lá, ...
 Mikor ződ fuszulykát eszik, trá-lá-lá, ...
 A vénasszony, durr, durr, durr, trá-lá-lá, ...
 Ha megszúrják, felfordul, trá-lá-lá, ...

322. Palkó Károly, húzz egy jót

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné
Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
Gy.: Pávai István, 1990.

Palkó Károly, húzz egy jót,
Húzz egy kedvemre valót!
Húztál szépet, húztál jót,
De nem kedvemre valót.

Beszélnek az asszonyok,
Hogy én mindennap iszom,
Azért iszom minden nap, *hogy*
Vigasztalom magamat!

323. Jaj, Istenem, ezt a vént

Nagymoha

Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.
Gy.: Pávai István, 1990.

Jaj, Istenem, ezt a vént
Ki csókolja meg szegényt?
Én Istenem, add nekem,
Me én igazán szeretem!

s Ha igazán nem szeretem,
Vesszen el az én életem!
Ha igazán nem szeretem,
Vesszen el az én életem!

Ne búsulj, rózsám, légy víg,
 Mer' ez nem lesz mindig így,
 Ne búsulj, rózsám, ne, ne,
 Nem eszen meg a fene!

Ne búsulj, rózsám, érettem,
 Ad az Isten mást helyettem,
 Ne búsulj, rózsám, érettem,
 Ad az Isten mást helyettem!

324. Jaj de hosszú, jaj de széles ez az út

Ballada

Nagymoha

Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.

Gy.: Pávai István, 1990.

Jaj de hosszú, jaj de széles ez az út,
 Amelyiken kilenc betyár elindult!
 Amelyiken kilenc betyár elindult,
 Polkainé udvarára befordult.

Adjon Isten, Polkainé, jó estét!
 Adjon Isten maguknak is szerencsét!
 Mér' kívánja nekünk azt a szerencsét,
 Még az éjjel szívébe üssük a kést!

Polkainé mikor ezt meghallotta,
 A két kezét feje felé kapcsolta.
 Jaj, Istenem, hogy kell nékem meghalni,
 Három éves kis árvámat elhagyni!

Gyászba borult a szlovnikai főutca,
Azon viszik Polkainét meghalva.
Polkainé (Polkainét), két eladó lányával,
Viszik a város gyászos kocsijával.

De szép kocsi, de szép két ló van benne,
De szép leány ül azok elejébe!
Rozsmarintból van a korbácsnak nyele,
Én vagyok a Mariska szeretője.

325. Faluvégén áll egy tölgyfa magába'

Ballada

Halmágy

Varga János, 79 éves.

Gy.: Faragó József, 1966.

Faluvégén áll egy tölgyfa magába',
Juhászbojtár furulyálgat alatta.
Furulyája elhallszik a tópartra,
Hadd ébredjen fel a báró leánya!

Nyitva van az Endre báró ablaka,
Gyönyörű szép szőke lány néz ki rajta.
A szőke lány így sóhajt fel magába':
Mér' is lettem én a báró leánya?

Nyitva van az Endre báró ablaka,
A kisasszony kísétál a tanyára.
Még messziről kiáltja a bojtárnak,
Szívem, Jancsi, terítsd le a subádat!

Három napra, Endre báró bújába,
Kisétál a rég elhagyott tanyára.
Megkérdezi legöregebb juhászát:
Nem látta-e gyönyörű szép leányát.

Nem láttam én, báró uram, ha mondom,
Juhászom is három napja jodavan.
Juhászom is három napja odavan,
Azt hiszem, hogy a kisasszony vele van.

Endre báró hintót küd a bojtárér,
Mégpedig a gyönyörű szép lányáért.
A kisasszony elől ül a hintóba,
Juhászbojtár hátul meg van hasalva.

Faluvégen most faragják azt a fát,
Akire a juhászbojtárt akasszák.
Fújja *ja* szél fehér ingét s gagyáját,
Mér' rabolta el a báró leányát?

Még az utcán le se, fel se mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
s Fekete gyász, fehér az én zsebkendőm,
Juhászbojtár volt az első szeretőm.

326. Én katona sohasem lettem volna

Halmágy

Grépály Sándorné, 57 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Én katona sohasem lettem volna,
Ha az anyám bé ne íratott volna.
De az anyám még akkor be, csuhaj, íratott,
Kicsiny voltam, gyenge karján ringatott.

327. Megy a nap lefelé

Halmágy

Grépály Sándorné, 57 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Megy a nap lefelé,
Az ég alja felé.
Most jönnek a gyerekek, a huszonegy évesek,
A kaszárnnya felé.

Bemegy a szobába,
Ráül a vaságyra.
Búra hajtsa a fejét, hullassa a könnyeit
A vaságy karjára.

Istenem, Istenem,
Mi lesz majd énvelem?
Fegyver lesz a vállamon, bajnét* az oldalamon,
Sirathatsz, galambom!

---

* bajnét, bajonét = rövid szurony

328. Nagymoha be van kerítve*Nagymoha*

Árosné Dobai Margit, 1947., Szabóné Béres Emma, 1932.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,

Teszár Miklós, 1990.

Nagymoha be van kerítve,
Mégis kimegyek belőle.
Olyan szép lánt hagytam benne, *hogy*
Holtig fáj a szívem érte.

Lányok, nagymohai lányok,
Szedjétek elő virágot!
Tűzzétek a mejjetekbe, és
Gyertek velem a harctérre!

Ott az ágyúk szépen szólnak,
Apró fegyverek ropognak.
Kardom *a* fejem felett fordul, *a*
Piros vérem földre csordul.

Főorvos úr, arra kérem,
Kösse be *ja* sebeimet!
Kösse be *ja* sebjeimet, és
Mentse meg az életemet!

329. Hej, ezerkilencszáztizenkilencben

Nagymoha

Nő (ének), ?, Szöllősi Károly (hegedű), 1954.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
Teszár Miklós, 1990.

Hej, ezerkilencszáztizenkilencben

Lenézett a jó Isten a földre.

Lenézett a szép magyar haza közepére,

Szegény magyar fiúk mennek a harctérre.

Lenézett a mostani haza közepére,

Szegény magyar fiúk mennek a harctérre.

Hej, anyám, anyám, édes, kedves anyám,

Te voltál a felnevelő dajkám.

Születésem napján, ejhaj, de nagyon örültél,

Engemet a háborúra felneveltél.

330. Reggel hatkor megyek a cukorgyárba

Ballada

Halmágy

Nagy Sándorné, 40 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Reggel hatkor megyek a cukorgyárba,

Édesanyám sírva néz ki utánam.

Sírhatsz, anyám, sírba tesz engem a cukorgyár,

Sírba tesz a botfalusi cukorgyár.

Leégett a botfalusi cukorgyár,

Vele égett tizenhárom magyar lány.

Verd meg, Isten, verd meg azt a jó édesanyát,

Ki a cukorgyárban neveli fel a lányát!

Nem füstöl már a cukorgyár kéménye,
 Páros galamb szállott a tetejére.
 Páros galamb, csengő-bongón csak azt énekli,
 Milyen boldog, aki egymást szereti!

Édesanyám avval szomorít engem,
 Ha meghalok, nem sirat meg engemet.
 Majd megsirat engemet egy göndör hajú lány,
 Akinek a szíve értem olyan nagyon fáj.

331. Nyitva van egy barna kislány ablaka

Nagymoha

Szabóné Béres Emma, 1932.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
 Teszár Miklós, 1990.

Nyitva van egy barna kislány ablaka,
a Barna legény sírva sétál alatta.
 Olyan búsan, bánatosan ejtette ki azt a szót:
 Nyisd ki, csárdás kisangyalom, az ajtót!

Nem nyitom ki, mer' nem adnak tehozzád,
 Most készítik a mennyasszonyi ruhát.
 Annak adnak, kit a szívem, gyöngye szívem nem szeret,
 Öngyilkosa leszek az életemnek.

s Csinos, *barna* kislány, hol van a te lányságod,
 Hol van a te lánykori boldogságod?
 A mohai, nagymohai oltár előtt letettem,
 Soha még a világ, soha fel sem vehetem.

332. Hej, édesanyám, mér' szültél a világra

Nagymoha

Szabóné Béres Emma, 1932.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
Teszár Miklós, 1990.

Hej, édesanyám, mér' szültél a világra,
Mér' nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt volna ja Dunába,
Hej, most nem lennék senki megunt babája!

Hej, piros rózsza, ha leesik, elterül,
Az én babám ahol lát is elkerül.
Kerülj, babám, kerüljél el messzire,
Hej, érted megyek le a sír fenekére!

Hej, piros alma, ha leesik a sárba,
Ki felveszi, nem veszi fel hiába.
Én felvettem, megtöröltem a sártól,
Hej, régi babám, hogy elválunk egymástól!
Én felvettem, megtöröltem a sártól,
Hej, hűtlen, csalfa, hogy elválunk egymástól!

*

Hej, piros pünkösöd másodnapján, délután,
Az én babám sírva sétál az utcán.
Sírva kérdem, régi babám, mi bajod?
Hej, fáj a szívem, gyógyítsd meg, ha meg tudod!

333. Aranyos kis Bözsikém, de szép kislán lehettél

Nagymoha

Szabóné Béres Emma, 1932.

Gy.: Karácsony Zoltán, Kiss Csaba, Könczei Csilla,
Teszár Miklós, 1990.

Aranyos kis Bözsikém, de szép kislán lehettél,
Mikor velem legelőbbször beszélteél.
Tizenkettő, tizenhárom, meg egy fél,
Aranyos kis Bözsikém, de szép kislán lehettél!

Aranyos kis Bözsikém, elvisznek katonának,
Gyere velem, jó lesz szobalánynak.
Járok hozzád, éppen úgy, mint ezelőtt,
Ketten töltjük, Bözsikém, le a három esztendőt.

Aranyos kis Bözsikém, ha fel akarsz keresni,
Galícia közepébe gyere ki!
Megtalálod síromat egy fa alatt,
Aranyos kis Bözsikém, kisírhatsz magadat.

334. Én is voltam az egyesbe bezárva

Halmágy

Varga János, 79 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Én is voltam az egyesbe bezárva,
s Rajtam is vót a vasbilincs rám zárva.
Kezemen is, lábamon is rajta ja bilincs,
Föltekintek a nagy égre, senkim sincs.

Az egyesbe' de kemények az ágyak,
s Keményebbek, kisangyalom, mint nálad,
Derekaljam, fejbáncosom csak egy szál deszka,
s Jobb lett volna, nálad maradtam volna!

Káncerajtó,* hulljon le rólad a zár,
Hogy még egyszer lehessek szabad madár!
Szabad madár akkor leszek, drága jangyalom,
Ha letelik harminchat kis hónapom.

335. Bádogos a Szlatinai kaszárnya

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924.

Gy.: Pávai István, 1990.

Bádogos a szlatinai kaszárnya,
Oda vagyok három évig bezárva.
Három évig sírok benne, búsulok,
Mer' én onnat soha nem szabadu[lok]!

336. Menekülnek az erdei magyarok

Nagymoha

Szabó Antalné Kozma Etelka, 1924., Szöllősi Árpádné

Szali Eszter, 1924., Tódor Dénesné Dobai Erzsébet, 1913.

Gy.: Pávai István, 1990.

Menekülnek az erdei magyarok,
Nem látták-e a babámot valahol?
Láttam, biz' én, ejahaj, Oroszország szélébe,
Kavernába' le vannak telepedve.

---

* vlsz. kárcser = katonasági fogda

Új a csizmám, el akarom viselni,
De az anyám nem akarja engedni.
Hadd el, anyám, hadd el, hadd, nem a te pénzed ára,
A szeretőm vette vásárfiába.

Elmegyek a fogarasi vásárra,
Gyűrűt veszek a szeretőm ujjára.
Kék lesz annak a szeme, mind (mint) a babám két szeme,
Verje meg a záporoső örökre!

337. Hej, édesanyám, hogyha bejössz Brassóba

Halmágy

Szász Györgyné, 69 éves

Gy.: Faragó József, 1966.

Hej, édesanyám, hogyha bejössz Brassóba,
Tekints fel a nagy kaszárnyaablakra,
Ott látsz engem komisz* bakaruhába,
Hej, göndör hajam rövidre lesz levágva.

---

* komisz = rossz minőségű, silány

BARCASÁG

338. Szent Gergely doktornak

Gergelyjárás

Tatrang

Özv. Bartha Mihályné Pajor Sára, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

I.

Szent Gergely doktornak,

Híres tanítónak

Az ő napján,

Menjünk Isten szerint,

Régi szokás szerint

Oskolábo!

II.

Adjanak, adjanak diribdarab szalonnát,

Véres-májast, kis kolbászt, melléje egy hat tojást,

Hogy főzzünk (főzzünk) egy rotytyantást!

339. Jertek, jertek, menjünk már haza, már haza

Húsvéti kakaslövés

Szászmagyarós, Apáca.

Gál Elemér, 16, Mátis János, 14, László Gyula, 15, Imre
Árpád, 14, Bölöni István, 13, Giró Árpád, 14 éves
Gy..Jagamas János, 1958,

Beszélve:

Ezután a vitézek egymásután rálőnek a kakasra. Miután mindenik hármat lőtt, a menet hazafelé tart. Hazafelé ezt éneklük:

Jertek, jertek, menjünk már haza, már haza,
Mert mi eleget mulattunk, mulattunk.
Ez nap örömet nekünk okozott,
Egy kis dolgot vígságra hoz, -ra hoz.

Amit akartunk, megtettük, megtettük,
A kakasunkot meglőttük, meglőttük.
Ez nap örömet nekünk okozott,
Egy kis dolgot vígságra hoz, -ra hoz.

Félre tőlünk már, búbárat, búbárat,
Kakast lőttünk mi, nem nádat, nem nádat.
Ez nap örömet nekünk okozott,
Egy kis dolgot vígságra hoz, -ra hoz.

Jertek, jertek, menjünk szállásra, szállásra,
A kakasunknak torára, torára!
Ez nap örömet nekünk okozott,
Egy kis dolgot vígságra hoz, -ra hoz.

Beszélve:

Végezetül a menet visszaér kiinduló helyére, és megeszik a kakast.

340. Fenn az égen van egy csillag

Névnepköszöntő

Zajzon

Özv. Szász Istvánné Fejér Ilonka, 1925.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 2000.

Fenn az égen van egy csillag,
Amely olyan szépen villog.
István ablakára mutat,
Megtaláltuk itt az utat.

Ne vegyétek rossz néven, hogy eljöttünk,
Tudja Isten, hogy még egyszer jöhetünk.
Tiszteljük a házigazdát és a szép gazdaasszonyát
Ezerszer meg ezerszer!

Ezer bocsánatot kérünk,
Hogy ablakid alá jöttünk.
Ezer bocsánatot, sokat,
Hogy érhesz sok névnapokat!

341. János, hát még alszol-é

Névnepköszöntő

Tatrag

Bálint István, 1919., Bálint Istvánné Bacsó Sára, 1927.

Gy.: Balla Ferenc, Kallós Zoltán, Németh István, 2000.

János, hát még alszol-é?
Piritusod* vagyon-é?
Mert ha nem, elmegyünk, más Jánost keresünk,
Megyünk, ahonnan jöttünk!

---

* spiritusz (piritus) = alkohol, iatal

Mondd meg, béeresztesz-é?
Mondd meg, béeresztesz-é?
Mert ha nem, elmegyünk, más Jánost keresünk,
Megyünk, ahonnan jöttünk!

342. Fehér László lovat lopott

Ballada

Tatrang

Özv. Bartha Mihályné Pajor Sára, 75 éves
Gy.: Jagamas János, 1958.

Fehér László lovat lopott
Az aradi nagy hegy alól,
Bőrnýergestől, kantárostól,
Mindenféle szerszámostól.

Aluszol-e, fehér Anna,
Aluszol-e, fehér Anna?
Nem aluszom, nem nyughatom,
Csak a nagy lánczörgést hallom.

Csak aludjál, csak nyugodjál,
Mert bátyádnak vége van már!
Csak aludjál, csak nyugodjál,
Mert bátyádnak vége van már!

343. Fehér László lovat lopott

Ballada

Csernátfalu

Kiss Istvánné Borbély Furuzs, 51 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Fehér László lovat lopott
A fekete halom alól.
Le is fogták, be is zárták,
Fehér László le van zárva.

Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja be van zárva.
Elment a Horváth bíróhoz,
Hogy a bátyját szabadítsa.

Bíró, bíró, Horváth bíró,
Szabadítsd ki a bátyámat!
Háljál velem ez éjszaka,
Hogy a bátyád szabadítsam!

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Azt mondta a Horváth bíró:
Háljak vele ez éjszaka,
Hogy a bátyám szabadítsa.

Húgom, húgom, Fehér Anna,
Ne hálj a Horváth bíróval!
Leánságodat elveszi,
s Szép bátyádnak fejét veszi.

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a Horváth bíróhoz.
Veled hálok az éjszaka,
Csak a bátyám szabadítsad!

Éjfél után egy az óra,
Mi zörög az udvarodban?
Lovam viszik itatóra,
Annak zörög zabolája.

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóra.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-e, vagy ébren vagy?

Húgom, húgom, Fehér Anna,
Ne keresd itt a bátyádat!
Zöld erdőnek közepébe,
Akasztófa tetejébe.

Bíró, bíró, Horváth bíró,
Átkozott légy, Horváth bíró!
Mosdóvized vérré váljon,
Törülköződ langot hányjon!

Tizenhárom sor patika
Ürüljön ki a számodra!
Kilenc szekér széna, szalma
Rothadjon el mind alatta[d]!

344. Seprik a szentgyörgyi utcát

Pürkerec

Szász Mártonné Kajcsa Berta, 36 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Seprik a szentgyörgyi utcát,
Viszik a magyar regutát.*
Állj meg, babám, kérdjelek meg,
Ha elvisznek, hol kaplak meg?

Gyere fel Itáliában,
Ott megkapsz egy kaszárnnyába.
Ha ott meg nem talál sz kapni,
Gyere fel Galíciába!

Galícia közepében
Két kaszárnny van egy végbe.
Abba' vannak a legények,
Abba' búsulnak szegények.

Kihajolnak az ablakon,
Rózsa nyílik csákójukon.
Rózsa nyílik, szegfű hajlik,
Szeretejük szava hallik.

---

* regruta (reguta) = újonc katona

345. Amerre én járok

Tatrang

Özv. Bartha Mihályné Pajor Sára, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Amerre én járok,
Még a fák is sírnak.
Gyenge ágaikról
Levelek lehullnak.

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mer' az én kedvesem
Mást szeret, nem engem!

346. Engem anyám megátkozott

Apáca

Nő

Gy.: Bencédi Huba, 1977.

Engem anyám megátkozott,
Mikor a világra hozott.
Azt az átkot mondta reám,
Ország-világ legyen hazám!

Árok, árok, de mély árok,
Sosem hittem, hogy így járok.
Jót reméltem, rosszat értem,
Jaj de szerencsétlen lettem!

347. Feleségem olyan vagyon

Pürkerec

Jakab Jánosné Orbán Anna, 74 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Feleségem olyan vagyon,
A hétfalun híre vagyon.
Bánom, bánom *az én* házasságom.

Kenyeret is jót tud sütni,
Háromszor tesz kovászt néki.
Három napig min' keleti,
Mégis keletlen béveti.

Aláfelé veres az ég,
Mon' meg rózsám, szeretsz-e még!
Szeretsz-e, vagy szeresselek,
Vagy szívemből kivesselek?

Ver' meg Isten azt a papot,
Melyik münköt összehadott!
Sohasem szeretttük egymást,
Mégis ránk mondta az áldást.

Nem átkozlak nagy átokkal,
Csak szívbéli bánatokkal.
Mikor fád van, sód ne legyen,
Nyugodalmad sose legyen!

Látod, rózsám, hogy pakolok,
Mégse' hiszed, hogy indulok.
a Búcsúzásod rövid legyen,
Hogy szívembe' kárt ne tegyen!

348. Kutya legyek, megüttetem magamat

Pürkerec

Jakab Jánosné Orbán Anna, 74 éves.

Gy.: Jagamas János, 1958.

Kutya legyek, megüttetem magamat,
A piritus* megette a napomat!
Jobb lett volna szegény, árva szívemnek,
Hagytam volna békét a szerelemnek!

349. Megöltek egy legényt

Ballada

Tatrang

Veres András, 38 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Megöltek egy legényt
Hatvan forintjáért,
A Tiszába bevetették
Pej paripájáért.

Tisza be nem vette,
Partjára kitette.
Arra megy a halászlegény,
Hálójába tette.

Odamegy az apja,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, kelj fel, édes fiam,
Gyere velem ha[za]!

---

* spiritusz (piritus) = alkohol, iatal

Odamegy az anyja,
Költi, de nem hallja:
Kelj fel, kelj fel, édes fiam,
Gyere velem ha[za]!

Odamegy babája,
Költi, meg is hallja:
Kelj fel, kelj fel, édes babám,
Borulj a nyakam[ra]!

s Megsiratsz-e engem
Három legény előtt?
Megsiratlak, édes babám,
Egész világ el[őtt].

Csináltatsz-e nékem
Diófa koporsót?
Csináltatok, édes babám,
Márványkő kopor[sót]!

350. Fejér faszulykavirág

Tatrang

Csabai Sándorné Molnár Anna, 43 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Fejér faszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág!
Gyere hezzám szombat este sötétbe,
Hogy nézzek a két ragyogó szemedbe!

351. Seprik a szentgyörgyi utcát*Pürkerec*

Gyerkó Samu, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Seprik a szentgyörgyi jutcát,
 Viszik a magyar regutát.*
 s Kit Brassóba, tyuhaj, kit Szebenbe,
 Kit Bosznia közepé[be].

Boszniának a közepébe
 Két kaszárnnyo van egyvégbe.
 Abba' vannak, tyuhaj, a legények,
 Abba' búsulnak szegények.

s Kihajolnak ablakikon,
 Rózsa nyílik csákójokon.
 Rózsa nyílik, tyuhaj, szegfű hajlik,
 A babámnak szava hallszik.

s Mihaszna, ha szova hallszik,
 Ha jó maga masírozik?
 Mihaszna, ha szava hallszik,
 Ha jó maga masírozik?

---

* regruta (reguta) = újonc katona

352. Nem messze van ide rózsám tanyája

Tatrang

Özv. Bartha Mihályné Pajor Sára, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Nem messze van ide rózsám tanyája

Idelátszik virágos körtefája.

Bús gerlice szokott rajta meghálni,

Jaj de bajos a rózsámtól megválni!

Úgy megválunk, kisangyalom, egymástól,

Mint a csillag fényes ragyogásától!

Úgy megválunk, kisangyalom, egymástól,

Mint a csillag fényes ragyogásától!

353. Apró kender, magos kender

Tatrang

Özv. Csuka Jánosné Lukács Margit, 75 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Apró kender, magos kender,

Nem kell nekem özvegyember.

Hej-haj, zereg a levél,

Nem zereg, ha nem fújja ja szél.

Egy szem szilva, két szem szilva,

Tátott szájú csizmadia.

Hej-haj, zereg a levél,

Nem zereg, ha nem fújja ja szél.

*

Mért nem fogtad jól az árot,
Mért rontottad el a szárot?
Hej-haj, zereg a levél,
Nem zereg, ha nem fújja ja szél.

Egy szem kökény, két szem kökény,
Tátott szájú szabólegény,
Hej-haj, zereg a levél,
Nem zereg, ha nem fújja ja szél.

Mért nem fogtad jól az ollót,
Mért rontottad el a posztót?
Hej-haj, zereg a levél,
Nem zereg, ha nem fújja ja szél.

354. Amerre én járok

Tatrang

Özv. Bartha Mihályné Pajor Sára, 75 éves
Gy.: Jagamas János, 1958.

Amerre én járok,
Még a fák is sírnak,
Gyenge ágaikról
Levelek lehullnak.

Hulljatok, levelek,
Rejtsetek el engem,
Mert az én kedvesem
Mást szeret, nem engem.

355. Jó napot, jó napot

Ballada

Zajzon

Máté Gézáné Rab Kata, 53 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Jó napot, jó napot,
Ismeretlen anyám!
Hol van a szép Erzsi,
Erzsi, a szép leány?

Elment, lelkem, elment,
Elment a mezőre,
Gabonát aratni,
s Azt kékébe rakni.

Jártam ott, de nincsen,
Ismeretlen anyám.
Hol van a szép Erzsi,
Erzsi, a szép leány?

Elment, lelkem, elment,
Elment az erdőbe,
Gyöngyvirág keresni,
Koszorúba kötni.

Jártam ott, de nincsen,
Ismeretlen anyám.
Hol van a szép Erzsi,
Erzsi, a szép leány?

Elment, lelkem, elment,
Elment a templomba.
Szép misét hallani,
És azt megtanulni.

Jártam ott, de nincsen,
Ismeretlen anyám.
Hol van a szép Erzsí,
Erzsí, a szép leány?

Harangoznak délre,
De nem az ebédre,
Viszik a szép Erzsit
Gyászos temetőbe.

Istenem, Istenem,
Édes, jó Istenem!
Hogy kell e világot
Egyedül töltenem?

356. Szabolcs megye, Nyíregyháza, Nagyerdő

Ballada

Csernátfalú

Hajdu Mihályné Giró Szász Kata, 58 éves
Gy.: Jagamas János, 1958.

Szabolcs megye, Nyíregyháza, Nagyerdő,
Vérrel van megöntözve a nagy mező.
Zúg az erdő, sívít a szél szüntelen,
Jaj, Istenem, mire visz a szerelem!

Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti,
De a Jolán szülei nem engedik.
Kihívta a zöld erdőbe sétálni,
Ottan majd virágokat fognak szedni.

Kiértek a zöld erdőnek szélébe,
Mondta Gyula: Gyere, ülj az ölömbe!
Nem engedem, hogy te legyél a másé,
Még az éjjel meg kell halni egymásé!

Gyászba' van a csernátfalvi főutca,
Horvát Jolánt halva viszik le rajta.
Koporsója végtől-végig koszorú,
Édesanyja megy utána, szomorú.

Ó, te Gyula, nem fájt-e a te szíved,
Mikor az én Jolánkámat megölted?
Akkor nem fájt, de most mindjár' meghasad,
Hurcolnom kell a negyvennyolcas vasat.

Huszonkettő, huszonhárom, huszonnégy,
Ó, te Gyula, ilyen korán hová mész?
Megyek ki a virágos temetőbe,
Rózsát viszek a babám keresztjére.

357. Jó estét, jó estét

Ballada

Pürkerec

Özv. Buna Samuné Fejér Anna, 80 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Jó esvét, jó esvét,
Tollasné asszonyság!
Hol van az én Erzsi babám,
Talán le is feküdt már?

Lefeküdt, lefeküdt
Szép paplanyos ágyába.
De az én Erzsi babám
Hogy feküdt le magára?

Menjen bé, költse fel,
Készítse el a bálba,
Piros bársony cipőjét
Húzza fel a lábába!

Be is ment, fel is költ,
El is készült a bálba.
Akkor az a két betyár
Rákacsint a cigányra.

Húzzátok, cigányok,
Estétől jó reggelig!
Reggeli négy órára
Tollas Erzsi elalszik.

Eressz ki, eressz ki,
Mer hűtteni megyek ki,
Piros bársony cipőmből
Piros vérem öntsem ki!

Nem eresztlek, ne menj ki,
Ne hűtsed ki magadot,
Mert a négy aranygyűrű
Ujjodra rádagadott!

Átkozott *volt az* az apa,
S átkozottabb az anya,
Ki *az* egyetlen leányát
A bálba elbocsássa!

Felnevelték, felnevelték
Más szülői hiába,
Mert a halál szép korába'
Elrabolta sírjába.

Ti leányok, jó leányok,
Rólam példát vegyetek,
Ilyen két betyárnak
Sohase higgyetek!

Mer' én hittem, mer' én hittem,
Jaj de meg is csalódtam,
A legszebb koromba'
Koporsómba szálltam.

358. Megdőglött az öreg tyúkom*Krizba*

Fazakas Ilona, 1909.

Gy.: Kallós Zoltán, 1966.

Megdőglött az öreg tyúkom,
Jaj-jaj, jaj-jaj-jaj.
Inkább bánom, mind (mint) uramot,
Mer' az uram részeges vót,
De ja tyúkom jó tojó vót,
Habaritty, habaritty, hopp, hopp, hopp.

359. Rég lehullott a levele a fának*Pürkerec*

Keserves Sipos Józsefné Fehér Anna, ?

Gy.: Vikár Béla, 1899.

Rég lehullott a levele ja fának,
S rég járok én, kedves babám, utánod.
S jobb lett volna 'lyennek (ilyenek) nem es születni,
Aki nem tod (tud), aki nem tod szeretni.

Bé vagy írva a szívem közepibe,
Tisza, Duna sem moshat ki belőle.
Tisza, Duna a tengerig meg sem áll,
S az én könnyem (könnyem) csak titokban folydogál.

Titkon kérem a jó Istent miattad,
Ne bántson, hogy a szívemet megcsaltad!
Titkon kérem a jó Istent miattad,
Ne bántson, hogy a szívemet megcsaltad!

360. Nem messze van innen a Hargita

Ballada

Pürkerec

Gyerkó Samu, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

s Nem messze van innen a Hargita,
s Körös-körül Duna, Tisza mossa.
s Körös-körül Duna, Tisza mossa,
s Közepébe' a lebuki csárda.

s Közepiben a lebuki csárda,
s Abban mulat egy betyár magára.
s Tíz icce* bort, tíz szál gyertyát hozzon,
Hogy a betyár kedvire mulasson!

Arról jönnek, látom, a zsandárok,
s Még messziről fénylik a puskájuk.
s Elől káplár, utána zsandárok,
s Igyenest a lebuki csárdába.

Jó napot, jó napot, Lebuki csárdásné!
s Hát e lónak itt-e ja gazdája?
s Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy fél órája.

Mondja meg, hogy jöjjön ki, vagy adja meg magát,
s Mert nem bántjuk, ha megadja magát.
s Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Hogyha tetszik, vigyék el a lovam!

---

* icce = régi magyar űrmérték, általában 7-8 deci

s Lovam, lovam, lovam se' sajnálom,
 s Csak a rávaló szerszámom bánom.
 s Bőrnyergébe' van bugyillárisom,*
 Abba' vagyon százezer forintom.

Százat adtam piros paripáér',
 Százat pedig rávaló szerszámér',
 s Egy ezeret egy szőke kislányér',
 s Kit nem adnék szíles (széles) e világért.

Anyám, anyám, de szomorú vagyok,
 s Mer én mostan fogolymadár vagyok.
 s Fogolymadár nem bír ágról szállni,
 s Én sem bírok a babámhoz járni.

361. De szeretnék hajnalcsillag lenni

Türkös

Özv. László Jánosné Szávuj Anna, 57, Esztojka Jánosné
 László Anna, 28, László Ibolya, 21 éves
 Gy.: Jagamas János, 1958., Csernátfalu

De szeretnék hajnalcsillag lenni,
 Babám ablakjára beragyogni!
 Beragyognék hozzája hajnalba',
 Csókot kérnék tőle, *de* utoljára.

Alma *ja* fa alatt, nyári piros alma,
 Engem gyaláz a szeretőm édesanyja.
 Engem gyaláz, engem tesz a vesz a szóra,
 Szeretem a lányát, nem tehetek róla.

---

* bugyelláris (bugyilláris) = pénztárca, erszény

Szánom, bánom, amit cselekedtem,
Hogy én veled szerelembe ültem.
Szerelembe nem estem, csak szóba,
Sajnálalak, de nem tehetek róla.

362. Udvaromon aranyválú, aranykút

Pürkerec

Gyerkó Samu, 70 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Udvaromon aranyválú, arany[kút],
Abba' fürdik aranykakas, aranytyúk.
s Mindig fürdik, mégis sáros a tolla, ja tolla,
Legszebb menyecskét szerettem a falumba'.

s Udvaromot keskeny árok hasítja,
s Barna kislány a szívemet búsítja.
s Barna kislány, mér' búsítod szívemet, a szívemet,
Így es, úgy es teveled töltöm bús életemet.

363. Megöltek egy legényt

Ballada

Tatrang

Fejér János, 60, Szász János, 67, Manczók János, 58 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Megöltek egy legényt
Hatvan forintjáért.
Bebetették a Tiszába
Pej paripájáért.

Tisza nem engedte,
Partjára kivette.
Odament az orosz legény,
Csónakjába tette.

364. Szabó Vilma kiment az erdőbe

Ballada

Csernátfalu

Gírás Jánosné Benedek Sára, 61 éves

Gy.: Jagamas János, 1958.

Szabó Vilma kiment az erdőbe,
Lefeküdt a gyertyánfa tövébe,
Egyet-kettőt kiáltottam neki,
Kelj fel, Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette tréfára,
Beugrott a közeli csárdába.
Valld ki, Vilma, valld ki bűneidet!
Hová tetted három gyermekedet?

Egyet tettem Tiszának medrébe,
A másikat gyertyánfa tövébe.
Harmadiknak én voltam gyilkosa,
Mer' tudtam, szabad nem leszek soha.

Szabó Vilmát hat pandúr* kíséri,
A babája az ablakból nézi.
Ne nézd, babám, gyászos életemet,
Mert ezeket mind érted szenvedem!

---

* pandúr = a 19. században a vármegyékben rendőri szolgálatot teljesítő fegyveres katona

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
1	Bánság	Bóthajtásos az én szobám	rabének	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
2	Bánság	Iszik a betyár a csapon	betyárdal	régi	diatonikus la	giusto	1-9
3	Bánság	Tisza szélén elaludtam	betyárdal	új	pentaton la	giusto	1-9
4	Bánság	Kiszáradt a Tisza	ballada	régi	diatonikus la	giusto	1-9
5	Bánság	Jó bort, kocsmárosné	bordal	régi	diatonikus la	giusto	1-9
6	Bihar	Serkenj fel, zendülj fel	újévkőszöntő	régi	diatonikus do	giusto	V-6
7	Bihar	Fenesi helységünkben	névnepkőszöntő	régi	diatonikus re	rubato	1-7
8	Bihar	Elment a madárka	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-b10
9	Bihar	A tárkányi sugártorony	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
10	Bihar	Elment a madárka	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
11	Bihar	Mit ér ha gazdag vagy	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-7
12	Bihar	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
13	Bihar	Sátorkaróm, ha leverem	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
14	Bihar	Elmentem én a malomba lajsan, lajsan	tréfás dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
15	Bihar	Az erdőbe' a cigányok fabocskorba' járnak	tréfás dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-9
16	Bihar	Jó estét, jó estét	ballada	régi	diatonikus do	quasi giusto	#VII-6
17	Bihar	Belényesi sorozóra süt a nap	ballada	új	pentaton la	giusto	1-11
18	Bihar	Az erdőbe' nincs magasabb a fánál	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
19	Bihar	Ha felül a huszár a piros pej lovára	katonadal	új	diatonikus do	giusto	1-9
20	Bihar	Édesapám, édesapám	siratódal	régi	diatonikus mi	parlando	VII-b6
21	Bihar	Az aradi halmok alatt	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
22	Bihar	Bárcsak esne, bárcsak fűjna	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-9
23	Bihar	Kilenc zsandár áll előttem	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	1-9
24	Bihar	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	ballada	régi	pentaton la	parlando	V-8
25	Bihar	Ne búsulj, ne bánkódj	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
26	Bihar	Most jöttem én Párizsból	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-11
27	Bihar	Jön a babám a tanyáról	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
28	Bihar	Mikor én még tizenhét éves voltam	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
29	Bihar	Ez a Luci fehér inget varratott	párosító	régi	pentaton la	giusto	1-b10
30	Bihar	Bátori Kalári	ballada	régi	diatonikus mi	giusto	VII-b6
31	Bihar	Zúg az erdő, zúg a mező	betyárdal	régi	diatonikus la	giusto	1-9
32	Bihar	Feleségem olyan tiszta	tréfás dal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
33	Bihar	Édesanyám is volt nékem, de már nincs	keserves	régi	diatonikus re	giusto	1-9
34	Bihar	Én is voltam valaha	betyárdal	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
35	Bihar	Gyere velem Mónár Anna	ballada	új	pentaton la	giusto	1-b10
36	Bihar	Árok, árok, de mély árok	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
37	Bihar	Feltették már néked a gyöngykoszorút	menyasszonykísérő	új	pentaton la	giusto	1-8
38	Bihar	Jó estét, jó estét, Szegvári Katica	ballada	új	pentaton la	giusto	1-b10
39	Bihar	Tisza partján lovagolni nem merek, lovagolni nem merek	szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-9
40	Bihar	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	szerelmi dal	új	diatonikus la	giusto	1-11
41	Bihar	Vékony haja van a nyári piros almának	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-8
42	Bihar	Egy-két kulacs ürmössel, ürmössel	betlehemes	régi	diatonikus la	giusto	1-5
43	Bihar	Elrepült a madár	síratódal	régi	diatonikus mi	parlando	1-b7
44	Bihar	Mindjárt bételik az óra	síratódal	régi	diatonikus mi	parlando	1-b7
45	Bihar	Ha felülök kis pej lovam hátára	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-8
46	Bihar	Rab vagyok, rab vagyok	rabének / keserves	régi	pentaton la	rubato	1-9
47	Bihar	Amoda egy bokor mellett	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-8
48	Bihar	Ugyan, kedves mamám	betyárdal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
49	Bihar	Az a bajom, bésorozott a német	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-b10
50	Bihar	Kéreti a nénémet cifra szabólegény	ballada	régi	diatonikus la	giusto	1-9
51	Bihar	A búzába' a disznó, csak a farka látszik	kanászdal	régi	diatonikus la	giusto	1-8
52	Bihar	Amott egy kis bokor mellett	szerelmi dal	régi	diatonikus re	parlando	1-8
53	Bihar	Megizenem a makai uraknak	ballada	régi	diatonikus re	parlando-rubato	1-b7
54	Bihar	Mikor én még kicsi voltam	ballada	régi	diatonikus re	rubato	1-8
55	Bihar	Jaj Istenem, de bánatos vagyok	katonadal	új	pentaton la	quasi giusto	1-b10
56	Bihar	Sej, a Tiszának mind a négy sarka bájos	szerelmi dal	új	diatonikus re	giusto	1-8
57	Bihar	Részesnek, csavargónak tart engem az egész világ	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
58	Bihar	Derül, borul már az idő	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-9
59	Bihar	Mikor a juhász bort iszik	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-9
60	Bihar	Hidegen fúj a szél a pusztába'	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
61	Bihar	Amerre én járok	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
62	Bihar	Hajnallik, hajnallik	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-9
63	Bihar	Fekete tyúk szedegeti a meggyet	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
64	Bihar	Nincsen hideg, mégis befagyott a tó	betyárdal	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
65	Bihar	Aki juhász akar lenni	pásztordal	régi	diatonikus re	quasi giusto	1-8
66	Bihar	Aki kondás akar lenni	kanászdal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
67	Bihar	Két nyárfa közt bésütött a holdvilág	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
68	Bihar	Mikor Rózsa Sándor	ballada	új	diatonikus la	parlando	VII-9
69	Bihar	Érsemjénbe két úton kell bemenni	szerelmi dal	új	diatonikus la	quasi giusto	1-b10
70	Bihar	Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába'	betyárdal	új	diatonikus szo	rubato	1-9
71	Bihar	Kiskereki körül van ibolyával	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-8
72	Bihar	Jó bort iszok én, fenyőággal tüzelek	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
73	Bihar	András-nap felé az idő	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-8
74	Bihar	Mit ér a pántlikás kalap	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
75	Bihar	Falu végén van egy nyárfamagában	ballada	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
76	Bihar	Kislány, kislány, hova tetted lányságod	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
77	Bihar	Búra, búra, búra, búbánatra születtem	keserves	új	pentaton la	giusto	1-9
78	Bihar	Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti	ballada	új	diatonikus do	giusto	1-9
79	Felső-Tisza-vidék	A pettyényi vizesaljba' születtem	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	1-8
80	Felső-Tisza-vidék	Kicsi még a mi lányunk	párosító	régi	pentaton la	giusto	#VII-9
81	Felső-Tisza-vidék	Mit nékem egy almát kétfele vágni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
82	Felső-Tisza-vidék	Fejér László lovat lopott	ballada	régi	diatonikus re	parlando	VII-8
83	Felső-Tisza-vidék	Szól a fügemadár	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
84	Felső-Tisza-vidék	Mikor kezdtem kuferemet pakolni	katonadal	új	diatonikus la	giusto	1-11
85	Felső-Tisza-vidék	Csak azér' szeretek a faluvégén lakni	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-10
86	Felső-Tisza-vidék	Erzsi néni, drága	párosító	régi	diatonikus la	giusto	1-8
87	Felső-Tisza-vidék	Nem messze van ide Kis-margita	ballada	régi	diatonikus re	rubato	1-9
88	Felső-Tisza-vidék	Barna kislány, hová lett a lányságaod	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
89	Szilágyság	Jaj, pártám, jaj, pártám	menyasszonybúcsúzó	régi	diatonikus mi	rubato	VII-7
90	Szilágyság	Mikor tekerik a kontyot	lakodalmas	régi	diatonikus re	giusto	1-9
91	Szilágyság	Drága jó gyermekem	siratódal	régi	diatonikus la	parlando	VII-5
92	Szilágyság	Jaj, Istenem, Istenem, Istenem	siratódal	régi	diatonikus do	parlando	1-6
93	Szilágyság	Zendülj fel, Szent János	névnepköszöntő	régi	diatonikus do	giusto	V-4
94	Szilágyság	Nem idevaló vagyok én	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
95	Szilágyság	Adjon Isten, édesanyám, jó estét	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-b10
96	Szilágyság	Tudod babám, mit fogadtál	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
97	Szilágyság	Édesanyám is volt nekem	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
98	Szilágyság	A nagy utcán végestelen végig	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
99	Szilágyság	Esik eső, nagy sár van az utcán	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
100	Szilágyság	Az éjszaka nem aludtam egy órát	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
101	Szilágyság	Ha kihajtom szilaj ökröm a rétre	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
102	Szilágyság	Száraz a bokor a paniti tetőn	szerelmi dal / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
103	Szilágyság	Megismerem a kárásztelki menyecskét	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
104	Szilágyság	Kontyolják a nénémet bodros fűkötővel	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-9
105	Szilágyság	Elibe, Elibe	szerelmi dal / menyaszszonybúcsúzó / rabének	régi	diatonikus re	giusto	1-7
106	Szilágyság	Barna Janit arra kérte babája	ballada	új	pentaton la	giusto	1-9
107	Szilágyság	Szeretlek, szeretlek	szerelmi dal / bettyárdal	régi	pentaton la	giusto	1-9
108	Szilágyság	Ezt a százast látod-e	mulatódal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
109	Szilágyság	Szilágysági gyerek vagyok	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
110	Szilágyság	Ez a kislány bölcsőt csináltatott	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
111	Szilágyság	Dobos Gábor ha bemegy az erdőbe	ballada	régi	pentaton la	giusto	VI-9
112	Szilágyság	Naptól virít, naptól hervad a rózsza	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
113	Szilágyság	Ága-bogas a diófa teteje	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
114	Szilágyság	Ha meguntál, kisangyalom, szeretni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
115	Szilágyság	Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
116	Szilágyság	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
117	Szilágyság	Nem messze van ide Kis-margita	ballada	régi	diatonikus re	rubato	1-9
118	Szilágyság	Szép a kislány ideig	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
119	Szilágyság	Kisbagosi csorgóvíz	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
120	Szilágyság	Viszi a víz a kisbagosi hegyet	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-8
121	Szilágyság	Tizenkettő, tizenhárom, tizennég	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-9
122	Szilágyság	Felleg sincsen, mégis esik az eső	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-9
123	Szilágyság	Limbes-lombos a diófa teteje	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
124	Szilágyság	Nyílik az égnek felvont, szép sátora	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	#VII-6
125	Szilágyság	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
126	Szilágyság	Mikor a juhász bort iszik	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-9
127	Szilágyság	Ugat a kutyám, a Rajna	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
128	Szilágyság	Mikor Barna Péter a lovát itatja	ballada	régi	pentaton la	rubato	1-9
129	Szilágyság	Jaj Istenem, jaj annak	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
130	Szilágyság	Az alszegi forrásvíz	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
131	Szilágyság	Megütötték a bírót	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
132	Szilágyság	Ez a kislány boglyát tetéz	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
133	Szilágyság	Jártam hozzád, nem járok már	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-b10
134	Szilágyság	Még azt mondja a murok	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
135	Szilágyság	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
136	Szilágyság	Nem jó csillag lett vóna énbőlöllem	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
137	Szilágyság	Tettem én már kicsi bajt is, nagyot is	betyárdal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
138	Szilágyság	Nagygazda volt az apám	tréfás dal	régi	pentaton do	giusto	V-5
139	Szilágyság	Minden lánynak van babája, csak énnekem nincsen	tréfás dal	régi	diatonikus re	giusto	1-7
140	Szilágyság	Úgy elmegyek, meglásátok	keserves	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
141	Szilágyság	Sej, széna, széna, széna terem a réten	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
142	Kalotaszeg peremterületei	Hogy sokszor napjaidat vígan elérhesd	névnapköszöntő	régi	diatonikus re	giusto	#VII-6
143	Kalotaszeg peremterületei	Bátori Kalári	ballada	régi	pentaton la	parlando	VII-7
144	Kalotaszeg peremterületei	Jó estét, jó estét	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
145	Kalotaszeg peremterületei	Kimentem a zöld erdőbe	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
146	Kalotaszeg peremterületei	Kicsi tulok, nagy a járom	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
147	Kalotaszeg peremterületei	Udvaromon hármat fordult a kocsi	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
148	Kalotaszeg peremterületei	Szépen legel a báróné gulyája	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-8
149	Kalotaszeg peremterületei	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
150	Kalotaszeg peremterületei	Este van már, este van, este van, este van	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
151	Kalotaszeg peremterületei	Sűrű sötét felhő vándorol a nagy égen	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
152	Kalotaszeg peremterületei	Az éjszaka elaludtam	ballada	új	pentaton szo	quasi giusto	1-10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
153	Kalotaszeg peremterületei	Az ökör a földet nem magának szántsa	keserves	új	pentaton szo	giusto	1-10
154	Kalotaszeg peremterületei	Nagygazda volt az apám	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
155	Kalotaszeg peremterületei	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
156	Aranyos-vidék	Most jövök Gyuláról	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
157	Aranyos-vidék	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-9
158	Aranyos-vidék	Hallottátok, itt, Szentgyörgyön mi történt	ballada	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
159	Aranyos-vidék	Maros partján elaludtam	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
160	Aranyos-vidék	A felszegen esik az eső	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
161	Aranyos-vidék	Szerettelek egy ideig	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
162	Aranyos-vidék	Addig ültém a küszeben	tréfás dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-7
163	Aranyos-vidék	El kell menni, ha esik is	bujdósó-dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
164	Aranyos-vidék	Az enyedi fegyház fala de sárga	rabének	régi	diatonikus do	giusto	1-8
165	Aranyos-vidék	Hej, édesanyám sokat intett a jóra	keserves	új	pentaton la	quasi giusto	VII-9
166	Aranyos-vidék	Szerelem, szerelem	keserves	új	pentaton la	giusto	VII-9
167	Aranyos-vidék	El kell nékem menni	bujdósó-dal	új	pentaton la	giusto	VII-9
168	Aranyos-vidék	Kaszárnya, de kaszárnya	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-b10
169	Aranyos-vidék	Házunk előtt folyik el a Berektó	keserves	új	pentaton la	giusto	1-9
170	Aranyos-vidék	Páros vadgalamb szállott le a pusztára	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
171	Aranyos-vidék	Ejhaj, harmatos a kukorica levele	keserves	új	pentaton la	giusto	1- 9
172	Aranyos-vidék	Erdő, erdő, sűrű erdő, sokat jártam köztetek	szerelmi dal	új	diatonikus re	rubato	1-b10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
173	Aranyos-vidék	Rászállott a fecske a vasútra	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-10
174	Aranyos-vidék	Elsárgultam, mint az akác levele	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-10
175	Aranyos-vidék	Fölszántatom a szentgyörgyi temetőt	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-10
176	Aranyos-vidék	Hej, bíró, bíró, bíró, falumbeli bíró	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
177	Aranyos-vidék	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	ballada	régi	pentaton la	rubato	1-9
178	Aranyos-vidék	A nagy asszony messze lát	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
179	Aranyos-vidék	Száraz a bokor a tetőn	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
180	Aranyos-vidék	Háborúban dörög az ég	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
181	Aranyos-vidék	Kicsi tulak, nagy a járom	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
182	Aranyos-vidék	Harasztosi bánat utca	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
183	Aranyos-vidék	Kocsi megyen a parton, a parton	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
184	Aranyos-vidék	Hideg sincsen, mégis befogyott a tó	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
185	Aranyos-vidék	Ez az utca bánat utca	bujdósó-dal	régi	diatonikus la	giusto	VI-b10
186	Aranyos-vidék	Hej de széles, hej de hosszú az az út	ballada	régi	diatonikus re	giusto	#VII-8
187	Aranyos-vidék	Jó estét, barna lány	ballada	régi	diatonikus szo	quasi giusto	1-9
188	Aranyos-vidék	Sárga kukoricaszál	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
189	Aranyos-vidék	Lefelé folyik a Tisza	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
190	Aranyos-vidék	Seprik az erdei utat	katonadal	régi	diatonikus do	giusto	1-6
191	Aranyos-vidék	Éjfél után hajnal hasad	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
192	Aranyos-vidék	Harangoznak délre	ballada	új	pentaton la	giusto	V-7
193	Aranyos-vidék	Elvágтам az ujjam, jaj de fáj	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
194	Aranyos-vidék	Kimentem a selyemrétre kaszálni	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1- 9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
195	Aranyos-vidék	Két nyárfa közt bestürött a holdvilág	keserves	új	pentaton do	giusto	1-9
196	Aranyos-vidék	Takács Laci ügyes, derék legény volt	ballada	új	diatonikus la	rubato	1-b10
197	Aranyos-vidék	Sárgul a körtefa, hullatja a levelét	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
198	Aranyos-vidék	Ó, Zsiga, Zsiga	síratóparódia	régi	diatonikus mi	parlando	1-b6
199	Aranyos-vidék	Elindult a koca	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	VII-5
200	Aranyos-vidék	Kislány, kislány, mért vagy csalfa	tréfás dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-b6
201	Aranyos-vidék	Édesanyám mondta nékem, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
202	Aranyos-vidék	Kihajtottam a libámat	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-9
203	Aranyos-vidék	Búzáat eszik a vadgalamb	katonadal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
204	Aranyos-vidék	Szántottam gypet, gyökeret	szerelmi dal	régi	pantaton la	giusto	VII-8
205	Aranyos-vidék	Veri a tábor a dobat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
206	Aranyos-vidék	Jaj de bajos egy párnára feküdni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
207	Aranyos-vidék	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
208	Aranyos-vidék	Kék szalagos a kötényem kötője	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
209	Aranyos-vidék	Mikor megyek a falumból kifelé	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
210	Aranyos-vidék	Megyek az úton lefelé	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
211	Aranyos-vidék	Felsütött a napsugár a határra	keserves	régi	pentaton szo	giusto	1-8
212	Aranyos-vidék	Ha bemegyek az ugorka kocsmába	tréfás dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-8
213	Aranyos-vidék	Járd ki lábom, járd ki most	táncszók	régi	diatonikus re	giusto	1-8
214	Aranyos-vidék	Keresztúri patak vize kiáradt	keserves	régi	diatonikus re	giusto	1-9
215	Felső-Szamos-vidék	Sok számos esztendőket vígan élhessünk	névnapköszöntő	régi	diatonikus la	giusto	V-5
216	Felső-Szamos-vidék	Amerre én járok, még a fák is sírnak	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	1-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
217	Felső-Szamos-vidék	Jaj de búsan harangoznak	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
218	Felső-Szamos-vidék	Túl a vízen van egy malom	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-7
219	Felső-Szamos-vidék	Gyere, rózsám, a szekerem után	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
220	Felső-Szamos-vidék	Régi babám, ha meguntál szeretni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
221	Felső-Szamos-vidék	Mikor mentem a faluból kifelé	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
222	Felső-Szamos-vidék	Bánat, bánat, keserűség, még a testvér is ellenség, csuhaja	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-11
223	Felső-Szamos-vidék	Édesanyám rózsafája	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	VII-7
224	Felső-Szamos-vidék	Addig bánom, amíg élek, addig bánom, amíg élek	keserves	régi	diatonikus la	giusto	1-8
225	Felső-Szamos-vidék	Ablakomba besütött a holdvilág	keserves	régi	diatonikus re	giusto	V-6
226	Felső-Szamos-vidék	Komámasszon kakasa, kakasa	tréfás dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
227	Felső-Szamos-vidék	Esik eső, jaj, de szépen csepereg	keserves	új	pentaton la	giusto	1-8
228	Felső-Szamos-vidék	A köblösi torony tetejébe'	szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-10
229	Felső-Szamos-vidék	Utca, utca, hosszú utca, válaszúti utca	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
230	Felső-Szamos-vidék	Csaplárosné, tölts bort	aratódal	régi	diatonikus do	rubato	V-5
231	Felső-Szamos-vidék	Megesküdtünk Isten előtt	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	VII-5
232	Felső-Szamos-vidék	Fehér galamb szállta a házra	párosító	régi	diatonikus do	giusto	1-8
233	Felső-Szamos-vidék	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
234	Felső-Szamos-vidék	Elindult a három árva	ballada	régi	pentaton la	parlando	VII-8
235	Felső-Szamos-vidék	Jó napot édes bojtárom	pásztordal	régi	pentaton la	parlando	1-9
236	Felső-Szamos-vidék	Szivárvány havasán	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-7
237	Felső-Szamos-vidék	Szeretnék szántani	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
238	Felső-Szamos-vidék	Amott kerekedik	rabének	régi	pentaton la	rubato	1-8
239	Felső-Szamos-vidék	Kihajtottam a libámat	ballada	régi	pentaton la	rubato	1-8
240	Felső-Szamos-vidék	Vándorol a darumadár	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
241	Felső-Szamos-vidék	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
242	Felső-Szamos-vidék	Ha kiveszem az acélból kikopogtatott piros nyelvű baltámat	betyárdal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
243	Felső-Szamos-vidék	Virágos kenderem	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
244	Felső-Szamos-vidék	Sarjút eszik az ökröm	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
245	Felső-Szamos-vidék	Esik eső, nagy sár van az úton	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
246	Felső-Szamos-vidék	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
247	Felső-Szamos-vidék	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
248	Felső-Szamos-vidék	Túl a vízen, a szendrei határba'	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-8
249	Felső-Szamos-vidék	Este szoktam a lovamat nyergelni	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
250	Felső-Szamos-vidék	Nem messze van ide Kismargita	ballada	régi	diatonikus la	giusto	1-9
251	Felső-Szamos-vidék	Tüzelesen vágatom a hajamat	katonadal	régi	diatonikus la	giusto	1-11
252	Felső-Szamos-vidék	Elindult a kegyes	ballada	régi	diatonikus re	parlando-rubato	VII-7
253	Felső-Szamos-vidék	Jó estét, jó estét	ballada	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
254	Felső-Szamos-vidék	Házunk előtt egy szomorú fűzfa, földre hajlik az ága	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
255	Felső-Szamos-vidék	Hej, bíró, bíró, a várálji bíró	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-8
256	Felső-Szamos-vidék	Dombon van a Dés városi kaszárnya	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
257	Felső-Szamos-vidék	Túl a vízen, mandulafa tövébe'	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
258	Felső-Szamos-vidék	Erdő, erdő, erdő, de szép, kerek erdő	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
259	Felső-Szamos-vidék	Hej, most jöttem én az aradi fegyházból	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
260	Közép-Szamos-vidék	Örömanya jöjjön ki	párosító	régi	pentaton la	giusto	VII-5
261	Közép-Szamos-vidék	Elveszett a lovam	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-b10
262	Közép-Szamos-vidék	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9
263	Közép-Szamos-vidék	De sok eső, de sok sár	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
264	Közép-Szamos-vidék	Fecském, fecském, édes fecském	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
265	Közép-Szamos-vidék	Udvaromon kettőt fordult a kocsi	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
266	Közép-Szamos-vidék	Mind azt mondják, nincs asztalom, sem székem	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
267	Közép-Szamos-vidék	Halljátok-e, Domokoson mi történt	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-9
268	Közép-Szamos-vidék	Úgy akartam szeretni, hogy ne tudják	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
269	Közép-Szamos-vidék	Repülj madár, repülj	keserves	régi	diatonikus la	quasi giusto	1-9
270	Közép-Szamos-vidék	Túl a vízen van egy malom	keserves	régi	diatonikus la	giusto	1-8
271	Közép-Szamos-vidék	Úgy elmegyek, meglásátok	bujdósó-dal	régi	diatonikus szo	giusto	VI-8
272	Közép-Szamos-vidék	Fejik a fekete kecskét	tréfás dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-8
273	Közép-Szamos-vidék	Egyik árokból a másikba estem	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	#VII-7
274	Közép-Szamos-vidék	Indulunk Gyulára	ballada	új	pentaton la	rubato	VII-8
275	Közép-Szamos-vidék	Öregasszony nádfedeles háza	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
276	Közép-Szamos-vidék	Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
277	Közép-Szamos-vidék	Megösmerek a fecskét a tolláról	bujdósó-dal	új	pentaton la	giusto	1-9
278	Közép-Szamos-vidék	Kisdobozi kerek erdő, de magos	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-11
279	Közép-Szamos-vidék	Hej, mikor mentem Domokoson lefelé	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
280	Közép-Szamos-vidék	Tisza partján elaludtam	ballada	új	pentaton szo	giusto	1-10
281	Közép-Szamos-vidék	Túr a disznó, túr a határ-szálon	szerelmi dal	új	pentaton do	giusto	V-9
282	Közép-Szamos-vidék	Most megyen a hajnalcsilag lefelé	szerelmi dal	új	pentaton do	giusto	1-8
283	Közép-Szamos-vidék	El kell menni katonának, messzire	katonadal	új	pentaton do	giusto	1-10
284	Közép-Szamos-vidék	Udvarom közepén van egy vadalmafa	szerelmi dal	új	pentaton do	giusto	1-10
285	Közép-Szamos-vidék	Porzik, porzik a domokosi utca, ha én végigmegyek rajta	szerelmi dal	új	diatonikus la	giusto	1-9
286	Közép-Szamos-vidék	Nem mind arany, nem mind ezüst, mi fémlik	keserves	új	diatonikus re	giusto	1-8
287	Közép-Szamos-vidék	Piros alma ne gurulj, de ne gurulj	katonadal / szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
288	Dél-erdélyi szörvány-terület	Fölszántatom, fölszántatom	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
289	Dél-erdélyi szörvány-terület	Egy nagy hegynek a tején	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
290	Dél-erdélyi szörvány-terület	Fecském, fecském, édes fecském	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
291	Dél-erdélyi szörvány-terület	Mikor én már tizennyolc éves voltam	vígballada	régi	pentaton la	giusto	1-b10
292	Dél-erdélyi szörvány-terület	Udvaromban hármát fordult a kocsi	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8
293	Dél-erdélyi szörvány-terület	Elaludtam vala	ballada	régi	diatonikus la	quasi giusto	1-b6
294	Dél-erdélyi szörvány-terület	Kutyakaparási csárda	betyárdal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
295	Dél-erdélyi szörvány-terület	Megdöglött a cigányoknak vajdája	tréfás dal	régi	diatonikus re	giusto	1-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
296	Dél-erdélyi szórványterület	Sárga kukoricaszál	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	quasi giusto	1-8
297	Dél-erdélyi szórványterület	Az aradi vártoronyban	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-10
298	Dél-erdélyi szórványterület	Lám, megmondtam bús gerlice	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-9
299	Dél-erdélyi szórványterület	Lefelé folyik a Tisza	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
300	Dél-erdélyi szórványterület	De szeretnék az erdőbe' fa lenni	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	1-11
301	Dél-erdélyi szórványterület	Ha megindult ez a gőzös, hadd, menjen	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
302	Dél-erdélyi szórványterület	Jaj de édes a diónak a bele	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
303	Dél-erdélyi szórványterület	Széna, széna, de sok széna a réten	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
304	Dél-erdélyi szórványterület	Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
305	Dél-erdélyi szórványterület	Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
306	Dél-erdélyi szórványterület	Nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
307	Dél-erdélyi szórványterület	Egy asszonnak két eladó lánya	szerelmi dal	új	diatonikus la	giusto	1-8
308	Dél-erdélyi szórványterület	Kéménd felől jön egy fekete felleg	szerelmi dal / betyárdal	új	diatonikus szo	giusto	1-8
309	Dél-erdélyi szórványterület	Gyöngye a nádcsál, lehajlik a földre	szerelmi dal	új	diatonikus do	giusto	1-10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
310	Dél-erdélyi szörványterület	Megüzentem a szeretőm anyjának	katonadal	új	diatonikus do	giusto	1-9
311	Dél-erdélyi szörványterület	Ejhaj, nem megyek én többé a templomba	keserves	új	diatonikus do	giusto	1-10
312	Dél-erdélyi szörványterület	Oly szép fényes hajnalcsillag	névnepkőszöntő	régi	diatonikus do	giusto	V-6
313	Dél-erdélyi szörványterület	Víg muzsika kihallszik a mezőre	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
314	Dél-erdélyi szörványterület	Kicsi madár, hogy tudsz élni	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
315	Dél-erdélyi szörványterület	Amott messze jön egy szürke paripa	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
316	Dél-erdélyi szörványterület	Mikor mentem Nagymohából kifelé	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
317	Dél-erdélyi szörványterület	Édesanyám karján nevelt fel engem	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-b10
318	Dél-erdélyi szörványterület	Kössétek meg az ugató kutyákat	katonadal / keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
319	Dél-erdélyi szörványterület	Kisangyalom, azt hitted, hogy megcsaltál	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
320	Dél-erdélyi szörványterület	Kis madárka, ne keseregi az ágon	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
321	Dél-erdélyi szörványterület	Ha még eccer lány lehetnék, trá-lá-lá, lá-lá	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	V-8
322	Dél-erdélyi szörványterület	Palkó Károly húzz egy jót	mulatódal	régi	pentaton do	giusto	1-6
323	Dél-erdélyi szörványterület	Jaj, Istenem, ezt a vént	tréfás dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-b6

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
324	Dél-erdélyi szórványterület	Jaj de hosszú, jaj de széles ez az út	ballada	régi	diatonikus re	giusto	V-8
325	Dél-erdélyi szórványterület	Faluvégen áll egy tölgyfa magába'	ballada	régi	diatonikus szo	rubato	1-9
326	Dél-erdélyi szórványterület	Én katona sohasem lettem volna	katonadal	régi	diatonikus szo	giusto	1-9
327	Dél-erdélyi szórványterület	Megy a nap lefelé	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
328	Dél-erdélyi szórványterület	Nagymoha be van kerítve	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-b10
329	Dél-erdélyi szórványterület	Hej, ezerkilencszáztizenkilencben	katonadal	új	pentaton la	giusto	VII-9
330	Dél-erdélyi szórványterület	Reggel hatkor megyek a cukorgyárba	ballada	új	pentaton la	giusto	1-9
331	Dél-erdélyi szórványterület	Nyitva van egy barna kislány ablaka	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
332	Dél-erdélyi szórványterület	Hej, édesanyám, mér' szültél a világra	keserves	új	pentaton la	giusto	VII-9
333	Dél-erdélyi szórványterület	Aranyos kis Bözsikém, de szép kislán lehattél	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-8
334	Dél-erdélyi szórványterület	Én is voltam az egyesbe bezárva	katonadal	új	pentaton szo	giusto	1-10
335	Dél-erdélyi szórványterület	Bádogos a Szlatinai kaszánya	katonadal	új	diatonikus re	giusto	1-9
336	Dél-erdélyi szórványterület	Menekülnek az erdei magyarok	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
337	Dél-erdélyi szórványterület	Hej, édesanyám, hogyha bejössz Brassóba	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
338	Dél-erdélyi szórványterület	Szent Gergely doktornak	gergelyjárás	régi	diatonikus re	giusto	VII-6
339	Dél-erdélyi szórványterület	Jertek, jertek, menjünk már haza, már haza	húsvéti dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-6
340	Dél-erdélyi szórványterület	Fenn az égen van egy csillag	névnapkőszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-6
341	Dél-erdélyi szórványterület	János, hát még alszol-é	névnapkőszöntő	régi	diatonikus do	giusto	1-6
342	Dél-erdélyi szórványterület	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	V-9
343	Dél-erdélyi szórványterület	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-b10
344	Dél-erdélyi szórványterület	Seprik a szentgyörgyi utcát	katonadal	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-8
345	Dél-erdélyi szórványterület	Amerre én járok	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-5
346	Dél-erdélyi szórványterület	Engem anyám megátkozott	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
347	Dél-erdélyi szórványterület	Feleségem olyan vagyon	tréfás dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
348	Dél-erdélyi szórványterület	Kutya legyek, megüttetem magamat	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-9
349	Dél-erdélyi szórványterület	Megöltek egy legényt	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-8
350	Dél-erdélyi szórványterület	Fejér faszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
351	Dél-erdélyi szórványterület	Seprik a szentgyörgyi utcát	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
352	Dél-erdélyi szórványterület	Nem messze van ide rózsám tanyája	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
353	Dél-erdélyi szórványterület	Apró kender, magos kender	tréfás dal	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
354	Dél-erdélyi szórványterület	Amerre én járok	keserves	régi	diatonikus szo	rubato	1-8
355	Dél-erdélyi szórványterület	Jó napot, jó napot	ballada	régi	diatonikus szo	rubato	1-9
356	Dél-erdélyi szórványterület	Szabolcs megye, Nyíregyháza, Nagyerdő	ballada	régi	diatonikus szo	giusto	#VII-7
357	Dél-erdélyi szórványterület	Jó estét, jó estét	ballada	régi	diatonikus do	giusto	V-6
358	Dél-erdélyi szórványterület	Megdöglött az öreg tyúkom	tréfás dal	régi	diatonikus do	giusto	1-5
359	Dél-erdélyi szórványterület	Rég lehullott a levele a fának	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-8
360	Dél-erdélyi szórványterület	Nem messze van innen a Hargita	ballada	új	pentaton la	quasi giusto	VII-8
361	Dél-erdélyi szórványterület	De szeretnék hajnalsillag lenni	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
362	Dél-erdélyi szórványterület	Udvaromon aranyváltó, aranykút	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
363	Dél-erdélyi szórványterület	Megöltek egy legényt	ballada	új	diatonikus do	giusto	1-9
364	Dél-erdélyi szórványterület	Szabó Vilma kiment az erdőbe	ballada	új	diatonikus do	giusto	1-8

RÖVIDÍTÉSEK

A CD mellékleten található adattáblázat *Hangzóanyag forrása, jelzete*, valamint *Dallamlejegyzés, kotta forrása* oszlopaiban lévő rövidítések jelentése:

BR = Bartók Rend

BR_... = a ZTI internetes adatbázisában, a Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás (második, átdolgozott kiadás) gyűjteményében található dallam száma

DM = Déri Múzeum, Debrecen

DM_Kz_... = a DM tulajdonában lévő kazettás magnószalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

DP = Demény Piroska

DP_CD_... = a Demény 1998 kötet CD melléklete + a dallam jelzete

FAM... = Jagamas 2014 + a dallamlejegyzés száma

FBZ = Fonó Budai Zeneház

FBZ_F_CD_... = a FBZ tulajdonában lévő CD (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

IAFCJ = Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca (Román Akadémia Kolozsvári Folklór-Archívuma)

IAFCJ_Mg_... = az IAFCJ tulajdonában lévő magnetofonszalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

IAFCJ_Fg_... = az IAFCJ tulajdonában lévő fonográf henger (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

HH = Hagyományok Háza, Budapest

a Hagyományok Házában őrzött gyűjtések vagy másolatok elsődleges adathordozóinak rövidítései (a jelzet tartalmazza a tulajdonos nevének rövidítését, valamint az adathordozó fajtáját és számát + a dallam jelzetét; Mg = magnetofonszalag, Kz = kazettás magnószalag, DAT = DAT szalag, MDV = MiniDV):

BaLa = Barabás László

BeHu = Benczédi Huba

GL = Gurka László

JZ = Juhász Zoltán

KL = Kelemen László

LeLa = Lengyel László

NeIv = Nesztor Iván

NISzH = Népművelődési Intézet Szakmai Háza (melynek archívumát
a HH örökölte)

PI = Pávai István

SF = Sebő Ferenc

StGy = Stuber György

HH_MDV_... = a HH tulajdonában lévő MiniDV (elsődleges adathordozó)
száma + a dallam jelzete

LCs = László Csaba

MH = Magyar Néprajzi Múzeum, Budapest

MH_... = Magyar Néprajzi Múzeum archívumában őrzött fonográf henger (mú-
zeumi henger – elsődleges adathordozó) száma + helyenként a dallam jelzete

MNA = Magyar Népzenei Antológia

MNA4 = Magyar Népzenei Antológia, Alföld

MNA4_... = Magyar Népzenei Antológia, Alföld + a dallam száma az antoló-
giában

Vargyas ... = Vargyas 2005 + a dallam száma a CD-ROM-on

ZTI = Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Zenetudományi Intézet, Budapest

ZTI_AP_... = a ZTI tulajdonában lévő másodlagos adathordozó (az elsődleges
adathordozó másolata) száma + a dallam jelzete

ZTI_DAT_... = a ZTI tulajdonában lévő DAT szalag (elsődleges adathordozó)
száma + a dallam jelzete

ZTI_MD_... = a ZTI tulajdonában lévő MiniDisc (elsődleges adathordozó)
száma + a dallam jelzete

TARTALOM

Köszönet	5
Előszó	7
Bevezető	9
Gondolatok az erdélyi népdalvetélkedők margójára	16

BÁNSÁG .....

Berzava mente	29
1. Bóthajtásos az én szobám	29
2. Iszik a betyár a csapon	29
3. Tisza szélén elaludtam	30

Bégaköz .....

4. Kiszáradt a Tisza	31
5. Jó bort, kocsmárosné	31

BIHAR .....

Fekete-Körös-vidék	35
6. Serkenj fel, zendülj fel	35
7. Fenesi helységünkben	36
8. Elment a madárka	37
9. A tárkányi sugártorony	37
10. Elment a madárka	38
11. Mit ér, ha gazdag vagy	39
12. Édesanyám sok szép szava	39
13. Sátorkaróm, ha leverem	40
14. Elmentem én a malomba lajsan, lajsan	41
15. Az erdőbe' a cigányok fabocskorba' járnak	41
16. Jó estét, jó estét	41

17. Belényesi sorozóra süt a nap 43
18. Az erdőbe' nincs magasabb a fánál 44
19. Ha felül a huszár a piros pej lovára 44

Körösközi Erdőhát 46

20. Édesapám, édesapám 46
21. Az aradi halmok alatt 46
22. Bárcsak esne, bárcsak fújna 49
23. Kilenc zsandár áll előtttem 49
24. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út 50
25. Ne búsulj, ne bánkódj 51
26. Most jöttem én Párizsból 51
27. Jön a babám a tanyáról 52
28. Mikor én még tizennyolc éves voltam 52
29. Ez a Luci fehér inget varratott 53
30. Bátori Kalári 53
31. Zúg az erdő, zúg a mező 55
32. Feleségem olyan tiszta 56
33. Édesanyám is volt nékem, de már nincs 56
34. Én is voltam valaha 57
35. Gyere velem, Mónár Anna 58
36. Árok, árok, de mély árok 61
37. Feltették már néked a gyöngykoszorút 62
38. Jó estét, jó estét, Szegvári Katica 62
39. Tisza partján lovagolni nem merek, lovagolni nem merek 63
40. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út 64
41. Vékony haja van a nyári piros almának 64

Bihari Mezőség 66

42. Egy-két kulacs ürmössel, ürmössel 66
43. Elrepült a madár 67
44. Mindjárt bételik az óra 68
45. Ha felülök kis pej lovam hátára 70
46. Rab vagyok, rab vagyok 70
47. Amoda egy bokor mellett 71

- 48. Ugyan, kedves mamám 72
- 49. Az a bajom, bésorozott a német 72
- 50. Kéreti a nénemet cifra szabólegény 73
- 51. A búzába' a disznó, csak a farka látszik 74
- 52. Amott egy kis bokor mellett 74
- 53. Megizenem a makai uraknak 74
- 54. Mikor én még kicsi voltam 75
- 55. Jaj, Istenem, de bánatos vagyok 76
- 56. Sej, a Tiszának mind a négy sarka bájos 76
- 57. Részegesnek, csavargónak tart ingem az egész világ 77

Érmellék 78

- 58. Derül-borul már az idő 78
- 59. Mikor a juhász bort iszik 79
- 60. Hidegen fúj a szél a pusztába' 79
- 61. Amerre én járok 80
- 62. Hajnallik, hajnallik 81
- 63. Fekete tyúk szedegeti a meggyet 82
- 64. Nincsen hideg, mégis befagyott a tó 82
- 65. Aki juhász akar lenni 83
- 66. Aki kondás akar lenni 83
- 67. Két nyárfa közt bésütött a holdvilág 84
- 68. Mikor Rózsa Sándor 84
- 69. Érsemjénbe két úton kell bemenni 85
- 70. Amott legel, amott legel, amott legel hat pej csikó magába' 86
- 71. Kiskereki körül van ibolyával 87
- 72. Jó bort iszok én, fenyőággal tüzelek 87

Bihari Hegyköz 89

- 73. András nap felé az idő 89
- 74. Mit ér a pántlikás kalap 89
- 75. Falu végén van egy nyárfa magában 90
- 76. Kislány, kislány, hova tetted lányságod 91
- 77. Búra, búra, búra, búbanatra születtem 92
- 78. Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti 92

FELSŐ-TISZA-VIDÉK 95

Krasznaköz 97

79. A pettyényi vizesaljba' születtem 97

Szamosköz 98

80. Kicsi még a mi lányunk 98

81. Mit nékem egy almát kétfele vágni 98

82. Fejér László lovat lopott 99

83. Szól a fügemadár 101

84. Mikor kezdtem kufferemet pakolni 102

85. Csak azér' szeretek a faluvégen lakni 103

Avasvidék 104

86. Erzsi néni, drága 104

87. Nem messze van ide Kismargita 104

88. Barna kislány, hová lett a lányságod 106

SZILÁGYSÁG 107

Kraszna vidéke 109

89. Jaj, pártám, jaj, pártám 109

90. Mikor tekerik a kontyot 110

91. Drága jó gyermekem 111

92. Jaj, Istenem, Istenem, Istenem 112

93. Zendülj fel, Szent János 113

94. Nem idevaló vagyok én 114

95. Adjon Isten, édesanyám, jó estét 114

96. Tudod babám, mit fogadtál 115

97. Édesanyám is volt nékem 116

98. A nagy utcán végestelen végig 118

99. Esik eső, nagy sár van az utcán 118

100. Az éjszaka nem aludtam egy órát 119

101. Ha kihajtom szilaj ökröm a rétre 120

102. Száraz a bokor a paniti tetőn 120

- 103. Megismerem a kárásztelki menyecskét 121
- 104. Kontyolják a nénémet bodros fűkötővel 122
- 105. Elibe, elibe 123
- 106. Barna Janit arra kérte babája 127

Berettyófelvidék 128

- 107. Szeretlek, szeretlek 128
- 108. Ezt a százaszt látod-e 130
- 109. Szilágysági gyerek vagyok 130
- 110. Ez a kislány bölcsőt csináltatott 131
- 111. Dobos Gábor, ha bemegy az erdőbe 132
- 112. Naptól virít, naptól hervad a rózsza 132
- 113. Ága-bogas a diófa teteje 133
- 114. Ha meguntál, kisangyalom, szeretni 134
- 115. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt 135
- 116. Édesanyám, hol van az az édes tej 136
- 117. Nem messze van ide Kismargita 137
- 118. Szép a kislány ideig 138
- 119. Kisbagosi csorgóvíz 139
- 120. Viszi a víz a bagosi hegyet 139
- 121. Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy 140
- 122. Felleg sincsen, mégis esik az eső 141
- 123. Limbes-lombos a diófa teteje 142

Tövishát 143

- 124. Nyílik az égnek felvont, szép sátora 143
- 125. Fehér László lovat lopott 143
- 126. Mikor a juhász bort iszik 146
- 127. Ugat a kutyám, a Rajna 147
- 128. Mikor Barna Péter a lovát itatja 147
- 129. Jaj, Istenem, jaj annak 148
- 130. Az alszegi forrásvíz 148
- 131. Megütötték a bírót 149
- 132. Ez a kislány boglyát tetéz 149
- 133. Jártam hozzád, nem járok már 150

- 134. Még azt mondja a murok 150
- 135. Édesanyám, hol van az az édes tej 151
- 136. Nem jó csillag lett vóna énbelőlem 152
- 137. Tettem én már kicsi bajt is, nagyot is 152
- 138. Nagygazda volt az apám 153
- 139. Minden lánynak van babája, csak énnekem nincsen 154
- 140. Úgy elmegyek, meglássátok 154
- 141. Sej, széna, széna, széna terem a réten 155

KALOTASZEG PEREMTERÜLETEI 157

Kisnemesi falvak 159

- 142. Hogy sokszor napjaidat vígan elérhesd 159
- 143. Bátori Kalári 159
- 144. Jó estét, jó estét 161
- 145. Kimentem a zöld erdőbe 162
- 146. Kicsi tulok, nagy a járom 163
- 147. Udvaromon hármát fordult a kocsí 164
- 148. Szépen legel a báróné gulyája 164
- 149. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy 165
- 150. Este van már, este van, este van, este van 165
- 151. Sűrű, sötét felhő vándorol a nagy égen 166
- 152. Az éjszaka elaludtam 166
- 153. Az ökör a földet nem magának szántsá 167

Erdőalja 168

- 154. Nagygazda volt az apám 168
- 155. Édesanyám sok szép szava 168

ARANYOSVIDÉK 169

Torockó vidéke 171

- 156. Most jövök Gyuláról 171
- 157. Édesanyám sok szép szava 172
- 158. Hallottátok, itt, Szentgyörgyön mi történt 172

159. Maros partján elaludtam 173
160. A felszegen esik az eső 174
161. Szerettelek egy ideig 174
162. Addig ültem a küszében 175
163. El kell menni, ha esik is 175
164. Az enyedi fegyház fala de sárga 176
165. Hej, édesanyám sokat intett a jóra 177
166. Szerelem, szerelem 177
167. El kell nékem menni 178
168. Kaszárnya, de kaszárnya 179
169. Házunk előtt folyik el a Berektó 179
170. Páros vadgalamb szállott le a pusztára 180
171. Ejhaj, harmatos a kukorica levele 181
172. Erdő, erdő, sűrű erdő, sokat jártam köztetek 181
173. Rászállott a fecske a vasútra 182
174. Elsárgultam, mint az akác levele 182
175. Fölszántatom a szentgyörgyi temetőt 183
176. Hej, bíró, bíró, bíró, falumbeli bíró 183

Aranyosszék 184

177. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út 184
178. A nagy asszony messze lát 185
179. Száraz a bokor a tetőn 186
180. Háborúban dörög az ég 186
181. Kicsi tulak, nagy a járom 187
182. Harasztosi bánat utca 187
183. Kocsi megyen a parton, a parton 188
184. Hideg sincsen, mégis befogyott a tó 188
185. Ez az utca bánat utca 189
186. Hej de széles, hej de hosszú az az út 189
187. Jó estét, barna lány 190
188. Sárga kukoricaszál 191
189. Lefelé folyik a Tisza 192
190. Seprik az erdei utat 192
191. Éjfél után hajnal hasad 193

- 192. Harangoznak délre 194
- 193. Elvágтам az ujjam, jaj de fáj 194
- 194. Kimentem a selyemrétre kaszálni 195
- 195. Két nyárfa közt besütött a holdvilág 195
- 196. Takács Laci ügyes, derék legény volt 196
- 197. Sárgul a körtefa, hullatja a levelét 197

Alsó-Aranyos mente 198

- 198. Ó, Zsiga, Zsiga 198
- 199. Elindult a koca 199
- 200. Kislány, kislány, mért vagy csalfa 199
- 201. Édesanyám mondta nékem, tá-rá-rá-rá, rá-rá-rá 200
- 202. Kihajtottam a libámat 201
- 203. Búzáт eszik a vadgalamb 202
- 204. Szántottam gyepet, gyökeret 204
- 205. Veri a tábor a dobat 205
- 206. Jaj de bajos egy párnára feküdni 206
- 207. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy 206
- 208. Kék szalagos a kötényem kötője 207
- 209. Mikor megyek a falumból kifelé 207
- 210. Megyek az úton lefelé 209
- 211. Felsütött a napsugár a határra 210
- 212. Ha bemegyek az ugorka kocsmába 210
- 213. Járd ki lábom, járd ki most 211
- 214. Keresztúri patak vize kiáradt 212

FELSŐ-SZAMOS-VIDÉK 213

Kis-Szamos melléke 215

- 215. Sok számos esztendőket vígan élélhessünk 215
- 216. Amerre én járok, még a fák is sírnak 215
- 217. Jaj de búsan harangoznak 216
- 218. Túl a vízen van egy malom 216
- 219. Gyere, rózsám, a szekerem után 217
- 220. Régi babám, ha meguntál szeretni 218

221. Mikor mentem a faluból kifelé 218
222. Bánat, bánat, keserűség, még a testvér is ellenség, csuhaja 219
223. Édesanyám rózsafája 220
224. Addig bánom, amíg élek, addig bánom, amíg élek 221
225. Ablakomba besütött a holdvilág 222
226. Komámasszon kakasa, kakasa 222
227. Esik eső, jaj de szépen csepereg 223
228. A köblösi torony tetejébe' 223
229. Utca, utca, hosszú utca, válaszüti utca 224
- Nagy-Szamos melléke 225
230. Csaplárosné, tölts bort 225
231. Megesküdtünk Isten előtt 226
232. Fehér galamb szállt a házra 227
233. Fehér László lovat lopott 228
234. Elindult a három árva 229
235. Jó napot, édes bojtárom 230
236. Szivárvány havasán 230
237. Szeretnék szántani 233
238. Amott kerekedik 234
239. Kihajtottam a libámat 235
240. Vándorol a darumadár 236
241. Édesanyám sok szép szava 237
242. Ha kiveszem az acélból kikopogtatott piros nyelvű baltámat 238
243. Virágos kenderem 239
244. Sarjút eszik az ökröm 240
245. Esik eső, nagy sár van az úton 240
246. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy 241
247. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy 242
248. Túl a vízen, a szendrei határba' 243
249. Este szoktam a lovamat nyergelni 244
250. Nem messze van ide Kismargita 245
251. Tüzelesen vágatom a hajamat 246
252. Elindult a kegyes 247
253. Jó estét, jó estét 249

254. Házunk előtt egy szomorú fűzfa, földre hajlik az ága 250
 255. Hej, bíró, bíró, a váralji bíró 251
 256. Dombon van a Dész városi kaszárnya 251
 257. Túl a vízen, mandulafa tövébe' 252
 258. Erdő, erdő, erdő, de szép, kerek erdő 253
 259. Hej, most jöttem én az aradi fegyházból 253

KÖZÉP-SZAMOS-VIDÉK 255

Lápos mente 257

260. Örömanya jöjjön ki 257
 261. Elveszett a lovam 257
 262. Édesanyám sok szép szava 258
 263. De sok eső, de sok sár 258
 264. Fecském, fecském, édes fecském 259
 265. Udvaromon kettőt fordult a kocsi 259
 266. Mind azt mondják, nincs asztalom, sem székem 260
 267. Halljátok-e, Domokoson mi történt 261
 268. Úgy akartam szeretni, hogy ne tudják 261
 269. Repülj madár, repülj 262
 270. Túl a vízen van egy malom 263
 271. Úgy elmegyek, meglássátok 263
 272. Fejik a fekete kecskét 264
 273. Egyik árokból a másikba estem 265
 274. Indulunk Gyulára 265
 275. Öregasszony nádfedeles háza 266
 276. Nyílnak, nyílnak a mezei virágok 267
 277. Megösmerik a fecskét a tolláról 268
 278. Kisdobozi kerek erdő, de magos 268
 279. Hej, mikor mentem Domokoson lefelé 269
 280. Tisza partján elaludtam 269
 281. Túr a disznó, túr a határszélen 270
 282. Most megyen a hajnalcsillag lefelé 271
 283. El kell menni katonának, messzire 271
 284. Udvarom közepén van egy vadalmafa 272

285. Porzik, porzik a domokosi utca, ha én végigmegyek rajta 272
286. Nem mind arany, nem mind ezüst, mi fémlik 273
287. Piros alma ne gurulj, de ne gurulj 273

DÉL-ERDÉLYI SZÓRVÁNYTERÜLET 275

Hunyad 277

288. Fölszántatom, fölszántatom 277
289. Egy nagy hegynek a tetején 277
290. Fecském, fecském édes fecském 278
291. Mikor én már tizennyolc éves voltam 279
292. Udvaromban hármát fordult a kocsí 280
293. Elaludtam vala 280
294. Kutyakaparási csárda 282
295. Megdőglött a cigányoknak vajdája 283
296. Sárga kukoricaszál 283
297. Az aradi vártoronyban 284
298. Lám, megmondtam bús gerlice 284
299. Lefelé folyik a Tisza 285
300. De szeretnék az erdőbe' fa lenni 285
301. Ha megindult ez a gőzös, hadd menjen 286
302. Jaj de édes a diónak a bele 286
303. Széna, széna, de sok széna a réten 287
304. Verd meg, Isten, ki a gőzöst csinálta 288
305. Hej, anyám, anyám, kedves édesanyám 289
306. Nincsen kedvem, mer' elvitte a gólya 289
307. Egy asszonnak két eladó lánya 290
308. Kéménd felől jön egy fekete felleg 290
309. Gyöngé a nádszál, lehajlik a földre 291
310. Megüzentem a szeretőm anyjának 292
311. Ejhaj, nem megyek én többé a templomba 292

Oltvidék 293

312. Oly szép fényes hajnalcsillag 293
313. Víg muzsika kihallszik a mezőre 293

- 314. Kicsi madár, hogy tudsz élni 294
- 315. Amott messze jön egy szürke paripa 296
- 316. Mikor mentem Nagymohából kifelé 297
- 317. Édesanyám karján nevelt fel engem 298
- 318. Kössétek meg az ugató kutyákat 298
- 319. Kisangyalom azt hitted, hogy megcsaltál 299
- 320. Kis madárka, ne keseregj az ágon 300
- 321. Ha még eccer lány lehetnék, trá-lá-lá, lá-lá 301
- 322. Palkó Károly, húzz egy jót 302
- 323. Jaj, Istenem, ezt a vént 302
- 324. Jaj de hosszú, jaj de széles ez az út 303
- 325. Faluvégén áll egy tölgyfa magába' 304
- 326. Én katona sohasem lettem volna 306
- 327. Megy a nap lefelé 306
- 328. Nagymoha be van kerítve 307
- 329. Hej, ezerkilencszáztizenkilencben 308
- 330. Reggel hatkor megyek a cukorgyárba 308
- 331. Nyitva van egy barna kislány ablaka 309
- 332. Hej, édesanyám, mér' szültél a világra 310
- 333. Aranyos kis Bözsikém, de szép kislán lehettél 311
- 334. Én is voltam az egyesbe bezárva 311
- 335. Bádogos a Szlatinai kaszárnya 312
- 336. Menekülnek az erdei magyarok 312
- 337. Hej, édesanyám, hogyha bejössz Brassóba 313

Barcaság 314

- 338. Szent Gergely doktornak 314
- 339. Jertek, jertek, menjünk már haza, már haza 315
- 340. Fenn az égen van egy csillag 316
- 341. János, hát még alszol-é 316
- 342. Fehér László lovat lopott 317
- 343. Fehér László lovat lopott 318
- 344. Seprik a szentgyörgyi utcát 320
- 345. Amerre én járok 321
- 346. Engem anyám megátkozott 321

347. Feleségem olyan vagyom	322
348. Kutya legyek, megüttetem magamat	323
349. Megöltek egy legényt	323
350. Fejér faszulykavirág	324
351. Seprik a szentgyörgyi utcát	325
352. Nem messze van ide rózsám tanyája	326
353. Apró kender, magos kender	326
354. Amerre én járok	327
355. Jó napot, jó napot	328
356. Szabolcs megye, Nyíregyháza, Nagyerdő	329
357. Jó estét, jó estét	331
358. Megdöglött az öreg tyúkom	333
359. Rég lehullott a levele a fának	333
360. Nem messze van innen a Hargita	334
361. De szeretnék hajnalcsillag lenni	335
362. Udvaromon aranyválú, aranykút	336
363. Megöltek egy legényt	336
364. Szabó Vilma kiment az erdőbe	337
Összesítő táblázat	338
Rövidítések	357

Responsabilitatea conținutului aparține exclusiv autorilor

Jelen kiadvány tartalmáért kizárólag a szerzők felelnek

Cântece populare maghiare din România

Exemplar gratuit, tipărit cu sprijinul financiar al Departamentului pentru
Relații Interetnice din cadrul Guvernului României